6I4i Tallinna p.Ic23
Riigi raamatukogu

Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugekõned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 73 Pühapäewal, 15. märtſil 1931. Tänaſt lehte 10 lehekülge 75. aastakäik.

Ühispankade ühinemise puhul.

Hoiuſumma-omanikkudel pole mingit põhjuſt ärewuſeks.

Eesti Laenu-Hoiu Ühiſus rahuldab takistamatult kõik nõudmiſed Kolmanda L.-H. ü. wastu.

Kui eile awalikult teatawaks ſai kahe Tartu ühispanga ühinemine, nimelt et Kolmas Laenu-Hoiu-Ühiſus kõik oma nõudmiſed ja kohustuſed E. Laenu-H. Ühiſuſele üle annab, ſiis on paljud hoiuſummaomanikud ſelleſt nõnda aru ſaanud, nagu oleks tegemiſt mingiſuguſe „krahhiga". Sellepäraſt on ſiis ka rutatud hoiuſummaſid wälja wõtma. Eile wõis panga ruumes näha rohkesti inimeſi, kes raha wälja wõtma olid tulnud.

Ärewuſeks pole aga hoiuſumma-omanikkudel mingit põhjuſt. Ühtki ſenti hoiuſummaſt ei lähe kaotſi. Esmaspäewaſt alates ajab kõiki ühendatud panga operatſioone Eesti Laenu- ja Hoiu Ühiſus. Kellel kohustuſi oli Kolmanda L.-H. Ü. wastu, taſub need edaspidi E. L.-H. Ühiſuſesſe, kellel nõudmiſi on, need rahuldatakſe ſamuti E. L.-H. Ühiſuſe poolt. Hoiuſummade wäljamaksmiſeks ei ole mingiſuguſeid takistuſi. Sellepäraſt pole ka mingeid põhjuſi neid ärewuſes wälja wõtma rutata, ſeda enam, et teada on riikliku Pikalaenu Panga toetus ja kindlustus ühendatud pangale.

Pankade ühinemiſe käiguſt eneſeſt on esialgu kuulda ainult niipalju, et Kolmanda L.-H. Ühiſuſe ametnikud wabanewad arwatawasti aprillikuu alul. Selle ajani jatkub ka tööd asjaajamiſe, arwepidamiſe ja muu üleandmiſeks.

E.-Laenu-Hoiu Ühiſuſe teenistusſe wõetakſe Kolmandaſt L.-H. Ühiſuſeſt niipalju ametnikke kuipalju tarwis läheb. Kuid arwatawasti ei ſaa arw kuigi ſuur olla, waſt 4—5.

Seltskonnas on kahe wanema ühispanga, „esimeſe" ja „kolmanda", nagu neid rahwa hulgas tuntakſe, ühinemine ſuure rahulolemiſega wastu wõetud. Selles nähakſe ſuurt ſammu edaſi panganduſe terwendamiſel ja laenuprotſentide määrade terwendamiſel.

Muidugi ei pea kahe wanema ühispanga poolt ette wõetud ſamm wiimaſeks jääma. See peaks järeletegijaid leidma. Seſt eeskuju on hea!

Lennuliin Tallinn-Warſſawi-Wiin-Pariis loomiſel.

Prantſuſe õhuühingu algatus.

Suurem Prantſuſe õhuühing Cidna, kelle käes on liinid Pariis-Berliin-Warſſawi ja Prantſuſe-Praga-Konstantinopol, on tõſtnud üles küſimuſe lennuühenduſe loomiſeks Tallinnaſt üle Kaunaſe-Warſſawi-Wiini Pariiſi. Cidna esitajail on ſelles asjas olnud teedeministeeriumis wastawad läbirääkimiſed. Meie poolt anti põhimõttelik nõusolek, kuna rahaliſe toetuſe küſimus ei ſaa meie wäikeste wõimaluste juures kõne alla tulla. Mingit kindlat kokkulepet prantslastega ei ſõlmitud, kuna poolakad pole prantslastele annud nõusolekut oma territooriumil lennuühenduſe loomiſeks, ſeſt neil olewat omal kawatſus Tallinna-Warſſawi-Wiini õhuühenduſe loomiſeks. Prantſuſe esitajad lubaſid kewadepoole uueſti läbirääkimiſi jatkata.

Kawatſetaw õhuühendus leiaks kahtlemata elawat poolehoidu, ſeſt ſellega loodaks otſeühendus Põhja- ja Lõunariikide wahel. Ühtlaſi läbistaks uus liin kõiki rajariike ja mõjuks nende nii riiklikule kui ka majanduslikule koostööle kahtlemata elustawalt. Seda liini kaſutaks peale rajariikide ka Rootſi ja Soome, kellel kaunis tihe läbikäimine lõunapoolſete riikidega. Praegu peawad põhjariigid ühenduſepidamiſel lõunariikidega kaſutama teiſi liine, kus tuleb mitmes kohas ümber istuda, enne kui kohale jõuda.

Uus lennuliin läheks esialgſe kawa järele Tallinnaſt otſeteed Kaunaſesſe, wälja jättes Riia, kuna Tallinnat Riiaga ühendab iſegi liin Berliini-Leningradi wahel.

Millal uueſt õhuühenduſeſt asja ſaab, on esialgu raske öelda, kuna poolakate ſeiſukoht ſeni ei ole weel ſelgunud, ilma poolakate nõusolekuta aga otſeühenduſt Tallinna-Pariiſi wahel Wiini kaudu teostada ei ſaa.

Tapetu Lehtſe tee ääres.

Jäljed lumetuiſuga ſegatud.

Reede hommikul leiti umbes 6 kilomeetrit Lehtſe jaamaſt tee äärest Põrika mõiſa kohal, juurtee ääres tapetud tundmata meesterahwa laip. Laibaſt teatoſid nähtawasti möödaſõitjad ametiwõimudele ja kohale ſõitſid Tapa ja Rakwere kriminaalametnikud. Õudſeſt leiuſt teadaandjaid ei ole teada. Selgus, et Põrika mõiſa tee ääres lamab lume alla tuiſanult meesterahwa ſurnukeha, kelle nägu üleni werega. Laipa lumeſt wälja kaewates ſelgus, et ſurnu on riides jopepalitus, korralikus ülikonnas ja säärſaabastes. Laip kandis talimütſi. Lähemal järelwaatuſel ſelgus, et tundmatal mehel oli pahemale poole kõhtu löödud puſſiga ſurmaw haaw. Samuti oli tal pahemal pool näos ſilma kohal noakriimustus, milleſt oli walgunud weri näole ja kaelale. Laiba taskuſt leiti ainult üks paberiſedel, milleſt oli näha, et ſurnu on töötanud Tallinnas Krulli tehastes. Sedelil oli Woldemar Lutſu nimi ja oli põhjuſt arwata, et tapetu ongi Woldemar Luts. Hiljem kogutud teadete järgi ſelgus, et ſurnu on tõesti Jänedal elutſew Woldemar Kaarli p. Luts, 25 aastat wana. Mõni päew tagaſi oli ta Ambla walla elanikkude nimekirja ſisſe registreeritud, kuna ta aſus elama oma wanemate juurde. Luts on olnud tiiſikushaige ja wiibinud muuhulgas pikemat aega Tagepera ſanatooriumis. Ta ſurnukeha toimetati Tapa ſurnukuuri, kus lahkamine ette wõetakſe. Kohale ſõitnud kriminaalpolitſei ametnikud katſuwad ſelgitada ſaladuslikku mõrtſukatööd, mis õieti on raskendatud, ſeſt öine tuiſk on kõik jäljed matnud.

Wäliseſituſt ei koondata.

Teated ſaatkondade ühendamiſeſt põhjenewad ekſituſel.

Ühes läti ajalehes ilmus neil päewil ſõnum, nagu oleks Tallinnas tõſiſelt kõne all kawatſus Eesti wäliseſituſte arwus ette wõtta koondamiſt. Nimelt ſel teel, et ühendataks esiteks ſaatkonnad Stokholmis ja Helſingis, teiſeks Riias ja Kaunaſes. Nagu kuuleme, põhjeneb ſee teade ekſituſel. Seesuguſeſt wõimaluſeſt on riigikogu eelarwekomiſjonis kõnelnud ühe walitſuſe koalitſiooni mittekuuluwa erakonna esitaja, ſeda ka iſe lähemas tulewikus mitte teostatawaks pidades. Tõſiſemalt ei ole ſeda ſaatkondade ühendamiſt kõne all olnud. Eelarwekomiſjonis juhiti ſealjuures ühtlaſi tähelepanu ſellele, et ei ſaa hellitada petlikke lootuſi, nagu wõiks kulude kokkuhoidu ſaawutada ſel teel, et esituskuluſid weel rohkem kokku tõmmataks, kui ſeda ſeni tehtud. Iſeküſimus oleks esituste wõrgu kokkutõmbamine, mida aga praegu ei ole wõimalik teostada.

Eesti ja Nõukogude Liidu kaubanduskoja üldkoosolek.

Homme peetakſe Tallinnas wabrikantide ühingu ruumes Eesti ja nõukogude Liidu kaubanduskoja erakorraliſt üldkoosolekut. Koosolekul esineb koja abieſimees härra R. Renning referaadiga nõukogude liidu wäliskaubanduſeſt ja Eesti-nõukogude Liidu majandusſuheteſt. Koosolekuſt wõtab osa ka nõukogude Liidu kaubanduslik esitaja härra G. Glinger.

Waledokumentide „wabrik" Leedus.

Juhiks end. politſeiülem.

Kaunaſeſt, 14. märtſil. Paljastatud paſſide ja dokumentide wõltſimiſe asjus teatakſe täiendawalt, et juurdlus lõpeb alles keſkſuwel. Seni on juba kindlaks tehtud, et wõltſitud dokumente on wäga laialdaſelt wabritſeeritud. Wõltſitud paſſi eeſt on wõetud 300 litti. Dokumentide wabritſeerimine olnud tehniliſes mõttes häſti organiſeeritud ja keſtnud juba pikemat aega. Wõltſitud dokumentide aſääri eesotſas ſeiſis Poneweſhi end. politſeiülem Ragazkas. Abiliste pere oli tal õige ſuur. Wangistati ka üks ſiſeministeeriumi paſſiosakonna end. ametnik. Kohtu kätte antakſe ka kõik need iſikud kes ſaid wõltſitud dokumente. Nende hulgas on palju ſääraſeid, kellel ei olnud juba Leeduſt lahkumiſeks.

Tööriistad
inglis rootsi

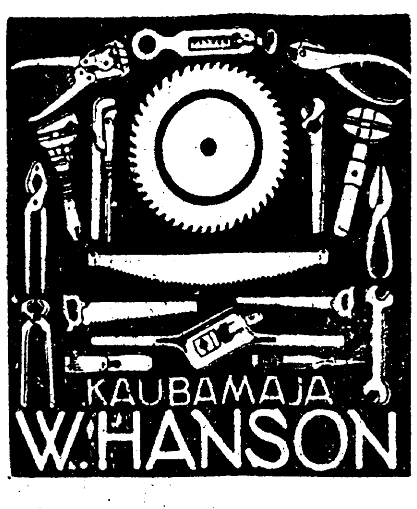

Tartus, Aleksandri 1, maavalitsuse majas.

Kohv kõrvetet

Hääd kohvi? — Ja, ja veel parematki

saate Edv. Wevde «Tartu Vahemees»-ilt Kaubahoov 35. Eestimaa vanim kohvikõrvetus kuuma õhuga ja koorekeste eraldamisega. Iga segu üksikute kohvi sortide üksik-kaalumine iga müügi juures. Kõrgeväärtuslikud oad, käsivalitud enne ja pääle kõrvetamist.

KOHVIK „SALVE"

TANTS igal reedel ja pühapäeval
kella 8.30—10.30.
Tantsumuusika hra MICHEL'I juhatusel.

Parem ja mugavam

KOHVIK.

Avatud kl. 9 homm, — kl. 10 õht.

A. Sarap, Lossi t. 1.

Inglise miniſtri ſurm.

Tööpuuduſe wastu wõitlemiſe miniſter Hartshorn †.

Vernon Hartshorn.

Londoniſt, 14. märtſil (Trj.). Reedel ſuri oma kodus Lõuna-Waleſis ootamatult Vernon Hartshorn, ſalapitſeri hoidja MacDonaldi walitſuſes. Alles eelmiſel õhtul wõttis ta oſa alamkoja koosolekuſt.

Salapitſeri hoidja, kes astus alles hiljuti ametisſe J. H. Thomaſe järeltulijana, ſai ülesandeks kooskõlastada kõiki ſamme, mida walitſus ette wõttis wõi kawatſeb tööpuuduſe wähendamiſeks. Ta oli wiimastel nädalatel äärmiſelt pingutawas töös ja nähtawasti murdis ſee tema terwiſe.

Hartshorn oli 58 aastat wana. Ta kuulus Inglise ſotſialiſtliku erakonna ülesehitajate hulka. Nooremas eas oli ta ſöekaewur ja ſai Lõuna-Waleſi kaewurite liidu eſimeheks. Alamkoja liikmeks oli ta 1918. aastaſt ſaadik. MacDonaldi eſimeſes walitſuſes 1924. a. ta oli postiminiſtriks.

MacDonaldi walitſus on ſellega wiimaſe kahe nädala jooksul ſurma ja tagaſiastumiſte läbi kaotanud 4 liiget. Nüüd on kuningas kinnitanud ametisſe eelmistele lahkunutele järeltulijaid:

Surnud lord Ruſſelli aſemele India asjade ſekretäriks nimetati Henry Snell. Samal ajal anti Snellile paruni ſeiſus. Ta on eſimene ſelleſt ſeiſuſeſt, kes ſündinud on kehwa põllutöölise pojana. Snell oli noores eas põllutööline. Eneſeharimiſe teel jõudis ta ülikooli, mille ta lõpetas Heidelbergis. Alamkoja liikmeks on ta 1922. a. ſaadik.

Uueks postiminiſtriks nimetati major Attley ja wiimaſe aſemele nimetati Lancasteri krahwkonna kantsleriks lord Ponſonby.

Juba pikemat aega on haige Inglise warakantsler Snowden. Wiimastel päewadel on tema ſeiſukord muutunud wäga raskeks.

Täna, pühapäeval CENTRAL Täna, pühapäeval

FILMIDIIVA

ITA RINA

LAHKUMISÕHTU

Esineb isiklikult kell ½5, ½7, ½9 ja ½11 õhtul.

Näitelinal heli-suurfilm
Peaosas ITA RINA.

VÕLLA TONI.

Päeval kell 10 ja 12 **suur õpilas- ja rahvaetendus,** jookseb kuulus heli-suurfilm

ARMASTUSE SÜMFOONIA

Peaosas **WILMA BANKY.**

PEEKONSIGADE
HINNAD TÕUSNUD.

PEEKONSIGU OSTAVAD
PIIRAMATA ARVUL

Ühisus „Estonia Eksporttapamajad" — Tallinnas.
Ühisus „Estonia Eksporttapamajad" — Tartus.
Ühisus „Võhma Eksporttapamaja" Võhmas.

KEVADE HOOAJAKS

MOODSAID KODUMAA JA INGLISE

ülikonna riideid

uutes mustrites suures valikus kohale jõudnud.
Hinnad võistluseta. — — RIIDEKAUBALADU

TSCHERNOV, LUKSEP & KO.

Tartus, Kaubahoovis nr. 6—7. Telefon 156.

GLORIA Pühapäeval, 15. märtsil kell 10 ja 12 päeval **Õpilas- ja rahvaetendus.** Jookseb helisuurfilm GLORIA

«Reinimaa neiu»

Rutake kõik, Tartus enam ei kordu.

* DANCING RESTORAN *

MERIKLUBI

Tallinnas, Suur Karja tän. 18
Laenu Panga majas, telef. (2) 34-31.

Ainuke mugav koosviibimiskoht pealinnas. Baar, Rootsi laud kella 11—½2 (ka pühapäeviti). Külma leti ja rootsi-laua toidud erikoka valmistusel. Lõunal ja õhtul I-klassi muusika hra Omanni juhatusel. Igal õhtul **TANTS.** Pühapäeviti ja pühadel **Five o'clock.** Palun isiklikult veenduda.

Austusega **J. TREUMANN** — end. restoran «Automat» omanik.

Katk Wenemaal.

Londoniſt, 14. märtſil. Teadete järele Konstantinopoliſt on Lõuna-Wenemaal puhkenud katk. Katku keſkkohaks olewat Kaukaaſia. Ühenduſes katku puhkemiſega on Türgi piir ſuletud. Awatuks on jäänud ainult üks piiripunkt, mille kaudu liikumine ſünnib piinliku karantiini all.

Surm ei tahtnud.

Eneſetapja hüppas 6. korralt alla ja jäi terweks.

Riiaſt, 14. märtſil. Riias wiskas ennaſt keegi 55-aastane naisterahwas 6-kordſe maja aknaſt wälja. Eneſetapja langes ſuurde lumehange ja kaotas ainult meelemärkuſe, kuid jäi ilma wigastuſteta. Kui ta meelemärkuſele tuli, piſtis ta jooksu, hüppas trammiwaguniſſe ja kadus. Kuna hiljem eneſetapjat kätte ei leitud, on arwata, et ſurmaihaldaja mujal eneſel elu lõpetas.

Ränk torm ookeanil.

Prof. Einſtein ſai wintſutada.

Pariiſiſt, 14. märtſil. Sakſa ſuurel ookeaniaurikul „Deutſchland'il", millel ka profesſor Einſtein Ühisriikideſt tagaſi Euroopasſe tuleb, on ookeanil olnud harulda̧ſelt ränga tormiga wõidelda. Cherbourgi jõudes ſeletas auriku kapten, et ta omas praktikas ei ole weel ſarnaſt tormi näinud. Lained tõuſid kuni 10-kordſe maja kõrguſteni üle laewa.

100 aastat kultuuriwõitluſt.

Soome Kirjanduſe Seltſi 100-aastaſe juubeli pidustuſed algawad täna.

Täna algawad Helſingis Soome Kirjanduſe Seltſi 100-aastaſe juubeli pidustuſed. Wennasrahwa kultuuriliſes arengus on nimetatud seltſil olnud esmajärguliſed teened, ulatudes kõige mitmekülgſemaiſſe teaduslikeſſe ja üldkultuuriliſiſſe eluawalduſiſſe. Keelearendamine, rahwawalgustus, ajalugu, muinasteadus, maateadus, kirjandus ja kunstid, rahwaluule — need on olnud alad, milliſeid nimetatud selts on 100-aastaſe tegewuſe kestel aidanud Soomes oma praeguſele kõrguſele, ühtlaſi kandes teaduslikku mõtlemiswiiſi ja armastuſt kodumaistel kultuuriwarade wastu laiemaiſſe rahwahulkadeſſe.

Soome Kirjanduſe Selts (Suomalaiſen Kirjallisuuden Seura) aſutamiſeajad kuuluwad Soome rahwa iſeteadwuſe ja kultuuriliſe arengu algaastate hulka. Möödunud ſajandi esimeſil aastakümneil, mil rahwuslik ärkamine ajas Soomes oma esimeſi õiſi, tõuſis Helſingi ülikooli ringkonnis mõte koonduda ühiseks organiſatſiooniks, mille ülesandeks oleks kogu jõuga ſoomluſe ja ſoome kultuuriliſe tõuſu arendamine. Nii aſutatigi 1831. a. Soome Kirjanduſe Selts. Seltſi põhimõtteiſt märgiti tol ajal muu hulgas: „Soome Kirjanduſe Seltſi ülesandeks on lewitada põhjalikumaid teadmeid kodumaaſt ja ſelle igaſuguſeiſt juhtumuſiſt, aidata kaaſa ſoome keele arendamiſele ja muretſeda omal keelel kirjanduſt mitte ainult haritud kaaskodanikele, waid ka laiematele lihtidele kaſulikku ja tarwiliſt lugemiswara."

Seltſi töökawaſſe wõeti järgmiſed punktid: koguda teoſeid ſoome ajaloo, luulekunsti, muinasjuſu, maadeteaduſe, arwustiku, keelearenduſe ja muudelt aladelt, ſuuliſe ja aineliſe wanawara üle, kirjastada uurimuſi ajaloo, keele ja kirjanduſe alalt, korraldada auhinnaliſi wõiſtluſi, arendada ſoome keel kirja- ja hariduskeeleks jne. Kuna aegade kestel on Kirjanduſe Seltſi kõrwale tekkinud terwe rida eriülesandeliſi ühinguid, ſiis on praeguſel ajal seltſi ülesanded ſääraſelt laialt platwormilt nihkunud kitſamaiſſe piireſſe, kuid omawad ſiiski kekkſet joont kogu Soome kultuuriliſes arengutöös.

100-aastane tegewus on kannud nimetamiswäärſeid tulemuſi. Esijoones wõime märkida ulatuslikke ſaawutuſi ſoome keele arendamiſel ja tõhustamiſel. Et ſoome keel praeguſel momendil on kõigiti wälja kujunenud kultuurkeeleks, ſiis on ſiin juſt Kirjanduſe Seltſil olnud esmajärguliſed teened. Hariduſtöös laiemate rahwahulkade keskel on rahwa- ja kooliraamatute kirjastamiſega teostatud ſuurewiiſiline kultuuritöö, mille tähenduſt ei ſaa nii kergesti määritledagi. Kodumaiſe ajaloo ja muinasteaduſe uurimuſes on selts kogu eluea kestel awaldanud juhtiwat kätt, õhutades teaduſemehi uurimustöile ja wõimaldades nende tööde kirjastamiſt.

Kirjanduſe ja kunstide arengus on seltſil ſamuti rikas ja töörohke ajalugu ſeljataga. Arendades algupäraſe kunſtluule wõrſumiſt ja muhenemiſt, on selts aastate kestel ka warustanud Soomet tõlkekirjanduſega, eriti pidades ſilmas klasſiliſt kirjanduſt. Seda kaudu on Soomel praegu olemas peaaegu täielik walik wälismaa kirjanduſe paremikuſt.

Keele ja rahwaluule uurimuſes on selts näidanud kõige elawamat tegewuſt. Murdeuurimine, keeleainestiku kogumine, ſõnaraamatute muretſemine, keeleſugemete uurimus jne. — need on alad, mis Soomes jõudnud kiiduwäärſele taſemele juſt Kirjanduſe Seltſi ürituste kaudu. Samuti rahwaluule kogumine ja toimetamine trükki. Kalewala, Kanteletar ja hulk muid Soome rahwaluule aluſſambaid on seltſi kaudu näinud päewawalguſt. Wanawara kogumiſel on ſaawutatud ſuurejooneliſi tulemuſi, mille muistendeid jagq jooneliſi tulemuſi, mille konkreetſeiks tõestajaiks arwurikkad kogud muistendeid ja rahwaluule ſugemeid.

Eestiſſegi on Soome Kirjanduſe Seltſi tegewuſe jäljed ulatanud. Mõtleme ainult neile paljudele eestikeelſetele wäljaannetele, mis ſeltſi toetuſel on ilmunud („Setukeste laulud", Kreutzwaldi „Ennemuiſtſed jutud" jne.), rääkimata waimliſteſt äratusteſt, mis meie wastawad ringkonnad lahe tagant ſaanud.

On ſeepäraſt eriline rõõm Soome praeguſele kultuurjuubelile kaaſa elada. Meie paremad terwituſed auwäärſele Soome Kirjanduſe Seltſile!

Omapärane auawaldus Pilsudskile.

5 miljonit õnneſoowi kaarti nimepäewaks.

Poolas kawatſetakſe käesolewal aastal Poola iſeſeiswuſe looja Pilſudſki nimepäewa 19. märtſil pühitſeda eriti ſuure pidulikkuſega. On koostatud komitee, kes wälja töötab pidustuste kawa. Wiimaſes on ette nähtud wäga omapärane manifestatſioon — hulgaline õnneſoowikaartide ſaatmine nimepäewa lapſele.

Komitee, teatab „Segodn." Poola kirjaſaatja, on ſeks puhuks wälja laſknud 5 milj. poſtkaarti, Pilſudſki pildi ja 106 ſõnaſt koosnewa elulooga. Neid poſtkaarte ſaadetakſe kõikidele koolidele, aſutustele, ühingutele ja eraiſikutele. Hulgaliſe kaartide laialiſaatmiſeks on tehtud wastawad korralduſed nii Poolas kui Portugalis. (Teatawasti wiibib Pilſudſki praegu Madera ſaarel puhkuſel.) Maderaſſe ſaadetakſe 19. märtſiks ſuurel määral liſapoſtiametnikke. Poſtkaartide ſinnawedamiſeks pannakſe käiku eriline aurik.

Warſſawis ja teistes Poola linnades on ſamuti ſeks puhuks ſuurendatud poſtiametnikkude kooſſeiſu. Poſtkaartide laialiſaatmine on juba alanud. Esimeſel päewal ſaatis neid Warſſawi peapoſt wälja 72 kotti. Peakomitee üleskutſel jätkatakſe õnneſoowikaartide ſaatmiſt kuni märtſi lõpuni.

See on esimene omaſarnane maailma-rekord: ſeni pole weel keegi iſiklikult ſaanud nii palju õnneſoowe.

Katte wahekorra tunduw tõus

Eesti Panga ſeiſukord 7. märtſil.

Eesti Panga nädala-aruanne 7. märtſiſt näitab järgmiſt ſeiſukorda (klambrites toodud arwud käiwad eelmiſe nädala kohta): kattewara 22.399.076,80 kr. (22.500.758,76), ſiſewekslid 11.333.072,95 kr. (11.783.204,27), laenud walitſuſele ja teistele 10.665.405,50 krooni (11.673.664,31), pangatähti liikwel 33.712.117.— kr. (34.901.773.—), jooksvad arwed 11.778.047,31 kr. (12.635.845,62).

Kattewara wahekord jooksvate kohustustega oli 49,24 protſenti, 47,33 protſ. wastu eelmiſel nädalal.

Silma torkab kattewara wahekorra wõrdlemiſi ſuur tõus aruandeaja jooksul. See on ſeletataw ſellega, et jooksvate kohustuste hulk näitas tunduwat languſt, kuna kattewara hulk ſamal ajal iſegi natuke tõusta ſuutis. Ligikaudu 50 lähedal ſeiſis kattewara wahekord wiimati 7. jaanuaril, mil ſee ulatus 49,71 protſendini.

Kas põllutööminiſteerium wõib tõestada ärakirju.

Riigikohtu jaataw ſeiſukoht.

Põllutööminiſteerium esitas paari aasta eeſt Tartu-Wõru kinnistusjaoskonnale kinnistamiſeks aſunduſtalude kohta miniſteeriumi ja aſunikkude wahel ſõlmitud akte. Aktidele ei olnud juureliſatud notariaalkorras kinnistatud ärakirju, mispäraſt need ärakirjad tõestas kinnistusjaoskonna ſekretär Jaan Pehap põllutööminiteeriumi kulul. Aasta jooksul tõestas ta 823 ärakirja ja ſellele wastawalt nõudis 323 kr., mida põllutööminiſteerium mitmekordſete meeletuletamiſte peale ei taſunud.

Kinnistusjaosk. ſekretär esines rahukohtuniku ees nõudepalwega. Rahukohtunik lükkas aga nõudmiſe tagaſi, leides, et ka põllutööminiſteerium wõib ärakirju wälja anda. Rahukogu aga otſustas põllutööminiſteeriumilt 323 kr. wälja mõista.

Riigikohus tühistas ſelle otſuſe, aſudes ſeiſukohale, et kinnistamiſeks esitatawate aſunduskoha lepingute ärakirjade tõendamine on pandud põllutööminiſteeriumi ſellekohaste ametnikkude peale (riigimaade walitſejad wõi ringkonna walitſejad) ja kinnistusjaoskond pidi lugema neid ſääraſelt tõestatud ärakirju wõrdſeiks notariaalſelt wõi kinnistusjaoskonna ſekretäri poolt tõestatud ärakirjadele.

Halb suulõhn,

inetud ja kollased hambad on igaühele vastikud. Mõlemad vead kaovad tihti juba ühekordse värskendavalt maitsva Chlorodont hambapastaga puhastamise järele. Nimetatud hambapasta tarvitamise järele omandavad hambad puhta läike ka külgedel, kui puhastamisel tarvitate erilise ehitusviisiga sakilist chlorodont-hambaharja. See hari kõrvaldab ka hammaste vahelt kõik mädanevad toidujäänused – halva suulõhna põhjuse. Proovige! Väikese tuubi hind kr. –60. Chlorodont-hambahari lastele kr. –70, daamidele kr. 1.10 (pehmete harjastega), härradele kr. 1.10 (kõvade harjastega). Eht ainult sinirohelises originaalpakis, pealkirjaga «Chlorodont». Saadaval igal pool.

Franz-Josefi allikavesi

korraldab seedimist.
Arstide poolt soovitatud.

BAIKAL

25 tk. — 15 s.

on ainus eht vene tubakast valmistatud pabeross. Kes kord proovinud, teisi enam ei suitseta.

Miks langewad talud haamri alla?

Wiljandimaalt kirjutatakſe meile:

Kuuldes kõikjal hulgaliſi talude müümiſi, jääb ſüda hetkeks ſeiſatama, ſeſt warſti wõib ka meiſt igat tabada ſarnane mittemeeldiw „üllatus". Tihti kuuleme, et mõnes wallas kuulutustahwlil ſeiſab kümneid ja kümneid talumüügi kuulutuſi, mis on nii mõnelegi jõukale wiletſuſe käſkjalaks, tuues ahastuſt ja häda meie riigi tugede, talumeeste, ringkonda.

Ajakirjandus on palju wõtnud ſõna meie maad laastawa okſjonihaamri ſuhtes. On tehtud etteheiteid meile, põllumeestele, kuid ſee ei päästa praeguſt olukorda, ſeſt pole wõimalik wõimatuks teha põllumeeste ajaloos nii kurba lehekülge kui ſeda oli ikaldusaasta oma järellainetega.

Heidetakſe ette, nagu elaks põllumees praegu üle jõu, nagu wõõrutaks ta omad lapſed põllutööſt, neid koolitades ja kergemale elule paigutades. See ei wasta tõele. Seſt õige wiga peitub kuskil mujal, mis tänini weel ſeletamata. Ülejõu elamiſeſt ei wõi juttugi olla, tati neid jne.

Praegu on põllumehel üleminekuaeg, mille tõttu pole kellegil kiiret ehitamiſe ega muuga, ſeſt põllumees ootab paremat tulewikku. —

Ennem oli raha, ſai ehitada, wõis taluſid osta, ning jäi üle kõrtſiski käimiſeks, lastekoolitamiſeks ja ka pankapanemiſeks. Tähendab, ſel ajal elati jõukalt, kuna nüüd elatakſe kehwalt, ſeſt igapäiwne taludemüük pristawi poolt on ſelle tõenduſeks.

Kus peitub ſiis wiga?

Esiteks peab tähendama, et wiimaſed wiis aastat on põllumehele halwad ajad olnud, rääkimata 1928. a. ikalduſeſt. Ikaldusaastal ujutas ja uhtus liigweſi kõik põllud lahjaks, ſeetõttu wili ei kaswanud ka järgnewatel aastatel, tuues languſt ka põllumehe ſiſſetulekuſſe, mille järelduſel ei ſuuda ta jooksvaid makſuſid makſa ega tööliſi palgata.

Põllumees töötab praegu üle jõu. Ta ei ſuuda enam poiſſi ega tüdrukut wõtta ja tal iſe koos perekonnaga tuleb töötada mitte paljalt hommikuſt õhtuni, waid kõik ööd ja päewad kokku. Tõesti, põllumees töötab ülejõu ja nii ei ſuuda ta kaua wastu panna, waid warem wõi hiljem langeb ta ſaatuſe ohwrina maamulda!

Teiſeks ja peapõhjuſeks on põllumehe kehwuſes aſjaolu, et põllutöö on liig kallis, wõrreldes endiſe ajaga. Olgu ſelleks wäike näide:

Mulgimaal ühes talus T. kihelkonnas teenis wanasti aastapoiss palgaga: 15 rubla ſularaha, ½ wakamaad linamaad, 2 ſinist kodukoetud ſärki, 2 paari aluspükſe, 2 paari kindaid, 2 paari ſokke ja prii ülespidamine. Kõik ſee kokku peale ülespidamiſe oleks endiſes rahas arwat. 40 rubla, ehk natuuras (1 rbl. = puud rukiſt) 40 puuda rukiſt.

Ta teenis ſarnaſe palgaga terwe aasta, kuna nüüd oli ſamas talus teenimas endiſe ſulaſe poeg, ning ſai 6 kuu teenistuſe eeſt 25.000 ſenti, mis ümberarwatud natuuras (300 ſnt. = puud rukiſt) teeks wälja 83 puuda rukiſt. — Maa ſuurus oli endine, kuna nüüd põllutööline poole wähema tööaja eeſt ſai pool rohkem palka kui enne.

Seati küll maawalitſuste juurde tööandjate ja töövõtjate komiſjonid, kuid neil polnud maatööliſi kokkulepitud taſu eeſt anda ja põllumees, olles walwel riigi huwide eeſt, oli ſunnitud oma põldu harima, makstes töölisele kõrgemat taſu. Kui põld õnnistas, tuli põllumees omaga wälja, kuid äparduſe korral, nagu ſee 1928. a. oli, langes ta wõlgadeſſe, ning pidi tegema laenuſid, peale ikalduslaenu, et korraldada oma majapidamiſt.

Tuli osta järgnewal aastal oma perele kalliſt leiba ja ſeemetki põllule. Kuigi laenude abil majapidamine jällegi oli korras, aga tema kahjuks hakkaſid põllusaaduste hinnad langema. Kallid laenud kalliste protſentidega tulid makſa odawal ajal ja nii pidi põllumees andma ära 3—4 puuda kaeru, et taſuda puuda laenatud ſeemnekaeru.

Kolmandaks põhjuſeks talude wõla koormatuſele mõjub kaaſa rõhuw wallamaks ühes tulumakſuga. Sama talu, milleſt eelpool kõneldud, makſis wanasti: liikumatawaranduſe, iſiku, regulatiiw ja jaamamakſe kokku 13 rubla, ehk 13 puuda rukiſt. Nüüd makſab ſama talu: iſikumakſu peremehelt ja perenaiſelt, liikumatawaranduſe, liſa liikum.-war., naturaalkohustuste ja tulumakſu kokku 8200 ſenti, ehk 27 puuda rukiſt. Seega on nüüd tõusnud wallamakſud üle poole kallimaks.

Nüüd põllumees kalkuleerib: makſud on kallid, laenuprotſendid kõrged, ning need tulewad niikuinii makſa, kuid ſee, milleſt mööda jaab, tuleb kärpida: ei wõi ehitada, laenata ega kalleid tööliſi palgata. Kui põllumees nii teeb kui ta kalkuleerib, ſiis ei ela ta mitte üle jõu ja jääb oma tallu, ning wõib muiata, kui pristaw taſt mööda läheb.

Põllumees Mulgimaalt.

2 nädala pärast loosib Karskusliit 1.250.000, maja, talukoha, auto, rehepeksumasina. Täna on viimane päev pileteid osta.

Liiw liiwakellas

jookseb walesti.

Fred Hildenbrandti romaan.

37

„Noh, tüdruk?" ſäras ta, „kuidas oleks? Kas altame piſut Orleani Neitſit?"

Kuid Framm protesteeris rahulikult.

„See tüdruk kuulub minule, ma ei ütle ſeega mitte Luitgardi, waid Orleani Neitſit, ja pealegi hüütakſe teda Jeanne d'Arc'iks, Rudi. Siin leppiſime kokku, — mina ei taha enam näha lahinguid. Külastame teda Domremys, ſeſt tahakſin teda näha noore tütarlapſena, kui tal pole weel aimugi ſelleſt, mis teda ootab. Olen ſamuti midagi kaaſa wõtnud, mis teda üllatab. Palun teid, ja eriti ſind, Müllerzehn, ära kõnele tütarlapſe juuresolekul mõistu, jäta ſeekord kõik minu hoole."

Luitgard istus waikſelt, nagu üldſe alati päraſt oma käiku Palos'eſſe.

Nüüd ta ütles taſa:

„Wäga ilus, ka mina tahakſin teda näha noore tütarlapſena."

Ta ſilmitſes Frammi, kes ſeadis aparaadi pidel, ning jälgis ſelle oſutit; ei kestnud kaua, kui Framm tõstis pea üles.

„Domremy," ütles ta rahulikult.

Kui nad ſõidukiſt wäljuſid, leidſid nad endid ühe piſukeſe küla wärawailt; oli keſkſuwi ja õhtu eel, talupojad istuſid oma hüttide ees ja ſilmitſeſid wõõraid juurte, tarkade ſilmadega nagu kõikide maade ja kõikide aegade talupojad on ſilmitſenud wõõraid inimeſi.

Framm küſis kelleltki noorelt poiſilt Jeanne'i wanemate maja, ja mõne minuti päraſt nad ſeiſid ſelle ees: wäike taluke aiaga, milles mängiſid lapſed.

Framm jäi ſeisma.

„Waadake ometi," ütles Zimmerbuſch liigutatult, „lapſed mängiwad nii nagu nad mängiwad ikka — liiwa ja puupilbastega."

Üks kaheaastane laps ajas enda püsti, kui kuulis enda lähedal wõõraid hääli, ta nägu tõmbus nutuſe, ja ta jooksis nii ruttu kui jakſas maja poole.

Sealt ilmus nähtawale noor tütarlaps ja kummardus lapſe juure.

„See on tema," ütles Framm liigutatult.

„Kuidas?" ſoſistas nende ſeljataga Müllerzehn, „kas ſa tunned ſiis teda?"

„See peab olema tema."

Ja Framm astus tütarlapſe poole. See oli wõtnud lapſe kätele ja waatas oma ſelgete ſilmadega otſekoheſelt tulijale.

„Kas wõime ſaada piſut piima, wõid ja leiba, Jeanne?" küſis Framm ſõbralikult.

Tütarlaps kõhkles.

„Oleme reiſinud kogu öö ja päewa ning oleme näljas."

Tütarlaps naeratas.

„Kas te ei leidnud külaſt kõrtſi?"

„Meile maitſeb ſiin paremini," ütles Framm.

Tütarlaps wiis lapſe uuesti teiste juure, pani ta maha istuma ja andis talle puuluſika pihku.

Nad ſilmitſeſid Jeanne'i lähedalt; ta ei olnud pika kaswuga, ta paljad jalad olid tugewad ja iluſad, ta näos polnud midagi ülimaiſet, nagu ſeda Edna oli ennustanud, waid wastuokſa — ſee oli lai, terwe ja pruun, põſenukid piſut wäljas, pruunid juukſed langeſid õrnade kiharatena oimudele, ja mõnikord ta wiskas eſilekippuwa ſalga tormakalt tagaſi; ta ſilmad olid aga wäga ilmekad ja pikkade ripsmete tõttu haruldaſelt iluſad.

„Kui emal ſeda kõike leidub, ſiis anname teile meeleldi," ütles ta ebakindlalt.

Ta kadus maija, ja nad istuſid pingile, mis aſetſes liiwaraja kõrwal, kus mängiſid lapſed.

Neid oli arwult kümme, ja nad istuſid nüüd wäga aralt ja abitult, waadates ükſiſilmi enda ette maha; ainult mõnikord libiſes kartlik pilk wõõrastele.

Mõne minuti päraſt ilmus Jeanne uuesti ukſele, kandes wäikeſt neljanurgeliſt lauda wälja.

„Oh!" hüüdis Framm, Zimmerbuſch ja Müllerzehn, kõik korraga, ja ka Rudi, kes oli lauda näinud piſut hiljem, hüppas püsti nagu teiſedki.

Jeanne oli punastunud.

„Ma ſuudan teda ükſi kanda," ütles ta häbelikult.

Aknaſt waatas wälja wana, tugewa ja tõſiſe näoga naine, hetke ta ſilmitſes uuriwalt külaliſi, ſiis ta ulatas wälja walge lina.

„Armuline proua," hüüdis Müllerzehn ägedasti ja jooksis ta juure.

Jeanne wõttis lina ta käeſt.

„Ma ſaan ſellega ükſi toime," ütles ta.

Nein laotas lina lauale, ſeiſatus äkki ja waatas Frammile, kes ſeiſis laste juures ja jälgis iga nende liigutuſt.

Ta waatas rahulikult Frammile.

„Teie tunnete mind nime pidi?"

„Jah," ütles Framm, ilma et ta oleks üllatunud, „tunnen teid nime pidi."

Jeanne langetas pilgu, mõtles piſut, ſiis astus ta Frammi juure.

„Kas teil on mõni teade mulle?" küſis ta taſa.

Ta nägu oli muutunud korraga rahutuks.

„Ei, Jeanne," wastas Framm liigutatult, „mul ei ole ſulle mingit teadet, kuid wõibolla ſaate warsti mingi teate."

„See on wastu meie kokkulepet!" hüüdis Müllerzehn pahaſelt.

Framm ſundis teda käeliigutuſega waikima.

Jeanne waatas ühelt wõõralt teiſele.

„Teie ſalgate midagi," ütles ta pikkamiſi, „tahakſin ſeda meeleldi teada, kuid wõibolla ma ei tohi ſeda."

Framm waikis ja waatas talle otſa.

Jeanne pani oma käe ta käele ja ſeiſis otſe ta wastas.

„Üht wõikſite mulle öelda, härra. Ütleſite midagi mingiſt teateſt, mille ma warsti ſaan. Ons ſee teade mõõkadega ühenduſes?"

Framm noogutas waid.

Jeanne lõi pilgu eemale, ſiis ta naeratas.

„Ah, need on rumalad aſjad, nüüd ma toon parem piima."

Nad waataſid ſellele meeldiwale tütarlapſele järele, kuidas ta ruttu tõttas maija.

Framm astus laua juure.

„Seal ta meil on," ütles ta imestunult, „ta aimduſed ja nägemuſed algawad juba nüüd, me wõikſime talle jutustada õieti rohkemgi. Kuid ſeda mul ei tarwitſe teha, ſeſt on ſee ju waid õnn, et peaoſaetendaja on temaga wäga ſarnane."

Ta naeratas, kui nägi ehmunud näguſid.

„Peaoſaetendaja?" küſis Edna wenitades, „milline peaoſaetendaja?"

„Päraſtpoole," ütles Framm.

„Jeanne põletatakſe ometi tuleriidal ära, kas pole?" küſis nüüd Rudi mornilt.

„Ja, ſee kena tütarlaps põletatakſe tuleriidal ära," kinnitas Müllerzehn kurwalt, „ſelleſt on wäga kahju, et peame leppima millegi ſääraſega. Framm, wõikſime wähemalt katſuda ſeda takistada."

Framm tõstis kulmud üles.

„Kuid ſee ei lähe ometi, Müllerzehn," wastas ta kannatamatult, „kas pean ſulle meelde tuletama Lutherit wõi Kolumbuſt? See lihtſalt ei lähe. Meie wastu on ometi minewik ja kindel maailmakord. Meie ſaame niikuinii toime kuriteoga, kuna istume ſiin."

Nüüd tuli Jeanne majaſt wälja.

Lahkesti pani ta juure lilleliſe kruuſi wärske piimaga lauale, liſas wiiluka lõhnawat leiba juure, tuttas tagaſi ja ilmus tõeliſe kollaſe wõimäega uuesti wõõraste juure."

„Nüüd tehke mulle headmeelt," ütles Framm oma emakeeles, „kuigi olete parajasti einestanud ehk ſöönud õhtuſt — mina ei ſaa meie ſöögiaegu enam teineteiſeſt eraldada — tehke mulle meelehead ja ſööge tublisti."

„Mis keel ſee oli, mida te kõnelesite?" küſis Jeanne huwitatult, „oli ſee inglise keel?"

„Ei, Jeanne," ütles Framm.

Jeanne naeratas.

„Ma tahakſin meelſasti kõnelda inglise keelt. Oskab teiſt ſeda keegi?"

Ta waatas paluwalt Frammile.

„Kas teie ei kõneleks paar ſõna inglise keelt?" küſis ta temalt, „ainult paar ſõna, ma ei ole weel kunagi kuulnud inglise keelt."

Framm naeris.

„Seda ſa pead ſaama, Jeanne. Mida pean ſiis ütlema inglise keeles?"

Jeanne mõtles järele.

„Ma mõtlen piſut, mida küſida, oodake wäheke, ſee ei kesta kaua."

Ja ta kõndis pikkamiſi wäikeſes aias ringi, oli langetanud pea ja käed pannud ſuu ette.

Siis ta jäi Frammi ette ſeisma.

„Oelge kord üsna pikkamiſi ſeda lauſet: Kõik on kadunud, põgenege, prantslaſed on meie kannul! — Oelge ſeda kord, kuid üsna pikkamiſi."

Ja Framm ütles talle inglise keeles: kõik on kadunud, põgenege, prantslaſed on meie kannul.

Jeanne luges tal ſõnad ſuuſt; ta ſilmad olid pärani awali ja ta huuled tukſleſid.

Siis ta palus: „Kas wõite ſeda waheſt weel kord kiſendada? Tõeliſelt kiſendada? Nii et mõeldakſe, et olete inglane ja on teil hirm? Kas tahate ſeda.

(Järgneb.)

Niſu kokkuoſt algab.

Oſtetakſe piiramatu hulgal hinnaga 18—21 ſ. kilogr.

Majandusministeeriumi ja wiljaäride Puhk ja Pojad ning Rotermani wahel ſõlmitud kokkuleppe põhjal algawad nimetatud firmad niſu kokkuostu põllumeestelt. Sõlmitud lepingu aluſel on kohustatud täh. firmad kodumaa niſu kokku oſtma talupidajatelt pakutud hulgal kuni järgmiſe lõikuſeni, ſ. o. 1. ſeptembrini ſ. a., makstes müüjatele niſu eeſt 18—21 ſenti kg kohaliſes raudteejaamas.

Niſu kokkuwõtt ei ſünni mitte kõigis neis kohtades, kus teostatakſe rukki kokkuostu, waid nimetatud firmad wõtawad niſu waſtu ainult oma oſakondades Tallinnas, Tartus, Pärnus, Walgas, Wiljandis, Petſeris, Rakweres, Tapal, Nõmmel, Türil, Abjas ja Wõhmas. Kui niſumüüjad ſoowiwad, wõiwad nad pakutud niſu ſaata ühele neiſt äridest ükskõik misſuguſesſe raudteejaama, kusjuures raudtee weokulud taſub äri, kellele niſu ſaadetakſe. Saadetud niſu headus määratakſe kindlaks niſu waſtuwõtukohas.

Kodumaa niſu eeſt põllumeestele makſetaw hind on mitmeſugune ning ſuureneb waſtawalt niſu wäärtuſele. Niſu eeſt, mille hollandi kaal on 119—122 wahel ja mille lubatud niiskuſt ſiſaldawus ei tõuſe üle 15 protſ., makſetakſe 100 kg eeſt 18 kr., niſu eeſt aga, mille hollandi kaal on 128 ja üle ſelle ning niiskuſe protſent kuni 15, makſetakſe 21 kr. Kõrwalaineid, nagu prügi, idanenud ja teiste wiljade teri wõib pakutud niſus olla kuni 4 protſ.

•

Teiſel rukkiostul on eſialgſete kokkuwõtete järele kokku tulnud 9686 tonni rukiſt, mille eeſt põllupidajatele makſeti ümmarguſelt 1.598.190 kr. Kolmandal ostul pidi olewate arwestuſte järele kokku tulema 12.000 tonni, kuid andmetel, mis majandusministeeriumi ſaanud kohtadelt, kus kolmas oſt juba teostatud, tõuſeb ſee hulk umbes 10.500 tonni peale.

Weel kolmas lennuk hülgekütte otsima.

Kas kadumaläinud polegi enam Riia lahes?

Kadunud hülgeküttide otſimiſeks lendaſid eile lennukid Kihnu ſaarele ja maanduſid ſeal. Pärast ſeda tõuſid lennukid uuesti õhku ja ſõitſid Riia lahele, et Riia lahte läbi otſida. Toimetuſe töö lõpuni ei olnud õhukaitſe ſtaabil weel lennukite luureandmeid teada. Kuna aga ilmastik oli lennuks wäga ſoodne, ſiis wõis oletada ,et lennukitel läks korda kogu Riia lahte läbi otſida.

Teiſeſt küljeſt aga autoriteetſelt poolt oletatakſe, et wähemalt oſa kadumaläinud hülgeküttideſt wõiwad Riia laheſt tuulte tõttu triiwitud olla Irbeni wäina kaudu

ſuurele merele ja neid aſjata otſitakſe Riia laheſt.

Sarnaſeid oletuſi põhjustawad mitmeid päewi keſtnud tuuled, mis ſoodustaſid jää wäljaujumiſt Riia laheſt. Seda arweſſe wõttes tõuſid eile Tallinnaſt õhku kaitſewäe lendur kapt. Under ja weltweeb. Schmidt, et minna

tegema luurekäike Sõrwe poolſaare ümbruſes.

Lennuk ſõitis Tallinnaſt wälja eile kell 11. Kureſſaares oli ette nähtud peatus ja arwatawasti jõudſid nad eile juba eſimeſe luurelennu Sõrwe ümbruſes ſooritada. Kui ilmastik lubab, jatkatakſe luurelendu Sõrwe ümbruſes ka täna, nii kaugele kui lennukitel wõimalik on ſõita. Nimelt ſaawad lennukid liikleda mere kohal ikka ainult jää läheduſes, kus oleks maandumiſe wõimaluſi.

Kuna arwatakſe, et Riia lahes otſimiſi toimetanud lennukid Riia lahe tänaſe päewa jookſul läbi on otſinud, ſiis kutſutakſe nad õhtuks tagaſi Tallinna.

Läti lennukid otſiſid aſjata.

Riiaſt, 14. märtſil. Kuna Läti merelennukid Windawis halbade ilmastiku olude tõttu ei ſaa ſtartida, tõuſis Riias laupäewal kl. 11.30 2 lennukit õhku, et lennata Riia lahele ja otſida kadunud Kihnu kalureid. Lennukid lendaſid piki randa. Taheti wõimalikult kõrgele tõusta, et laiem ſilmaring awaneks. Lennukite õhkutõusmiſel oli ilm ſelge.

Hiliſemate teadete järele oli ka ſee otſimine tagajärjetu. Lennukid olid madalate pilwete tõttu warsti ſunnitud tagaſi pöörduma.

„Grupp Kommertspanga hoiuſummade omanikke…"

Kallio loobus.

Soome uue walitſuſe kujundamiſes walitſeb nüüd täielik ſelguſetus.

Helſingiſt, 14. märtſil. Eduskunna eſimees Kallio teatas reedel hilja õhtul preſidendile, et temal ei ole wõimalik jatkata nõupidamiſi uue walitſuſe kujundamiſeks kodanliſe koalitſiooni aluſel. Kallio loobumine on tingitud ſelleſt, et koonduserakond ja edumeelſed teataſid temale, nemad ei pidawat wõimalikuks toetada uut walitſuſt Kallio poolt ettenähtud kooſſeiſus.

Selles kooſſeiſus olid: peaminister Kallio, ſiſeminister Esko-Haskila (maaliit) wõi Niilo Solja (koonduserakond); wälisminister Procopé, rahaminister pangajuht Reinikka (maaliit), haridusminister Wirkunen (koonduserakond), põllutööminister Lahtenſuo (maaliit), põllutööminiſtri abi Heikkinen (maaliit), kaitſeminister prof. Cajander (edumeelne), kaubandus-tööſtusminister prof. Witting (rootslane), ſotſiaalminister Kilſelainen wõi Pennanen (kooduserakonnait), kohtuminister Kiwimäki (edumeelne), teedeminister Niukkanen (maaliit).

Koonduserakond leiab waſtuwõtmatu olewat nii tähendatud kooſſeiſu, kuid ka aſjaolu, et koonduserakonnale wõidakſe pakkuda ainult 3 kohta. Edumeelſed on leidnud, et kawatſetaw kooſſeis oma tähtſamates punktides ei paku kindlustuſt niiſuguſeks walitſuſe ſuunaks ja taktikaks, misſuguſt edumeelſed praegu hädawajalikuks peawad.

Preſident ei ole weel aſtunud mingiſuguſeid edaspidiſeid ſamme uue walitſuſe kujundamiſeks, ſeſt Kallio äraütlemine ſündis õhtul hilja. Wabariigi preſidendil on täna uueſti nõupidamine rühmade eſitajatega, enne kui ta kellelegi ettepaneku teeb.

Lätis ſamad raskuſed.

Ulmaniſe walitſus ei ſaa teoks.

Riiaſt, 14. märtſil. Uue walitſuſe loomine, nagu ſee alul kawatſetud oli, on jäänud küſitawaks. Reede õhtul oli rahwaſaadik Alberings'il pärast ſaeima kooſolekut uus erakonna juhtide nõupidamine, mille tulemusteſt Alberings teatas ajakirjanikkudele. Koalitſiooni rühmade poolt ajuti alul kindlale ſeiſukohale, et peaminiſtriks uues walitſuſes peab olema põllumeeste liidu rahwaſaadik. Selleks eſitas põllumeeste liit rahwaſaadik Ulmaniſe kandidatuuri. Kriſtlik-majandusblokk ja demokraatliku tſentrumi eſitajad ſeletaſid aga, et Ulmaniſe kandidatuur ei ole neile waſtuwõetaw ja eſitajad lahkuſid kooſolekult. Selle järele näib, et walitſuſe kujundamine ei ole enam Alberingſi poolt ſoowitatud aluſtel wõimalik.

Toomkiriku ſeaduſe läbikukkumine.

Saeima juriidiliſes komiſjonis kukkus toomkiriku õiguſliku ſeiſukorra korraldamiſe eelnõu läbi. Kõige pealt tuli hääletuſele ſotſiaaldemokraatide ettepanek, mis nõudis ſelle eelnõu edaſilükkamiſt, kuni lahendatud on riigi ja kiriku lahutamiſe küſimus. See ettepanek lükati tagaſi. Siis tuli hääletuſele ettepanek, aſuda ſeaduseelnõu arutamiſele. Kuid ka ſee ettepanek lükati tagaſi. Sotſiaaldemokraadid üldſe kaaſa ei hääletanud. Nii tuleb eelnõu pidada tagaſilükatuks. Komiſjoni aruandja pani ſelle peale oma wolituſed maha.

Kõnelejad, lauljad ja **jutlustajad** tarvitage

LAKEROL

tablette.

Saadaval igas apteegis.

Tſitſikow-Scheeli protſeſs wenib.

Tſitſikowi wõiduloodused kaswawad.

13. märtſil kuulutati Tallinna-Haapſalu rahukogu reſolutſioon Tſitſikowi 1,2 milj. kr. nõudmiſe aſjus K. Scheel'ilt. Nõudjale antakſe wälja tunnistus, millega temal wõimalik on omale nõuda Tallinna-Haapſalu rahukogu prokuratuuriſt Scheeli kriminaalakti nr. 47 1924. aastaſt, et ſeda liſada nõude aſja juurde. Koſtjale antakſe kahenädalane tähtaeg liſada täienduſi kõigi nende ſiſſekannete õigluſe kohta, mille wastu waidleb nõudja. Seega peab K. Scheel tunnistama, et ſee on kõik õige, mis ta Tſitſikowi arweſſe kandis ja mille wastu wiimane waidleb.

Talud haamri alla.

Eile peeti Tallinnas Maapangale panditud talude oksjonit. Müügile oli määratud üldſe 14 talu, iga üksiku wõlakoorem kõikus 800—8000 kr. wahel. Neil taludel olid nii laenud kui ka laenude protſendid juba 1926. a. alates taſumata. Oma kohustuste õiendamiſeks oli pank neile annud kolm tähtaega. Selle aja jookſul ei olnud talude omanikud aga ſuutnud oma kohustuſi panga wastu likwideerida ning ſelle tagajärjel määrati panga põhikirja aluſel talud oksjonile, mis ſündis adminiſtratiiwkorras ilma kohtu wastawa otſuſeta. Enne oksjoni alguſt ſuutſid aga 11 talu oma kohustuſed panga wastu õiendada, nii et oksjonile läks kõigeſt kolm talu. Rahwaſt oksjonil oli kaunis rohkesti, peamiſelt maainimeſed. Ka pakkumine oli wõrdlemiſi elaw. Talud, mille pakkumine algas 3000—5000 krooniſt, aeti kuni 10.000 kroonini ja weel enam.

Mis ſaab Tapa tapamajaſt?

Teiſipäewal tuleb maatulunduſe kapitali nõukogus arutuſele eksporttapamajadele laenu andmiſe küſimus. Seal tuleb kaalumiſele ſiis ka Tapa tapamaja ajutiſelt ſulgemiſe küſimus.

Asjaomastes ringkondades ſeletatakſe, et Tapa tapamajale antakſe maatulunduſe kapitaliſt laenu ſamuti kui teistele tapamajadelegi, kuid tingimuſel, et ta oma tegewuſe

ajutiſelt katkestaks,

kuna tegutſemajäävad tapamajad taſuks wiimaſe laenuga kui ka amortiſatſiooni ja adminiſtratſiooniga ſeotud kulud.

Selle ſammuga tahetakſe Tapa eksporttapamajale wastu tulla niipalju kui wähegi wõimalik, ſeſt tapamaja liikmed ei kannata ſelle all mingeid kahjuſid.

Tapa tapamaja ringkondades olewat ſiiski awaldatud arwamiſt, et nad

ei mõtlewtki tegutſemiſt katkestada.

Sel juhuſel muidugi jääkſid nad ilma riiklikuſt laenuſt.

Tapa tapamaja laenukoorem ulatub praegu üle 360.000 kr., 150.000 ſelleſt on Pikalaenu Pangalt. See laenukoorem ei ole praeguſe olukorra juures kangeltki wäike. Maatulunduſe-kapitaliſt antud laenuprotſent on aga palju wäikſem ning juhuſel, kui oſa laenu ſaab üle wiia maatulunduſe-kapitali alla, oleks ſee ettewõttele ſuureks ſoodustuſeks.

Asjale lähedalſeiswates ringkondades tähendatakſe, et Tapa tapamajale ei ole kuidagi liiga tehtud.

Ameerikalik wargus Wõhma laadal.

Lumehanges alkoholiuima wäljamagawal noorperemehel „rekwireeriti" uued püksid ja lakknahka ſäärikud jalaſt ning rõiwastati ta wanadesſe linnariideſt kaltſudesſe ja walgetesſe wiltidesſe.

Mõned päewad tagaſi peeti Wiljandimaal Wõhma alewikus laata, mis on ſaanud ümbruskonna rahwale ka joomalaadaks. Oluſtwere-Reegoldi perepoeg Tõnis T. kostitas end wiinaga, ſeni kui heitis end wiinapoe läheduſſe lumehange ja jäi magama.

Hommikul ärgates märkas mees, et tal olid kodukoetud halliſt riideſt pükſide aſemel jalas mustaſt linnariideſt katkiſed kaltſud. Toredate lakknahaſt ſäärſaabaste aſemel leidis ta wanad walged wildid. Linnameesteſt laadaſulid olid mõiſtliku töö teinud. Kraadiklaas näitas 15 püügalat alla nulli. Oleks noorperemees ſeal poole ööni kitſaſtes ſäärikutes lamanud, wäga wõimalik, et külm oleks jalad ära rikkunud. Wildid, olgugi nad wanad, kaitſewad palju paremini jalgu külma wastu kui ſaapad. Tühi rahakott oli Tõniſel alles. Kas enne puhkamaheitmiſt ſee ſama tühi wõi oli ſeal mõni kroon ſees, ſeda nooriſand ei mäleta.

Laval wõitis.

27 tundi keſtnud lahing lõppes uſaldusawaldusega Prantſuſe walitſuſele.

Pariiſiſt, 14. märtſil. Pärast pikki waidluſi ſaadikutekogus awaldati Lavali walitſuſele 340 häälega 215 wastu uſalduſt. Koosolek oli keſtnud lühikeste waheaegadega terwelt 27 tundi. Wiimaks kujuneſid waidluſed kahewõitluſeks rahaminister Flandini ja ſotſialistide juhi Leon Blumi wahel.

Sotſialistid jatkaſid ſaadikutekojas kallaletungi rahaminister Flandinile, kes olewat ſegatud rahalistesſe raskustesſe ſattunud õhuposti ühingu „Aeropostale'i" lugudesſe.

Saadikutekoja koosolek oli wäga tormiline ja kuluaarides kõneldi juba Lavali walitſuſe lahkumiſeſt. Peaminister Laval iſe oli aga kindel, et walitſus jääb püſima.

Walitſusmeelſed lehed terwitawad walitſuſe wõitu, wastasrinna lehed aga nimetawad wõitu Pyrrhoſe wõiduks.

Kaitske oma kopse!

Meie saaduste edu on tingitud mitte ainult **kõrgeväärtuslikkude tubakate** tarvitamisest, vaid esijoonest ka sellest, et meil on kasutada kõik moodsa tubakatööstuse tehnika saavutused.

Nende tehniliste uuenduste hulgas omab pneumaatiline tubakapuhastamise sissesead suure tähtsuse just **tervishoidlisest seisukohast.** Selle sisseseade abil vabastatakse kõik meie poolt ümbertöötatavad tubakad kõigest tolmust, kotiebemetest ja teistest **kopsudele kahjulikult mõjuvatest** lisandustest.

Sellepärast võime täie õigusega öelda:

KAITSKE OMA KOPSE!

A.-S. «Laferme»

Meie esiksaadusi:

MANON ✡ LIA ✡ ORIENT

Upume lumme.

Tartu walmistub ſuurwee wastu.

Linnaſt weetud lumeſt tekkinud lumemägi Oa tänawa otſa kohal.

Harwa on maal ja linnas nii ſuuri lumehangi nähtud. Maal on lumehanged majade kõrguſed ja teed mitmel pool ſülla wõrra maapinnaſt taewa pool. Iga päew ja öö toob uut lund juure. Ei oleks nagu lõppu ſel ſajul ja talwel. Linnas ei märka ſuurt lumeſadu, ſeſt nobedad luuad ja labidad on ööſel ſadanud lume hommikuks juba „tagalinna" ajanud. Wedudeks on kaaſa tõmmatud ka põllumehed oma „kanakorwidega". Kuid ſelle wastu annawad rohkeſt lumeſt ilmeka ülewaate linnaäärſed lumeweo kohad. Kui igal aastal lumi majahoidjate poolt niiſama ära poetati aedadesſe ja kõrwaliſematesſe kohtadesſe, ſiis tänawu on ſajad hobuſed lumekoormatega lumemägede otſas. Wastawalt määratud kohtadele weetakſe lund. Kohti on mitu, kuid määratud kohtadeſt näib wähe olewat, ſeſt lumeweo kohtadesſe on tekkinud tõeliſed Egiptuſe püramiidid. Meie pilt kujutab ühte niiſuguſt lumemäge pea wastu uut ujulat. See lumemägi, mis on ſündinud juſt keſklinnaſt weetud lumeſt, on kolmekordſe maja kõrgune ja mitme ſuure maja aluspinnaga. Kuna ümbruskonna majad kõik ühe- wõi kahekordſed, paistab lumemägi kaugele üle majade. Need, kes ei tea, et ſinna mägi tekitatud „kunſtlikult", peawad arwamiſele tulema, et ſiin tõeliſe mäega tegemiſt. Iſegi ſuuſatajad ei puudu ſellel mäel: poiſikeſi leidub küllalt, kes meeleldi omatehtud ſuuskadega ſealt alla liuglewad.

Mägi tõuſeb kõrgemale päew-päewalt, ſeſt lumewedajad peawad lumekoormatega ſõitma mäe otſa ja ſeal lumeree tühjendama. Nüüd on mägi juba nii kõrge, et kehwemad hobuſed ſinna koormaga enam üles ei jõua ſõita. Arwatawasti näeme ſeda lumehange weel jaanipäewal.

Ettewalmistuſed ſuurwee hädaohu wastu wõitlemiſeks.

Kuna kõik asjaolud lubawad oletada järsku ſula, ſiis peab tõſiſelt kartma Tartu ſuurwett. Lumi on igal pool paks, kuid kohe. Kõwad külmad külmetaſid enne lume tulekut ka maa ſügawalt ära. Jõgi on katnud äärmiſelt pakſu jäätorraga. Selleſt peab arwama, et järſu ſulaga hakkawad kiirelt ſulawaſt lumeſt jooksma weeojad jõkke. Jõe jää ei jõua nii ruttu ſulada ja wõib tekkida lobjakaforraline woolus Emajõe jääl. Sellega ühenduſes ummiſtuſed, ja weſi ongi linnas. Seda ette nähes on linnawalitſuſe wastawates oſakondades eeltööd käimas, kuidas ſuurwee-hädaohu wastu wõidelda ja kuhu mahutada kodanikke ſel korral, kui jõgi peaks tõusma üle kallaste.

London lumeummikus.

Neil päewil mässas kogu Inglismaal ränk lumeſadu, mis mitte ei piirdunud ainult ſuure ſaarega, waid jatkas tuisku ka kogu Keſk-Euroopas. Londoni keſklinnas ſattuſid mitmel pool tänawad nii tugewa lumekatte alla, et igaſugune liikumine tükiks ajaks waibuma pidi.

Puruſtatud Makedoonia.

Äärmine wiletſus hiljutiſe maawäriſemiſe piirkonnas.

Hiliſemad uurimuſed Makedoonia maawäriſemiſe kohta näitawad, teatab „Voß. Z." kirjaſaatja Makedoonias, et kahju ei ole nõnda ſuur, nagu eſialgu arwati. Ametliku teadaande järele on ſurma ſaanud 65, raskesti wigastada 60 ja puruſtatud ligikaudu 2000 maja. Laastatud maariba on aga Makedoonia kõige paremaid ja wiljakandwamaid, Jugoſlaawia kõige tähtſam ſiidiusſi kaswatuſe, ja oopiumi produtſeerimiſe koht. Luurdkuskomiſjoni eſialgſe hindamiſe järele ulatub kogu aineline kahju ſiiski umbes 100 miljonile dinarile.

Alustatud teaduslikud uurimuſed tõendawad, et maawäriſemine oli tektoonilist laadi. Maawäriſemiſe tekkimiſe põhjus arwatakſe olnud Lõuna-Balkanil wäga ſagedasti eſinewate maa-aluste koobaste ſiſſewariſemine. Seda oletuſt tõestab paljude uute allikate tegewuſſe astumine maawäriſemiſe alal ja ühtaegu mitmete juba olewate kadumine. Nii näiteks on Walandowo juures üks weerohke jõgi, mille kaldal töötas ſuur hulk weſiweskeid, nüüd jäljetult kadunud.

Eriti raskesti tabas katastroof Geogheli ümbruskonda. Wäriſemiſe keskuſe moodustas 50—60 m merepinnast kõrgemal olew Serumitza pitkorg 1500 m kõrguſte Bjelaſchiza ja Schatari mägimasſiiwide wahel. Ühes orunõlwas langeſid kõik majad ruſuhunnikuks, 19 inimeſt ſai ſurma ja 32 raskesti wigastada. Selle küla elanikud kuulſid eſimeſi maa-aluſeid tõukeid juba öösel wastu 7. märtſi ja lahkuſid majadeſt. Kell üks öösel olid nad ränga wihmaſaju tõttu ſunnitud uuesti majadesſe pugema. Waewalt ſaid nad natuke olla, kui tugew maa-alune kõmin kogu küla wabiſema pani. Keegi ei ſaanud põgeneda, ſeſt eelmiſele, õnnetuſt ennustawale mürinale järgnes wahetult kaks wäga tugewat horiſontaalſet ja kaks wertikaalſet tõuget, mille tagajärjeks oli majade täielik kokkuwariſemine. Ellujäänud maaliſid õudſeid pilte nende ohwrite ſüdantlõhestawast hädakiſaſt, keda katastroof tabas nende elamutes. Kottpime öö ſajuſe taewaga ja wahetpidamatu mürin ja müksimine maa all aina ſuurendas elanikkude kabuhirmu. Järsku walgustas kummaline looduſime pimeduſt. Bjelaſchiza mägestiku Tſchepeli mäetipu all paiskus taewaſſe umbes 200 m kõrgune punakasroheline tuleſammas, arwatawasti ühest kaljulõhest wäljawoolaw ja ſüttinud maagaas. Teaduslikku ſeletuſt tulele, mida elanikud pidaſid wiimſepäewa taewaimeks, ei ſaadud ſiiski anda.

Kuna nõrk maawäriſemine weelgi jatkub ja elamuteſt järele pole jäänud ühtki, ehitas ametlik abianne kannatadaſaanutele telgid. Waruſtuſe kohale toimetamine ſünnitab weelgi ſuuri raskuſi, ſeſt ühendus maawäriſemiſe tagajärjel on mitmel pool katkenud. Demir Kapu juures matſid langewad kaljud raudteeliini, kuna maatõuked lõdwendaſid ja lahti kangutaſid üle Wardari wiiwa raudteeſilla talad ja aluſſambad. Ühendus on küll praegu uuesti jalule ſeatud, kuid rahwuswaheliſed kiirrongid wõiwad liikuda ainult kiiruſega 10 k. t. Elanikkude ſeiſukord puudulikkudes telkides on ränkade wihmawalingute tõttu äärmiſelt raske. Kuningas Aleksander andis õnnetutele oma eralaekaſt rahaſid. Samuti on ette nähtud maawäriſemiſe piirkonna elanikkude maksudeſt wabastamine üheks aastaks.

„Postimeest"
wõib tellida igast kuupäewast iga kuu lõpuni.

Aſ. koonduſe rünnak põllutööminiſtri wastu.

Wabariigi walitſuſele antakſe weel üks aasta ametiaſutuſte uute kooſſeiſude wäljatöötamiſeks.

Riigikogu kooſolek 13. märtſil.

Kooſolekul on lühike päewakord — kõigeſt 4 punkti, tähtſamad nendeſt liſaeelarwe ja miniſteeriumide korraldamiſe ſeaduſe muutmiſe ſeadus.

Kuid, aſ.-koondus hoolitſeb ſelle eeſt, et jutuainet jatkuks. See on A. Lauri —

erakorraline teadaanne,

mille ſiſuks on, et põllumajanduſes walitſeb raske olukord, hinnad on wäga madalad, kuid walitſus pühendawat oma jõudu mõne erakonna ſaneerimiſeks. Nii ſaneeritawat põllumeeste-kogude häälekandjat ja nende kirjastusühiſuſt „Ühiſelu" ſellega, et oſa põllutööminiſteeriumiſt wiidawat üle „Kaja" ruumesſe. Saneeritakſe piimaühiſuste keskliitu, mis on tihedas ühenduſes P. K. „Estoniaga" ja instruktorid wiiakſe liidu juure üle. Põllutööminiſter lõhkuwat ühe eraäri huwides talumajanduſe nõuande büroo. Tahetakſe ſulgeda Tapa eksporttapamaja, kuna „Estonia" eksporttapamaja, kelle wäärtus 63 milj. ſenti, wõlga aga 160 milj. ſenti, tahetakſe kunſtlikult elus hoida.

Walitſus tarwitawat wõimu iſiklistes ja erakonna huwides. Nõuab ſelle kohta walitſuſelt ſeletuſt.

Wabariigi 1930/31. a. kulude ja tulude liſaeelarwe nr. 1

wõetakſe teiſel lugemiſel wastu ilma waidlusteta.

Miniſteeriumide korraldamiſe ſeaduſe par. 62 muutmiſe ſeadus

tuleb eſimeſele lugemiſele. Selle muudatuſe mõte on ſee, et walitſuſe aparaadi ümberkorraldamiſeks wabariigi walitſuſele antud wolituſi pikendatakſe weel ühe aasta peale, ſ. t. kuni 1. apr. 1932. Eelnõus oli ettepanek pikendada wolituſi 2 a. peale, kuid komiſjon on leidnud ühe aasta küllaldaſeks. Wab. wal. peab uued kooſſeiſud eſitama riigikogule hiljemalt 1. aprilliks 1932 a.

M. Juhkam arwab, et ſee pikendamine on koalitſioonile ſelleks tarwilik, et enne walimiſi demagoogiat teha. Praegu ei olewat weel aeg hakata püſiwaid kooſſeiſe looma. Sotſialiſtid olewat olnud warem ka ſellel ſeiſukohal, kuid olewat neid ſeiſukohti äkki muutnud.

Wälisminiſter J. Tõnisſon ſeletab, et ſeadus on tarwilik ſelleks, et juba eelmiſe walitſuſe poolt alatud miniſteeriumide korraldamiſt lõpule wiia. Selle töö korraldamiſeks on waja aega, et koondamine ei muutuks ametnikkude tuulutamiſeks. Pole mingit kartuſt, et wab. walitſus ſelle juures hakkaks ajama mingit ſihilikkuſt. Kui on midagi ſelliſt ſündinud, ſiis tuldagu ja näidatagu, enne aga ei makſa niiſuguste oletustega wälja tulla.

Rkl. Klesment (ſotſ.) heidab kõige pealt tagaſi Juhkami kallaletungimiſed ſotſialiſtidele. Kõneleja näitab, kuidas 7 miniſteeriumi ſeadus tegelikult mingit kokkuhoiu pole annud ja lootuſed ſellele olid asjatud. Omal ajal majandusminiſter J. Zimmerman eſines eelnõuga, et wabariigi walitſuſele antaks tähtajata wolitus ametiaſutuſte kokkutõmbamiſeks ja ametnikkude wallandamiſeks. Kuid komiſjon leidis, et ſeeſuguſe wolituſe andmine oleks põhiſeaduſe wastane. Siiski wabariigi walitſuſele wõib ainult üleminekuajajärguks anda ſellekohaſeid wolituſi. Kuna meil praegu puuduwad ſeaduſed, mis täpſalt määrawad ära ametnikkude kohuſed, ſiis peab ſelle ajaga walitſus ka ſelle wälja töötama. Ainult uus töökorraldus ſuudab ſeniſt korda ja kooſſeiſe muuta. Seepäraſt wab. walitſus peab eſitama ka ſeaduseelnõu uue töökorralduſe kohta.

A. Rei ütleb, et Juhkam küll rääkinud ſotſialiſtide põhimõtete muutmiſeſt, kuid ei too näiteid. Omal ajal T. Kalbus kaitſes komiſjonis ſeiſukohta, et walitſuſele peaks alaline ja jäädaw õigus jääma kooſſeiſe ümber korraldada. Juhkam rääkis komiſjonis, et kahe aastaga ei ſaa ümberkorralduſe tööd lõpule wiia. Kuid nüüd juba tööerakond nõuab, et ſee töö wiidaks lõpule kolme nädalaga. See on poliitiline mäng, muud midagi. Kui Strandmanni walitſus pooleteiſe aasta jookſul ei jõudnud kooſſeiſe walmis teha, ſiis ei ſaa ſeda teha uus walitſus nii lühikeſe aja jookſul. Üheaastaſt pikendamiſt A. Rei pooldab ka ſeepäraſt, et ſiis on ſelle riigikogu lõpp ja niiſuguſt küſimuſt käesolew riigikogu ei wõiks jätta pooleli.

M. Juhkam pöördub J. Tõnisſoni ſõnawõtu poole, awaldades kartuſt, et kui riigi tulud wähenewad, ſiis praegune walitſus ei ſaa jätta ametnikke tuulutamata. Selle üle olewat praegu warajane kõnelda. Ametnikkude koondamine läheb praegu edaſi ſel teel, et wabanewad kohad jäetakſe täitmata, penſionidele minejate aſemele ei palgata uuſi ja nõrgad ametnikud wallandatakſe. Juhkam pooldab ſeiſukohta, et walitſuſele antaks tähtajata wolitus miniſteeriumide ümberkorraldamiſe ja kooſſeiſude kokkutõmbamiſe läbiwiimiſeks.

J. Klesment (ſotſ.) imestab, mida Juhkam tahab. Juhkam on pahane ſellele, et pikendatakſe wolituſt weel ühele aastale, kuid ſamal ajal ta pooldab tähtajata wolituſt. Kõneleja peatub weel pikemalt tööerakonna kahepaiksetel ſeiſukohtadel ſelles küſimuſes, üks räägib üht, teine teiſt. Kõneleja aga iſe on arwamiſel, et 7 miniſteeriumi ſeadus ega riigiaparaati kokkutõmmata pole ſaadud ega ſaadagi.

Rkl. Kalbus (tööer.) räägib, et tähtaeg 1. april 1932 — on õnnetu, ſeſt ſiis on walimiſteeelne aeg ja ſelles ärewas õhkkonnas ükski ſeadus ei lähe kergesti läbi. Tööerakond polewat ſelle ſeaduſe wastu. Nemad ainult tahtwat, et ſotſialiſtid oma ſeiſukohad wälja ütleksid, et ſiis neid ſtenogramme kunagi tarwitada.

J. Klesment (ſotſ.) ſelgitab fakt. märkuſes, et tööerakond komiſjonis ſiiski kindlaſti on olnud ſelle ſeaduſe wastu.

Seaduseelnõu wõeti eſimeſel lugemiſel wastu.

Kooſolek lõpetati ja 10 minuti pärast peeti teine kooſolek.

Wastus aſ. koonduſe erakorraliſele teadaandele.

Põllutööminiſter A. Jürman wastab A. Laurile, et oſa põllutööminiſteeriumiſt kolib küll „Ühiſelu" maija, kuid ſeal on korter parem ja 600 krooni aastas odawam. Piimaasjanduſe instruktorid olid jagunenud ſenini kolme aſutuſe juure, mis polnud otstarbekohane. Seepäraſt tarwis nad koondada ühe aſutuſe juure.

Mis puutub „Waba Maa" kirjutistesſe, millele Laur tugenud, ſiis ſee olewat täieſti häbemata artikkel. Miniſter olewat astunud ſamme, et „Waba Maa" wõetaks wastutuſele tema, A. Jürmani, laimamiſe eeſt.

Mis puutub põllumajanduslistesſe raskustesſe, ſiis ſee oleks üleliia ſuur nõudmine, et kõik puuduſed ſaaks korraga kaotada. Kuid põllutööminiſter lubab töötada ſelles ſihis, et meie põllumajandus tõuſeks paremale järjele.

A. Lauri ettepanekul otſustatakſe pidada ſelle ſeletuſe puhul läbirääkimiſed ühel järgmiſel riigikogu kooſolekul.

Selle järele wõetakſe kolmandal lugemiſel wastu liſaeelarwe ſeadus.

Järjekorras aſuti

Meiſtrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste ſeaduſe

kolmandale lugemiſele. Selle juures ſelgus huwitaw asjaolu, et põllumeeste-kogude rühma liikmeid tükki 10 oli kooſolekult lahkunud, majandusrühm ja ſakslaſed puuduſid täieſti ja rahwaerakonnaſt polnud kohal mõlemad miniſtrid. Aſunikud ja tööerakond hakkaſid aga toetama ſotſialiſtide parandusettepanekuid ning need läkſid ſeaduſe kolmandal lugemiſel läbi. Arwatawaſti oleksid kõik ſotſialiſtide ettepanekud ſelle ſeaduſe juures läinud läbi, kuid ühe ettepaneku juures riigikogu eſimees märkas, et paranduſe tekſt on ſiſult ſegane. See ei ſaanud hääletuſele minna. Selles ſeaduſes tehti ettepanek kooſolek lõpetada, misſugune ettepanek ka wastu wõeti.

Tellige ja ostke
naister. ja meesterahva valmisriideid kõige suuremast Eesti riide- ja valmisriiete kauplusest
Karl Abel
Tartus, Kaubahoov nr. 8

Eesti Niidivabriku
õmblusniidid:
Valge rist tähtedega EN 6-kordne kõrg. headuses.
Lilla etikett PÕDRAGA 3-kordne.
Kuldetikett tähtedega E NM 3-kordne.
Traageldamislõng papprullidel.
Saadaval kõikides paremates kauplustes
ETA

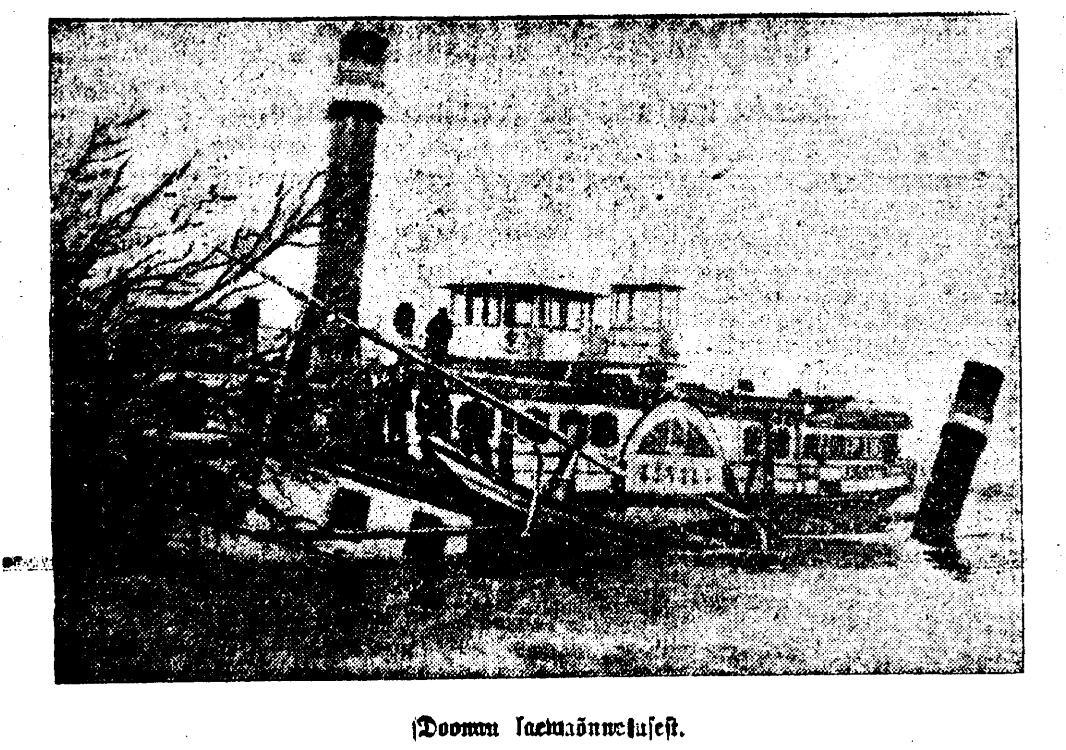

Doonau laewaõnnetuſeſt.

Warem juba teataſime rängemaſt laewade kokkupõrkeſt, mis juhtus Doonau jõel tihedas udus. Ada Kaleh ſaare lähedal põrkas pärijõge ſõitew reiſijateaurik „Franchez d'Esperey" teiſe auriku — „Zagrebiga" nõnda tugewalt kokku, et laew peaaegu pooleks lõigati. Waatamata energilistele päästekatſetele hukkus lainetes 10 reiſijat.

Prof. Peeter Põllu mälestuseks.

(Kokkuwõte prof. Haliste kõneſt ülikoolis korraldatud mälestusaktuſel).

Kadunud prof. Peeter Põllu tegewus kuulub kogu eesti rahwale. Eriliſes ſeiſukohas aſub ſiiski Tartu ülikool ja ſelle filoſoofiateaduskond, ſeſt ülikooli kuraatorina ja ühtlaſi rektori kohuste täitjana ülikooli rajamiſel oli kadunu kõige lähemalt juſt meie ülikooliga ſeotud; ſamuti tegutſes ta filoſoofiateaduskonna liikmena ja pedagoogika profesſorina pidewalt peaaegu ülikooli rajamiſeſt alates kuni oma eluküünla kustumiſeni. Seda prof. Põllu tegewuſt Tartu ülikoolis olgu mulle eeskätt lubatud täna kokkuwõtlikult meelde tuletada.

Tartu ülikooli aſutamine Eesti wabariigi Tartu ülikoolina langes ajajärgule, mille ſuurus ja tähtſus eesti rahwa arengus on wastuwaidlemata tõſiaſi. Lühida aja wältel oli meie rahwas ſaawutanud rohkem, kui ſeda meile oleks wõinud tõotada julgemadki mõttewõlgutuſed. Politiliſelt iſeſeiſwa riigina aſus meie wäike Eesti rajama uut elu ja uut tulewikku, wõttes ſeega ühtlaſi endale kohustuſe, mille ſuuruſt meie kõik ſiis küll aimaſime, kuid täitja konkreetſelt ja ſelges piiritelus waſt ſiiski ei tunnud.

Üks asjaolu oli aga wististi ſelge kõigile eesti haritlaſile, kes arwestaſid tol ajal — kas julgelt wõi kartlikult — Eestit iſeſeiſwa rahwana, ja ſee oli nimelt weene, et ſuudame jääda püſima teiste iſeſeiſwate rahwaste kõrwal waid ſiis, kui ſuudame end küllalt kindlustada kultuuriliſelt. Seejuures oli paljudele ſamuti weel ſelge, et meie rahwa, nagu teistegi rahwaste, tulewik ei ripu eeskätt aineliſe kultuuri ſaawutisteſt, kuigi need oſutuwad tähtſaiks ja hädawajaliſiks, waid meil arendamiſt ootawa waimliſe kultuuri taſapinnaſt.

Üks ſäraſteſt meie waimuelu ſilmapaiſtwateſt meesteſt, kes kogu enda tegewuſe juba warakult oli koondanud Eesti hariduſe ja kultuuri teenimiſele, oli too meile kõigile kallis ja unustamatu mees, kelle mälestuſt me täna ſiin pühitſeme, profesſor Peeter Põld. Tema tegewuſe peaetapid olgu ſiin meelde tuletatud. Eſimeſe eestikeelſe keskkooli juhataja; Eesti maawalitſuſe haridusoſakonna taja; aastal 1917 Eesti kooliõpetajate keskliidu eſimene juhataja; aastal 1918 eſimene Eesti wabariigi haridusminiſter ja ſamal aastal Tartu ülikooli kuraator ja ühtlaſi alguſes rektori kohustetäitja — kas ei peitu neis lauſetes midagi, mis paneb kõige ſoojemalt tukſuma iga tõſiſe eestlaſe ſüdame! — uſun, ka ſiis, kui meid kord enam ei ole; midagi, mis jääb püſima ikka ja alati meie ajaloo iluſa awalduſena.

•

Ülikooli kuraatorina kuulus kadunu tegewus eeskätt ülikoolile kui teaduslikule aſutiſele. Seejuures ei laſknud ta tegeliku koolimehena kunagi ſilmiſt teadmuſt, et tunnetuſe puu, mida kaswatab ülikool, peab juurduma ſügawal, et kogu ülikoolitöö oleks nagu liiwale ehitamine, kui ſee ei aſetſe aluſtel, mis tulewad panna juba keskkoolis. Seepäraſt oli kadunu püüd luua kõige pealt keskkooli õpetajaskond, kes oskaks harida ſeda pinda, millel ülikooli külw wõib üldſe anda wilja.

Nii hakkaſidki ſuwel 1919 prof. Põllu kui ülikooli kuraatori korraldusel töötama keskkooliõpetajate ettewalmistuskurſuſed, ja need andſid juba a. 1920 eſimeſe lennu „eesti keeles ja meeles", nagu ſeda ſiis rõhutati, ettewalmistuſe ſaanud keskkooliõpetajaid. See oli kadunud Põllu ülikooli kuraatori tegewuſe eſimeſeks tulemuſeks. Tõſi, ſaawutatud lõplikud reſultaadid paistawad nüüd küll mõnewõrra küſitawatena, kuid tolleaegſete olude kohta olid nad otſe eluliſe tähtſuſega, ſeſt nad wõimaldaſid wäljapääſu ummikuſt, millesſe meie kool oli ſattunud tolleaegſe ſuure murrangu tõttu. Ei ſaa ſeejuures ka alla kriipſutamata jätta kadunud ülikooli kuraatori ſuurt iſiklikku mõju kurſusteſt oſawõtjate kohta. Wõib kindlaſti öelda, et too hoogus aateline õhkkond, mis tol ajal walitſes wiimaste keskel, olenes teatawal määral juſt kadunud Põllu iſikuſt, kuigi tuleb möönda, et temo tolleaegistes murrangulistes oludes, wähe leidis poolehoidu oma uſundlik-eetilistele waadetele, milliſed teatawasti moodustaſid ta waimſe iſiku oluliſema oſa. Siiski tol ajal ettewalmistatud õpetajaskond aſus töö'e hoogſalt ja andumuslikult, ſeſt ta oli läbi käinud tolle aateliſe õhkkonna puhanguiſt, mis ſiis walitſeſid meie maal palju ſuuremal määral kui praegu ja mille kandjaks ja edaſiandjaks oli Peeter Põld.

Üldiſelt oli kurſuste korraldamine ometi waid wäikeſeks oſakeſeks ülikooli kuraatori tööſt. Tartu ülikool pidi ſaama eesti ülikooliks, ſeſt ſeeſugune oli eesti rahwa wääramatu tahe, nagu ſelle oli awaldanud ülikooli kuraatorile tolleaegne walitſuſe juht ja meie praegune härra riigiwanem Konstantin Päts. Wastawalt ſellele tulid kindlaks määrata ülikooli organiſeerimiſe ſihtjooned ja tuli aſuda nende teostamiſele. Ja kui meie nüüd rohkem kui aastakümne järele tahaks hinnata ſeda, mis tol ajal loodud, ſiis wõime ju leida ſihtjoonte rakendamiſel ja üksikasjus tehtud wigu, kuid on wastuwaidlematu, et põhialuste äramääramiſel talitas ülikooli kuraator õieti ja kaugelenägelikult. On wististi wastuwaidlematu, et ſee töö, mis tehti ſiis eesti ülikooli rajamiſel, jääb oma tagajärgedega püſima kindla alusmüürina ja on wõimeline ſeeſuguſena kandma meie alma materi tulewikugi tööd.

Iſiklikult mäletan hästi — ſeſt wõiſin ſeda ſageli jälgida — milliſe energia, julguſe ja andumuſega töötas ülikooli kuraator, raskete aegade ja takistawate olude kiuſte, ülikooli kõigi tegewusharude wäljaarendamiſel, wiies lühida aja kestes ülikooli organiſeerimistöö nii kaugele, et ſügiſel 1919 wõiſid alata loengud ja 1. dets. wõis aſet leida ülikooli pidulik awamine.

Oli tehtud ſuur ja jäädawa tähtſuſega töö, kuid ſee ei tähendanud weel kaugeltki lõppu. Aasta 1920 alul wõttis prof. Koppel üle rektori kohuſed, kergendades ſeega kuraatori töökoormat ja rakendades oma rikkalikud kogemuſed ja adminiſtratiiwſe wilumuſe ülikooli edaſpidiſesſe organiſeerimistöösſe. Kuigi ſee asjaolu kindlaſti kergendas kuraatori ülesandeid, ei wähenenud wiimaſed üldiſelt wististi mitte wäga tunduwalt. Ülikooli ienemiſe ja arenemiſe tõttu laienes kuraatorigi töö ning juurde tuli uus tegewusala: 7. ſept. 1920 walis filoſoofiateaduskond Peeter Põllu profesſoriks pedagoogika õppetoolile, ning ſiit peale kuulus prof. Põllu tegewuſe tähtis oſa oma õppetoolile ja oma teaduskonnale.

Kui kuraatori ametis ilmutuſid Peeter Põllu ſuur organiſatoorne and, tema pilgu awarus ja kaugelenägelikkus, ſiis ſelguſid peagi liſaks eelmistele omadustele tema ſilmapaistwad ülikooli õpetaja wõimed. Lühikeſe ajaga ſuutis ta korraldada oma kateedri nii teoreetiliſt kui ka praktiliſt tööd ja ſeda orgaaniliſelt ſiduda meie eesti oludega. Ning warſti (a. 1922) leidis ſee töö täienduſt didaktilismeetodiliſe ſeminari aſutamiſes, mille juhatajaks ta ſai.

Kõige ſelle juures etendas Põld wäga tähtſat oſa kogu filoſoofiateaduskonna töös, iſegi juba ſiis, kui ta weel polnud teaduskonna liige. Näit. wiidi teaduskonna õppetöö korraldus läbi Skandinaawia eeskujul — wastandina wene ülikooli paendumata ja piiratud korraldustele — juſt tema otſekoheſel õhutuſel ja nõuandel. Samuti on nii mõnigi teine uus korraldus läbi wiidud tema algatuſel ja kaastegewuſel, nagu ſelleſt jutustawad teaduskonna protokollid.

A. 1925 oli Tartu ülikooli organiſeerimistöö, mida Peeter Põld, profesſori ameti kõrwal oli kuraatorina wahetpidamata arendanud, jõudnud nii kaugele, et oli wõimalik ſelle organiſeerimistöö tagajärjel wäljakujunenud ülikooli korralduſt juba lõplikumalt fikſeerida. Selleks otſtarbeks töötas ülikooli kuraator wälja ülikooli ſeaduſe, mis kinnitati riigikogus 18. juunil 1925. Seega oli ülikooli edaſpidine areng rajatud kindlale, ſeaduslikule aluſele. Ühtlaſi oli ſaabunud moment, kus oli wõimalik hinnata ſeda ülikooli organiſeerimiſetööd, mis oli aſet leidnud eesti ülikooli aſutamiſeſt alates kuni ülikooli ſeaduſe wastuwõtmiſeni. Filoſoofiateaduskond luges ſeepäraſt oma kohuſeks ära märkida ülikooli kuraatori ſuuri teeneid eesti ülikooli loomiſe ja arendamiſe alal ja walis ta 26. now. 1925 filoſoofia audoktoriks, andes ſeega kadunu tööle ſuurima tunnustuſe, mida ta üldſe wõis anda. See teaduskonna otſus kinnitati ülikooli nõukogu poolt, ja nii omandas Peeter Põld eſimeſe eestlaſena ſelle kõrgema ülikoolis antawa aſtme.

Oleks wõinud arwata, et nüüd, kus ülikooli kuraatori amet oli lõppenud ülikooli ſeaduſe jõusſeastumiſega, oleks pidanud wähenema prof. Põllu töö wähemalt ülikoolis. Siiski oli ülikoolil raske endiſe kuraatorita oma edaſpidiſt tööd korraldada ja nii andis ta, kuigi raske ſüdamega, nagu nii mõnigi meie ſeaſt mäletab, nõuſoleku enda walimiſeks majandusprorektori kohale, loobudes ühtlaſi kergemaſt filoſoofiateaduskonna dekaani ametiſt, millesſe ta wahepeal juba oli rakendunud.

A. 1926 ſügiſel ſelgus ſiiski, et kantaw töökoorem käis üle jõu ning et ta ei ſuutnud ſeda enam edaſi kanda. Ta eſitas palwe wabastamiſeks prorektori kohalt, motiweerides ſeda järjeſt kaswawa ja töörohkuſeſt tingitud wäſimuſega. „Pean olema kokkuhoidlik oma terwiſega, ſeſt mul on toita rohkearwuline perekond", kirjutas ta oma palwes. Kui ſügawinimlikult kõlawad need ſõnad ja kas ei heida nad walguſt tema hingeelu ſiſemusſe, nendesſe aimdustesſe, mille tõeksſaamiſe tõſiduſe pidid liialt wara läbi elama lahkunu perekond ja meie kõik, kes me kadunut leiname.

Lahkumiſe prorektori kohalt tõi endaga kaaſa alles 1927. a. aprillikuu. Kas ſee üldiſelt töökoormat wähendas, ei tea öelda. Töö teaduskonnas oli muutumas wiimastel aastatel weelgi intenſiiwſemaks ja teiſeks oli kogu Põllu tegewus wäljaspool ülikooli juba warakult ajanud kõikjale liig ſügawaid juuri, et oleks wõimalik olnud ſeda laialdaſt tegewuſt kuidagi katkestada wõi wähendada. Tuletagem meelde tema tööd karskustegewuſe alal, mille raskus langes eriti 1926. aastale, mil Tartus peeti tema juhatuſel üleilmlik karskuskongres, tema poliitiliſt ja ühiskondlikku tegewuſt, ſagedaſi ſõnawõtte ajakirjanduſes, oſawõttu kongresſideſt Eestis ja wäljaspool Eestit, tööd riigikogus jne. jne.

•

Üle poole aasta on möödunud kadunud Peeter Põllu ſurmaſt. Elu on läinud oma radaſid, ſamuti ka akadeemia elu. Kuid tühjaks on tänini jäänud too koht, mida kord täitnud prof. Peeter Põld. Kas peame ſeepäraſt lakkama lootmaſt ſeda kohta ſiiski täita. Ei — ſugugi mitte. Uskugem, nagu ſeda tegi raskemais olukordades kadunu iſe, meie rahwa elujõuliſuſesſe, ſiis ſuudame kanda raskemaidki kaotuſi.

Dots. dr. med J. Uudelt 50-aastane.

Dr. med. J. Uudelt.

Täna pühitſeb 50-dat ſünnipäewa Tartu ülikooli ſilmakliiniku oftalmoloogia dotſent ja ſama kliiniku juhataja dr. med. Jaan Uudelt.

Juubilar ſündis 1881. aaſtal Waiſtemõiſa wallas Suure-Jaani kihelkonnas talupidaja pojana. Kihelkonnakooli ja linnakooli (Wiljandis) läbi teinud, ſiirdus ta Tartu, H. Treffneri gümnaaſiumi, mille lõpetamiſe järele õppis Tartu ülikoolis arſtiteaduſt 1905—1912. Tegutſes arſtina Wõrus 1912—1917. Wõttis oſa niihäſti ilma- kui ka Eeſti wabadusſõjaſt. Wiimaſeſt Eeſti Punaſe Riſti Wõru jaoskonna ſõjawäe haigemaja juhatajana ja rügemendi arſtina Tallinna kaitſepataljonis, hiljem 8. rügemendi ja 2. ſuurtükiwäe rügemendis.

Pärast rahu tulekut ſaab J. U. kutſe Tartu ülikooli ſilmakliiniku juure, millega ta lähemaid ſidemeid ſõlminud juba üliõpil. aaſtatel. Profeſſor Bleſſigi juhatuſel kauemat aega aſſiſtendina töötades, kaitſeb 1929. a. kewadel oma doktori wäitekirja, mille järele walitakſe eradotſendiks ja 27. weebruariſt 1931 oftalmoloogia dotſendiks.

Läinud aaſta ſügisſemeſtriſt alates on J. Uudelt ülikooli ſilmakliiniku juhatajaks.

Kutſealaliſe ja teadusliku töö kõrwal nääme dr. med. J. Uudelti oſa wõtmas ſeltskondliſeſt tegewuſeſt mitmeſugustel aladel.

Nii wõttis ta Wõrru aſudes eneſe õlgadele ſealſe ajalehe „Wõru Teataja" waſtutawa toimetaja kohuſtuſed, mis olid küllalt tülikad, kuid J. Uudelt tüli ei kartnud. Selle lehe ja tema tagaſeiswa Eeſti ringkonna poolt peeti terawalt ſilmas Eeſti rahwuslikke huwiſid Wene ja Sakſa olluſe kiuſte. Samuti tegutſes dr. Uudelt Wõrus weel mitmes Eeſti ſeltskondlikus organiſatſioonis — ikka abiwalmilt ja heatahtlikult. Tema ei teinud ſõnu, waid — tööd. Tartus wõtab ta agaralt oſa tööſt pimedatele abiandmiſe ſeltſi „Pimedate Abi" juhatuſes, Eeſti Arſtide Seltſis, Balti riikide oftalmoloogide kongreſſil korraldawas toimkonnas, juhatuſes jne.

Kohuſetruudus, töötahe, armaſtus oma ala waſtu ühes eneſe iſiku täieliku tahaplaanile jätmiſega — need omaduſed on dotſent Uudeltile wõitnud mitte ainult lugupidamiſe tema lähemate kaaſtööliſte ja ametwendade poolt waid ka hulga ſõpru laiemates ringkondades.

Wäſimata töö on olnud J. Uudelti truuks kaaslaſeks tema eluteel, millel ta täna tagaſi waatab wiiendale aaſtakümnele. Töömehena ſammub ta ſiit edaſi — waſtu ülesannetele, püüetele ja raſkuſtele, milleſt Eeſti teadusmeeſtel kunagi puudus ei ole. On ju meie eluolud piiratud ja teaduslik töö meil aſetatud raſkematesſe tingimustesſe kui paljudes teiſtes naabermaades. Kuid ſee ei kohuta neid, kes oma ala tõſiſelt armaſtawad.

Ühinedes nendega, kes täna dr. med. J. Uudeltile õnne ſoowiwad, wõime öelda ainult ühte: jõudu ja palju aaſtaid tööl oftalmoloogia ja Eeſti Alma Materi kaſuks!

Tudengite parlamendi walimiſtelt.

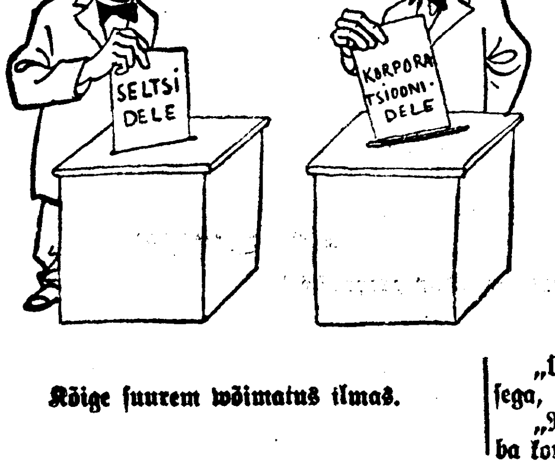

Kõige ſuurem wõimatus ilmas.

„Ütle mulle, Alma, oma armſa häälekeſega, et armaſtad mind!"
„Ma ei wõi ſeda — andſin oma hääle juba korporatſioonidele."

ILMUS: AUGUST VAGA ILMUS:
Botaanika õpperaamat
keskkoolidele.
121 joonist 148 lhk. Hind 2 krooni. K. O-ü. „LOODUS" Tartus.

Paul Raua mäleſtusnäitus.

Kujutawa kunſti ſihtkapitali walitſuſe ja kunſtimuuſeumi korralduſel on awatud Tallinnas hiljuti ſurnud kunſtnik Paul Raua mäleſtusnäitus. Selle kaudu wõimaldatakſe publikule, aga ka aſjaomaſtelegi ſaada ülewaadet ſelleſt, mida Paul Raud on loonud ja milliſte kunſtiliſte tõdede ning ideaalide järele ta oma elu teedes ſammunud.

Mäleſtusnäituſel on pandud wälja teoſeid umbes kaheſaja numbri ümber. Wäga arwukas kogu! Wäljapanekud on liigitatud kataloogi järele kümneſe oſa: lapſepõlwe ja õpilasaeg, Düſſeldorfi akadeemia, eſimene kodumaa periood, Itaalia teekond jne.

Huwitaw jälgida: Paul Raud ſatub kunſtiteele ſeeõttu, et paiſtes wälja eriliſena ſel alal juba noorena. Ta koolipõlwetöis on otſekohe tunduw talentſus. Õppides Rakwere kreiskoolis ja Tartu reaalkoolis, jatkub tal ikka aega jooniſtamiſeks omaette ja maalimiſeks weſiwärwides.

Ja ſiit on ka mõiſtetaw, miks Paul Rauda toetab paruniproua N. Uexküll, mil ſee 1888. a aſtub keſkkooli lõpetades ja ſõjawäeteeniſtuſeſt wabanedes Düſſeldorfi akadeemiaſſe.

Raud õpib Düſſeldorfi akadeemias 1888—1894. Algklaſſi läbiſtab weerand aaſtaga. Siis — prof. Gebhardti ateljeeſſe. Ta koolitööd ſelt ajalt on eeskujulikult head. Need on küll kohati wiskendlikud, kuid neis tundub ſelliſelt annet ja jõudu, et nende põhjal tahaks lauſuda: kunagi Paul Raua loomingus, peale Düſſeldorfi õppimisaja, ei ſädele ſelliſelt ſuurwaimſuſt. Wõtkem ta portree-etüüd „Nunn". Milline ſelgus, puhtus, wõltſimatus ja laluſki ſes pildis! Wõtkem ſiitſamaſt „Tütarlapſe pea" — helgena, hingeſtatuna. Wanemas eas kunagi ei aima, ei tunne Paul Raua töis otſeſelt waſtupeegeldumas, ainet wõitnud hinge.

Lõpetades akadeemia kuue aaſtaga P. Raud aſub kodumaale. Ja ſiin — maalib oma paremad tooted. Enne kõike paruniproua N. Uexküll' portree, waſtutaſuks ſelle kuueaaſtaſele ſtipendiumile Düſſeldorfis. Wõime tunniſtada, Paul Raud taſub wäärikalt oma heategijale. Paruniproua Uexkülli portree on tõeline meiſterteos, tipp'aaſwutuſi Paul Raua loomingus. See märgib eſimeſt kõrguspunkti ta küpſes loomiseas, kuiſuguſele kõrguſele ta hiljem enam ei tõuſe.

Muude kõrwal maalib Raud ka oma ema paljudes teiſendites; maalib talumehi, maaſtikke, talutööd ja oma ſugulaſi. Wõiſime ſiin loetleda rea häſtiõnneſtunud maaſtikumaale wäikſes kauſtas („Maanteel", „Põlluteel", „Muhu rauk", „Rakwere kalmiſtul", „Rääbus eit" jne.).

Ka kompoſitſioone on pandud wälja: „Ema wiis häält heinamaale", „Kriſtus Betaanias", „Sinine lill", „Krawalitu", „Triptühhon" — kõik enamaſti ſuures kauſtas. Kuid Paul Raud wõltſib ſiin. Ta ſatub ſümbolismi ainelt, kuna miljööks tarwitab realiſtlikku fooni. Wäiteks teoſe eſiplaanil ſümboliſtlikud figuurid, ümbrus aga realiſtliku metſana. Seda on ränk ſeedida. Ainult üks kompoſitſioon: „Triptühhon" on ehtne ſtiliſatſioonilt.

Kas makſab peatuda Paul Raua huwitawatel wanameiſtrite kompoſitſioonide koopiatel? Waheſt lõpetame ſellega.

*

Ülendaw on hetkeks kõndida ſiiski wõimeliſe kunſtniku kogu elutöö keſkel, mille loonud ta eriaegadel, eriwanaduſe järkudel. Lapſakas, jõuline lähtekohas. Siis üksikuid meiſterteoſeid portree alal. Ja ſiis algas warakult kuiwamine. Tehnika, oskus — ſee püſib. Aga waimuſus, läbitundmine, aine hingeſtamine ei õnneſtu enam. Jõud, noorus, annab järele. Ja ſiis tuligi warakult ſurm.

Paul Raud ſündis 1865. a. 11. okt. Wiru-Jaagupis taluperemehe pojana. Tõuſis mõiſnike õuemaalijaks portree-alal. Ja ſuri pühitſetuna Olümpoſel, olles lähedale jõudnud jumaluſele oma loomingu kaudu.

Jaan Pert.

Nooored kotkad.

Ühenduſes neil päewil peetud Tartumaa Noorte Kotkaſte juhtide nõupidamiſega, pöörasime mõnede Noorte Kotkaſte wanemate poole, et kuulatleda, kuiſuguſelt ſee waſtne organiſatſioon elab ja teotſeb:

„Nooored Kotkad on teatawaſti loodud ſelleks, et kaswatada meie nooreſt poiſteſt korralikke kodanikke, kes oma kohuſeid truult tahawad täita ühiskonna ja iſamaa waſtu— olla mees meeſte ridades. Kuna NK on n. n. [illegible] kaitſeliit, ſiis on tekkinud arwamuſi, nagu oleks ſiin tegemiſt noorſoo militariſeerimiſega. See on aga ekſitus. NK tahawad ainult eneſeſt kaswatada kindlat ja diſtſiplinaarſet noorte wäge, luua juba warakult noorteſſe ſüdametesſe kindlat ja elujaatawat ſuhtumiſt kodumaiſesſe ellu — ilma ühegi militariſtlikuma püüdeta. Et juſt kaitſeliit oli ſelle mõtte algatajaks, on loomulik, ſeſt kui wanad kotkad eeſt wariſewad, ſiis peab olema nooored, kes aſemele aſtuwad. Ja wanad iſe peawad ſelle eeſt hoolt kandma. NK on ſiis kaswatuslik organiſatſioon eſijoones, põhimõtete laialikandja ja arendaja — ilma mingi tagamõtteta, — kodumaa tulewiku heaks käekäiguks.

Praegu on NK organiſatſioon juuri wõtnud juba üle terwe maa. Eſialgu oli wõita nii mõningaidki raskuſi, eriti juhtide leidmiſe juhtes, kuid nüüd on neiſt enam-wähem üle ſaadud ja töö wõib täies hoos jatkuda. Iga noor peab omandama rea teadmiſi ja tegema rea ekſameid, enne kui ſaab õiguſe kanda NK wäliſtunnuſeid. Ja peab ütlema, et ſee õpetustöö on kannud ſiiani head wilja. Poiſid on ſuure huwiga aſja juures ja nii mõnigi elawate kalduwuſtega poiss, keda ei ſuutnud ükski karistus ſundida korralikku roopaſſe, on NK ſeas liikudes otſe tundmatuſeni muutunud. Selleſt ſelgub NK organiſatſiooni kaswatuslik wäärtus, mille eriti meie õpetajad peakſid arweſſe wõtma. Samuti ſeltskond, kelle poolt tohiks loota heatahtlikku toetuſt.

Ja toetuſt on wäga tarwis. Eeskätt majanduslikku. Organiſatſioon nõuab hulka kuluſid — aſjaajamiſeks, kehwemate poiſte toetamiſeks jne. — ja ſiin peaks ſeltskond appi tulema. Naiskodukaitſe ongi lubanud oma lahket toetuſt riiete õmblemiſes ja muus kaasabis, mis olgu ſiinkohal tänuga märgitud.

Eelolewaks ſuweks on NK rida mitmeſuguſeid kawatſuſi. Eſijoones tahetakſe rõhku panna laagrite korraldamiſele. Nii on mõeldud rida kohalikkude rühmade ja malewkondade laagreid. Jaanipäewa ümber korraldatakſe ülemaaline laager Narwas, kus ſiis nooored poiſid üle maa teineteiſt tundma õpikſid ja ühiſele tööle wirgutakſid.

Huwitaw oleks waſt nimetada, milline wahekord on NK ſkautidega. NK on juba alguſeſt peale otſinud ſkautidega tihedat kontakti, kuid ſiiani pole ſee ſiiski täiel määral õnneſtunud. On iſegi tunda ſealtpoolt näiliſe heatahtlikkuſe taga piſukeſt waenulikkuſt, mis muidugi pole mingil määral loomulik, kuna ſkautide põhimõtted langewad ſuurel määral ühte NK omadega. Wahe on ainult ſelles, et NK on rahwuslik organiſatſioon, ſkautiſm aga rahwuswaheline. Tulewikus tulewad need wahekorrad tingimata kindlaſſe roopaſſe ſeada. Pealegi on NK embleemiks m. ſ. ka ſkautide embleem — liilia —, mis talle kindlustab ka rahwuswaheliſte ſidemete loomiſe wäliſmaiſte noorte organiſatſioonidega.

Üldiſelt liigub NK töö ja tegewus üldiſe elewuſe tähe all. Waatleme lootusrikkalt tulewikku."

Paljude soowil
jatkub
LAO HINNAGA
saksa- ja venekeelsete raamatute müük.
Tutwuge wäljapanekutega „Postimehe" raamatukpl. Tartus, Suurturg nr. 16.
Haruldane võimalus poolmuidu omandada väärtuslikke teoseid paremateſt vene ja saksa kirjanikest, nagu: Tolstoi, Gogol, Puškin, Krõlov, Lermontov, Karamsin, Kuprin, Schiller, Shakespeare j. t. Hulk teaduslikke väljaandeid. — Suur valik saksakeelset lastekirjandust.

Kasutage wiimaseid talwe fotoilmu!
FOTO-APARAATE,
FOTO-PLAATE ja FILME,
FOTO-PABEREID ja tarbeid ainult paremateſt vabrikutest soovitab
Kaubamaja
VENN. PRÜÜS
KAUBAHOOV NR. 20/21. TELEF. 12-92.

Põllumajandusſaaduſte hinnad ſuurmüügil, Tallinnas 13. märtſil.

Wili: niſu 14—17 kr., Wene ja Eeſti rukkiſegu 13,50—14,50 kr., Eeſti kaer 8,50 kr., Wene kaer 8—8,50 kr., Poola õlleodrad 19,50—20 kr., Eeſti toiduodrad 14,5—15 kr., Wene walged herned 15 kr., Wene rohelised herned 17 kr., Hollandi walged herned 19—20 kr. 100 kilo eeſt.

Piimaſaaduſed: Ekſportwõi 2,10—2,15 krooni, Schweitſi juuſt 1,80—2 kr. kilo.

Liha. Sealiha 60—70 ſ., loomaliha 40—50 ſenti kilo.

Kartulid. Ekſportkartulid 2,40—2,50 kr., wiinawabriku kartulid 1,30—1,80 kr. 100 kilo.

Linad ja linaſeemned. Petſeri linad 488—518,50 kr., Wõru linad 457,50—488 kr., Tartu ja Liiwi linad 396,50—427 kr. 1000 kilo eeſt franko peatſjaam. Linaſeemned õlitegemiſeks 10,85—11 kr., linaſeemned külwi jaoks 12,20—12,80 kr. 100 kilo.

Kaubahindade muudatuſi ſuurmüügil.

Möödunud nädala jooksul on kaubahindades järgmiſi muudatuſi ette tulnud (endiſed hinnad klambrites).

Kallimaks läkſid ja makſid nüüd: Eeſti ja Wene rukkiſegu 13,50—14,50 kr. (13—14 kr.), Eeſti kaer 8,50 kr (8 kr.), Wene kaer 8—8,50 kr. (7,50—8 kr.) 100 kilo.

Odawamaks läkſid ja makſid nüüd: juuſt, Schweitſi, kodumaine 1,80—2 kr. (1,85—2,05 kr.) kilo, ſealiha 60—70 ſ. (65—70 ſ.), loomaliha 40—50 ſ. (35—55 ſ.) kilo.

Riis, Burma 2. ſort 33,50—34 kr. (34—34,50 kr.) 100 kilo eeſt.

Metallide hind tõuſnud.

Sordiraud 12 kr. (11,50—12 kr.), raudtraad 13,50 kr. (13 kr.), ingliſtina 260—270 kr. (250—260 kr.), ſeatina 40—45 kr. (40—42 kr.), punane waſkplekk 180—200 kr. (150—180 kr.), walge waſkplekk 160—190 kr. (140—170 kr.) 100 kilo eeſt.

Wõiproduktſioon Sakſamaal tõuſeb.

Siſſeweddu ſeni wõrdlemiſi wäike.

„Eta'lt" ja ekſportööridelt ſaabud teadete järele olid wõi hinnad 12. märtſil.

Londonis:

Noteeringuid pole.

Berliinis:

Siſemaa 1. ſordi wõi 142 Rmk. znt. ehk 2,34 Ekr. kg. Eeſti wõi 152—155 Rmk. znt. ehk 2,72—2,77 Ekr. kg. Läti wõi 153—155 Rmk. znt. ehk 2,73—2,77 Ekr. kg. Soome wõi 149,5—151,5 Rmk. znt. ehk 2,67—2,71 Ekr. kg. Uu Meremaa wõi 151 Rmk znt. ehk 2,70 Ekr. kg. Siberi wõi puudub.

Siſemaa produktſioon tõuſeb. Wäliſmaalt oli ſiſſeweddu kuni 7. märtſini õige wäike. Läti nädalakalwantumiſt (3470) läks Sakſamaale 2795 tünni, Belgiaſſe 675 tünni. Eeſtiſt weeti wälja ainult 1926 tünni ja Leeduſt 1540 tünni.

Kopenhaagenis:

Taani wõi 2,32 Ekr. kg ehk 2,33 Ekr. kg.

Wäliſturu hinnad on mõiſtetawad importööride ja ſuurkaupmeeſte wahel.

Ekſportööride arwamiſe järele on praegu Tallinnas noteeritawa 1. ſordi wõi müüdawam oſtuhind 2,03 kr. kg. Hind on mõeldaw franko wagun ärasaatejaam ja wõi eeſt, mis ſiſſe tulnud 7.—13. märtſini ſ. a. Tendents waikne.

Kalahinnad ſuurmüügil Stokholmis 4. märtſil.

Angerjad, ſuured 8,25 kr. kg, keſkmiſed 3 kr. kg. Haugid 1,25 kr. kg, kohad 1,20 kr. kg.

ETK läbikäik wähenenud.

Tagaſihoidlik eelarwe.

Neil päewil walmis ETK möödunud aaſta aruanne, milleſt muuhulgas ſelgub, et ETK läbimüük möödunud aaſtal on wõrreldes 1929. a. langenud 20.977.362 kroonilt 17.723.185 kr. peale. Samal ajal on aga puhaſtulu tõuſnud 81.337 kr. pealt 82.731 kroonile. Tunduwalt on ETK tulud näidanud tõuſu Põltſamaa tehaſtelt. Wõrreldes 1929. a. on ſealt ſaadud tulude ſumma 185.17 kr. pealt 894,86 kroonile tõuſnud. Kulude oſas on tubliſti wähenenud palgad, ſamuti ka mitmeſuguſed kulud ja mahakirjutuſed. ETK läbikäiku on wähendanud peamiſelt möödunud aaſta raſke majanduslik ſeiſukord, kuna wõrreldes 1927. a. tegewuſega on läbikäik näidanud tunduwat tõuſu.

Seda on arweſtatud käeſolewa aaſta eelarwe kooſtamiſel ja on oldud õige tagaſihoidlik. Eelarwe on kooſtatud 14 milj. kr. ſuuruſes.

Hulkurite kuningas

on heliſuurfilmi nimetus, milline jookſeb esmaspäewaſt 16. märtſiſt alates kino Centralis. Teatri juhatus kinnitab kategooriliſelt, et 12-aaſtaſe kinopidamiſe wältuſel pole ühtegi nii hiilgawat ſiſult, ſeadelduſelt ja mängult filmi olnud, ſeda enam, et film „Hulkurite kuningas" on 100% loomulikes wärwes. Peaoſas eſineb tartlaſtele tuntud „Armaſtuſe paradiiſt" ilus näitlejanna Jeannette MacDonald ja kuulus meesiludus maailma parim tenor Dennis King. Te kuulete esmakordſelt Tartus, et film jookſeb publiku waimuſtatud aplodismentide ſaatel. Lugege homſet „Poſtimeeſt", milles ilmub huwitawaid üksikaſju ſelle haruldaſe filmiteoſe kohta.

Paawſt ja Ingliſe peapiiskop.

Mure wiimaſe Paleſtiina-ſõidu pärast.

Roomaſt, 14. märtſil. (Trj.) Watikanis walitſeb rahulolematus Ingliſe kirikupea Canterbury peapiiskopi Paleſtiina-ſõidu puhul. Canterbury peapiiskop on praegu Ameerika miljonär Pierpont Morgani jahi pardal Wahemeres ja jõuab lähemal ajal Paleſtiinaſſe. Watikanis ollakſe mures ſellepäraſt, et Canterbury peapiiskopit ootab Pühal Maal ametlik waſtuwõtt kiriku ringkondade poolt. Kardetakſe, et ſee külaskäik wõib halwaſti mõjuda Rooma katoliikliku kiriku preſtiiſhile. Watikan ſeletab ka ametlikult, et ta loeb Canterbury peapiiskopi ſõitu puht iſiklikuks ja ei näe ſelles mingiſuguſt ametlikku toimingut.

Londoni tuikſooned kitſad.

Suurettewõte tänawaliiklemiſe ümberkorraldamiſeks.

Londoniſt, 14. märtſil. Ingliſe teedeminiſter eſitas alamkojale ſeaduſeelnõu, mille põhjal edaspidi kõik Londoni liiklemis-abinõud koondatakſe awalikõigusliku ühingu kätte, kelle põhikapitaliks on 130 milj. naelſterlingit. Selle ühingu kätte lähewad kõik Londoni trammiliinid, maa-aluſed raudteed, laewaliinid Themſel ja ka teiſed liiklemiswahendid. Ettewõtte tegewuspiirkonnaks on Londoni ſüda 25 miili pikkuſe raadiuſega, arwates keſkkohana Charing Croſſi raudteejaamaſt.

Uuel ühingul on kawatſus järk-järgult maapealſed trammiliinid ära kaotada ja aſetada need uute maa-aluſte raudteedega, et kergendada liiklemiſt. Samuti kawatſetakſe laiendada laewaliiklemiſt Themſe jõel.

Läti põllumehe laenuprotſendid wähenewad.

Riiaſt, 14. märtſil. Läti põllupank otſuſtas alandada laenuprotſente mitmeſuguſtelt laenudelt. Nõnda krediitide pealt meiereide ſiſſeſeadete muretſemiſeks wõetakſe tulewikus ainult 2 protſ. Sama ſuur protſent wõetakſe laenudelt, mis on antud elektrijaamade wõi linawabrikute ehitamiſeks, kunſtwäetiſte ja jõutoitude muretſemiſeks kui ka rentnikkudele ja pooletera-meeſtele antawatelt krediitidelt. Inwentari muretſemiſeks uutes majapidamiſtes antakſe laenu eſimeſel kolmel aaſtal protſendita. Hiljem wõetakſe neilt 2 protſ. aaſtas.

Politſeinik terroriſtina.

Sakſa maru-rahwusluſe õis.

Hamburgiſt, 14. märtſil. Walitſusnõunik Lajally'i waſtu pandi toime atentaat rahwusſotſialiſtliku politſeiameti wahtmeiſter Pohli poolt. Lajally oli ſaanud käſu Pohli üle kuulata tema ſuhete üle rahwusſotſialiſtide erakonnaga. Ülekuulamiſele aſumiſe eel tõmbas Pohl taskuſt rewolwri ja laskis Lajally peale. Walitſusnõunik jäi kõhuſt raskeſti haawata.

Sündmus tekitas Hamburgis ſuurt ſenſatſiooni.

Sädetelegraaf märgib:

Kaitſed tööſtuſele. Rio de Janeiroſt, 13. 3. (Trj.) Braſiilia walitſus pani makſma määruſe, mille põhjal 3 aaſta keſtel ei tohi Braſiiliaſſe ſiſſe tuua maſinaid ega aparaate, mida praegu juba Braſiilia tööſtusettewõtted tarwitawad. Sellega tahetakſe ära hoida uute tehaſte aſutamiſt, mis wõiks tekitada tööſtusſaaduſte ületootmiſt ülepro duktſiooni.

Rahwusſotſialiſtide weretöö. Berliiniſt, 13. 3. Berliini-Schöneberg'il tapſid rahwusſotſialiſtid noore 17-aaſtaſe kommuniſti. Politſei on arreteerinud kahtlusaluſeid rahwusſotſialiſte terwelt 110, kellede keſkelt mõrtſukatööſt oſawõtjaid loodetakſe ſelgeks teha.

Zogu põgenes Wiiniſt? Wiiniſt, 13. 3. Albaania kuningas Ahmed Zogu ſõitis ſaladuſe katte all ära Wiiniſt. Kuninga kaſutada oli antud Itaalia walitſuſe poolt erirong. Liiguwad kuulduſed, kuningas Zogu ſaladuslik ärasõit ſeiſwat ühenduſes uue wandenõuga, mis Wiinis Zogu tapmiſeks oli organiſeeritud. Kuuldawaſti ſõitis kuningas terwiſe parandamiſe otſtarbel Como järwe äärde Itaaliaſſe.

250 tunniſtajat Kürteni aſjas. Berliiniſt, 13. 3. Düſſeldorfiſt teatatakſe, et n. n. Düſſeldorfi mõrtſuka — Kürteni protſeſſile kutſutakſe tunniſtajatena 250 iſikut. Kohtus on ſamuti 15 ekſperti. Et ſenſatſiooni aſjaarutuſe ümber wähendada, kawatſewat kohus protſeſſi ajal igaſuguſed üleswõtted ja jooniſtamiſed kohtukojas ära keelata.

Ainuke tõesti hea kell on BOREL FILS & Co

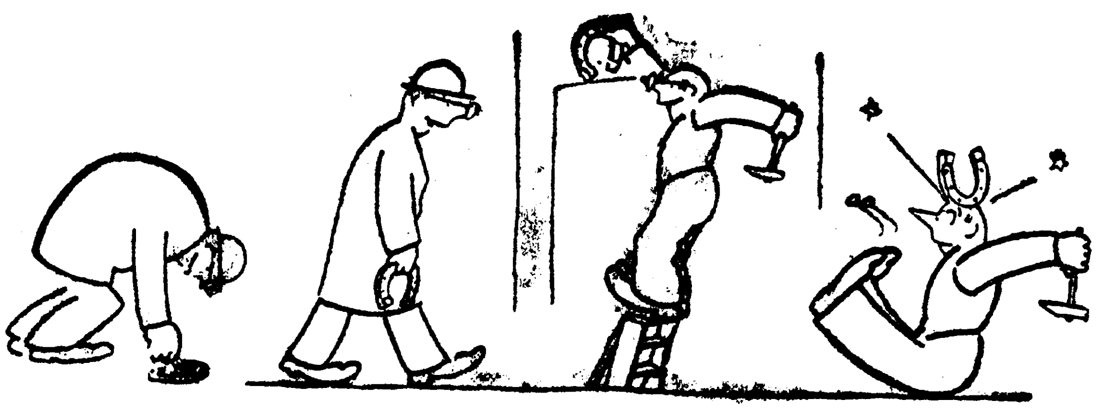

Teelt leitud vana hobuseraud toob õnne — öeldakse.

Õige! Aga ta toob seda kaudselt. Alles siis, kui see mõnele pähe kukub, saadakse aru, et E. Olümpia Komitee loterii

Teid õnn ootab 21. märtſil kell 5 p. l.

Viimased tähed veel müügil 5 päeva.

Tartu keſkkoolide wõrgu koondamiskawa haridusnõukogus.

Tehnika gümn ühendatakſe realgümnaaſiumiga, teiſed koolid jääwad endiſelt töötama.

Reede õhtul oli Tartu linna ja maa haridusnõukogu ning Tartu keſkkoolide juhatajate ühine kooſolek, kus oli arutuſel haridusminiſteeriumi ettepanek Tartu keſkkoolide koondamiſe kohta.

Kooſolekut awades juhtis linnakooliwalitſuſe juhataja linnanõunik J. Treuman tähelepanu ſellele, et täna on tulnud haridusnõukogu liikmed ja koolijuhatajad kokku matma ſeda, mis neile kallis olnud. Kõne lõpul ſoowitas J. Treuman aſuda kohe tegeliku töö juure ja põhimõtteliſelt mitte enam waielda.

Koolinõunik J. Lang ſelgitas mõningaid asjaoluſid, millega tuleb meie keſkkoolidel lähemas tulewikus arwestada kui paratamatuſega. Nimelt makſis ſeni keſkkooliõpetajate palga riik. Kuid nüüd on walmimas uus ſeadus, mis paneb 25 protſ. keſkkoolide õpetajate palgaſt omawalitſuſe kanda. See ſeadus tahetawat makſma panna juba 1. aprilliſt, mil algab uus eelarwe-aasta, ſeſt uues eelarwes on õpetajate palkade ſumma waſtawalt wäikſem arwestatud. Sellega Tartu linna ja maa omawalitſuſe kulud tõuſewad iga keſkkooli pealt umbes ¾ miljonit ſenti aastas.

Keſkkoolijuhatajate poolt eſitati pedagoogika-nõukogude poolt waſtuwõetud ſeiſukohad, mis meie lugejatele juba tuntud.

Läbirääkimistel ſelgub, et Tartu keſkkooles õpilaste arw on tihedam ja koolide arw wäikſem kui näiteks Tallinnas. Imestatakſe, miks koondamiſt peab juſt ſiin radikaalſelt teostama.

Päraſt pikemaid kõneluſi otſustati tehnika-gümn. ühendada reaalgümnaaſiumiga, kusjuures ühine kool töötaks reaal-, humanitaar- ja tehniliſe haruga. Wiimaſes harus kahes wiimaſes klasſis on õpilastel wõimalus walida kas elektro- wõi ehitustehnika rühma. Humanitaarharu ei taheta kaotada, et õpilastel oleks ſuurem walikuwõimalus. Koolide ühendamiſeks waliti komiſjon, kes kaalub läbi tegelikud wõimaluſed.

Tartu linna tütarlastegümn. ſuhtes otſustati kool edaſi töötama jätta kolme haruga, ſeſt kool on end ſeni taſunud ja tütarlaste arw on ſuurem kui poiſslaste arw.

Kommertsgümnaaſiumis ſoowitas miniſteerium kaheſt wiimaſeſt klasſiſt paralleelklasſid kaotada. Leiti, et ſeda on pedagoogiliſelt wõimatu teostada, ſeſt alamateſt klasſideſt tulewaid õpilaſi ei mahuta ühekordſed klasſid ära.

Kuna oſa õpetajate palkaſid tuleb omawalitſuste kanda, ſiis ei ſaa kuidagi juttu olla koolides harude ſulgemiſeſt ja klasſide kaotamiſeſt. Seega wäheneks õpilaste arw, kulud aga ei kahaneks mitte ſelles proportſioonis ja nii ſatuks koolid weel ſuuremateſſe majanduslisteſſe raskusteſſe.

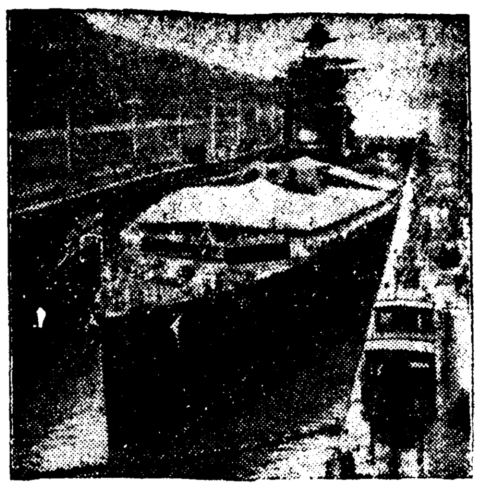

Paanama kanal kitſas.

Ingliſe lahingulaew „Nelſon" kuulub maailma ſuuremate ſõjalaewade hulka, olles terwelt 39.000-tonniline merehiiglane. Eriti „kaelamurdwaks" omalt kohalt oſutus laewa hiljutine läbiſõit Paanama kanaliſt. Kanali ſulud tikkuſid wägiſi hiiglaſele kitſaks jääma.

Moodne supelrand Haapsalusse.

Hulk uuenduſi ſuwitusolukorra parandamiſeks.

Linnawolikogu kinnitas Haapſalu eelarwe.

Haapſalu linna uus eelarwe tuli arutuſele linnawolikogu erakorraliſel kooſolekul. Uues eelarwes on tehtud õige ſuuri kulutuſi ſuwitusolukorra parandamiſeks. Hoolimata ſelleſt on eelarwe ſuudetud wiia taſakaalu ilma ſuuremate pingutusteta, kuigi mõnes oſas on tehtud wähemaid kärpimiſi.

Suuremaid ſummaſid läheb puiesteede ehitamiſeks ja mererandade korraldamiſeks. Juba kewadel alustatakſe Paralepa rannapuiestiku planeerimistöödega, kuhu tulewikus tõuſeb ſuwitajate erilinnaoſa. Samuti lõpetatakſe ſuweks kunſtliku liiwaranna ehitamine kuurſaali ligidale. Mõlemaid töid ſaadakſe teostada tööta tööliste hädaabitöödena, kusjuures tööpuuduſe lahendamiſega käſitäes ſaadakſe teha produktiiwſet tööd ſuwitusolude parandamiſeks.

Edaſi on ſuuremaid wäljaminekuid teede ja tänawate parandamiſeks ja korrashoiuks. Läinud aasta jooksul ſeati korda liikuwamad tänawad, millega pandi piir tänawate tolmamiſele. Nüüd tulewad kordaſeadmiſele kõrwaliſemad liikumisteed.

Üle poole miljoni ſendi on jäetud ſuweorkeſtri palkamiſeks. Rohkemaid kulutuſi nõuab ka losſiwaremete korraldamine ning mitmete ehitiste püstitamine Paralepa ſupelranda. Samuti reklaamikuludeks on jäetud oma oſa.

Kogu eelarwe on bilanſſeeritud 394.055 krooniga, milleſt korraliſi kuluſid ning tuluſid on 93.800 krooni ja erakorraliſi 243.300 kr. Linna mitmeſuguste ettewõtete eelarwe on kooſtatud koguſummas 56.955 krooni.

Eelarwe waſtuwõtmiſeks kulub wolikogus piſut üle tunni aja. Arutades peatükkide kaupa, küſitakſe ainult mõnede erioſade kohta täpſamat ſeletuſt ning kinnitatakſe ſiis eelarwe linnawalitſuſe poolt eſitatud kujul.

Peale eelarwe waſtuwõtmiſt wõetakſe läbirääkimiste alla ſõna uue algkoolimaja ehitamiſe kohta. Waſtuwõetud eelarwes on ſelleks ette nähtud 16 milj. ſenti. Mõned wolinikud ſoowitawad ehitamiſeſt loobuda ning ainult ſeniſeid koolimaju natuke parandada. Teiſed aga rõhutawad, et uue maja ehitamine on tingimata wajalik. Selle teostamiſega tuleks peatſelt alata, kusjuures ehitataw maja wõiks olla ka natuke odawam.

Miljonite loosimine.

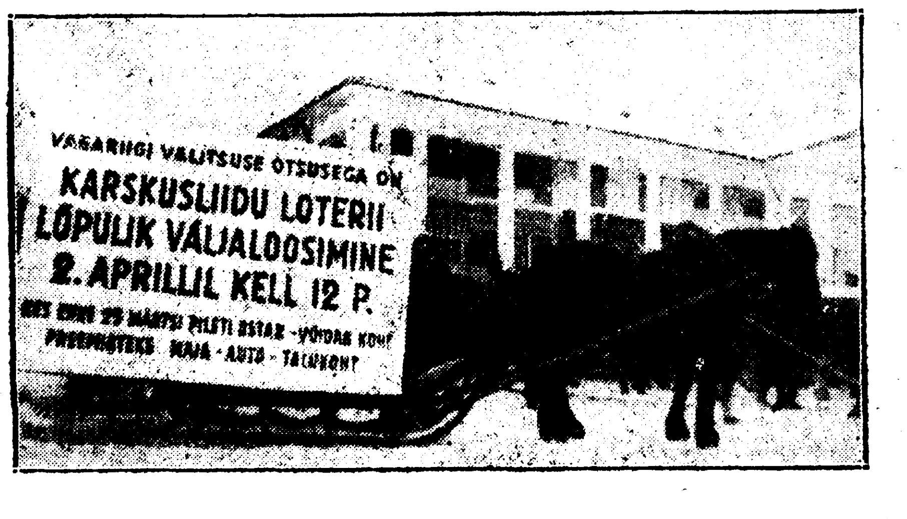

Mõni päev veel ja Karskusliit loosib oma 10-miljonilise loterii. Pildil reklaamsõiduk rahvamurru keskel.

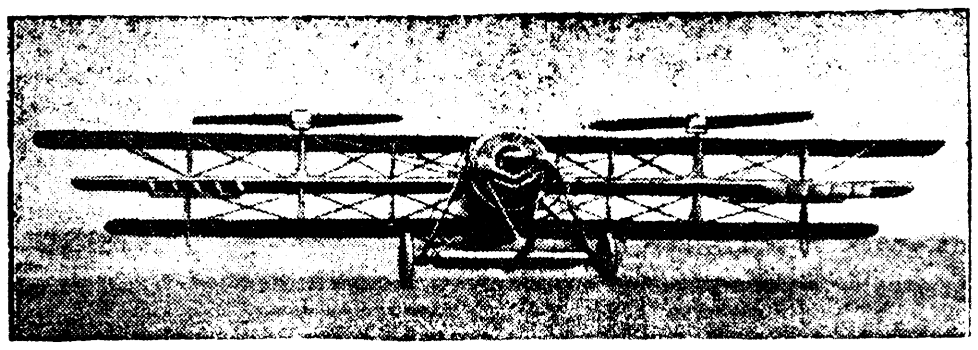

Suurt tüüpi helikopter, lennuk, mis „teeb karjääri".

Londoniſt, 13. märtſil (Trj.). Dehawilandi lennukitehaſed Inglismaal on aſunud helikopterite walmistamiſele laiemas ulatuſes ja tahawad neid kewadel müügile laſta. Helikopter lennukitüüp, mida laiemalt tuntakſe tuulik-lennuki nime all, on nii põhjalikult wälja töötatud, et katſetamisajajärguſt ollakſe üle. Dehawilandi tehaste poolt walmistatawad helikopterid on 2-istmeliſed ja wõiwad ſaawutada kuni 120 miili tunnis, kuid õhus wõiwad nad püſida peaaegu paigal, liikudes edaſi ainult 25 miiliſe tunnikiiruſega. Uute lennukite paremuſeks on ſee, et need wõiwad maanduda pea wertikaalſelt ja wajawad maapinnale laskumiſeks ainult 30 jala pikkuſt lennuwälja. Sellega on hädamaandumistel purunemiſe hädaoht peaaegu täitſa kõrwaldatud.

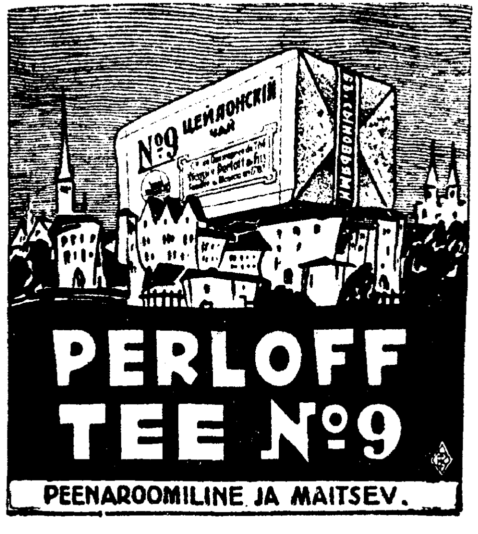

Soome Kirjanduse Selts ja Eesti.

Soome Kirjanduſe Seltſi 100. a. juubeli puhul.

August Palm.

Täna ja homme pühitſeb Soome Kirjanduſe Selts 100 a. juubelit. SKS on umbes ſamalaadſe ajutiſena kui meie E. Kirjameeste wõi E. Kirjanduſe Selts, kuid hoopis ſoodſamais tingimuſis, teinud harulduſelt wiljakat tööd Soome kultuurielus. See juubel on ka meie waſtawais ringkonnis äratanud õigustatult tähelepanu. Seſt SKS on arwukaste teenetega ſeotud ka meie kultuuriloo ja minewikuga. Eesti Kirjanduſe Selts awaldas juubeliks mahuka eriwäljaande, milles on muuſeas ülewaade SKS-i organiſatſiooniſt ja tegewusaladeſt ja iſiklikke mälestuſi. Sellele ja muule liſaks wõtakſime tänaſe päewa puhul ſiin huwitawa küſimuſena waatluſele SKS-i ja Eesti kokkupuuted. Kuna aineſtik on lai, ſiis loobugem hõlpſasti kättesaadawa ja enam-tuntud eestipoolſe materjali eſitamiſeſt ja waadelgem küſimuſt SKS-i protokollide, kirjakogude ja toimetiste walguſel. Et ruum kaſin, loobugem ka pikemaiſt arutluſiſt ja piirdugem peamiſelt ajaliſes korras edaſiinihkuwa tõſiasjaliſe kroonika eſitamiſega.

SKS-i trükkimata rootſikeelſeis protokolles (aa. 1831—1856) eſineb eſimene teade mingiſt huwiſt Eesti waſtu 3. 2. 1836: Otſustatakſe osta 1 eks. Roſenplänteri „Beiträge..." wihud 1—20 wäljaandja poolt alandatud hinnaga 50 rbl. ja tellida järg. Teadawasti järge enam ei ilmunudki.

Eſimeſed ſuhted ſeltſide ja tegelaste wahel algawad 1840 ümber. SKS-i kroonika regiſtreerib eſimeſena Õpetatud Eesti Seltſi eſimehe K. H. Gehewe kirja, milles märgitakſe ſeltſide ülesannete ſamaſuſt ja leitakſe loomulikuks, et ſeltſid peakſid üksteiſt toetama ja aſtuma lähemaſſe kirjanduslikku ühenduſſe. SKS on nõus ning ſaadab kõik ſeniilmunud toimetiſed, nende ſeas „Kalewala" ja „Kanteletar". Samuti ſaadab ÕES oma toimetiſed waſtu. Nii on „Verhandlungen" 1. juba 1. oktoobris 1840 Helſingis. — Seltſid ſeiſawad wäljaannetewahetuſes tänapäewani.

Samal ajal elab Tallinnas Soome kaubandusagent, konſul Böningh, kes on üheks eſimeſeks kultuuriliſeks wahetalitajaks Eesti ja Soome wahel, eriti Eesti tutwustamiſel Soomes. Ta näib hoolega jälginud eestikeelſeid raamatuid ja läkitanud neid ſagedate ſaadetistena hulgakaupa Soome. Eſimene ſelletaoline ſaadetis näib olnud need 11 eestikeelſet raamatut, mille ſaabumiſt 8. 2. 1841 protokollitakſe. 1842 on ſama Böningh'u ſaadetud raamatute ſeas näit. Suwe Jaani „Wenne ſüdda", ſiis „Pulma laul... 1717" jm. — Wähemalt kuni 1868 on Böningh Tallinnas.

Wõib-olla, andis ÕES-i „Verhandlungen" omalt pooltki piſut tõuget, et järgmiſel aastal SKS-i ringiſt hakati wälja andma ajakirja „Suomi't". Samataoliſt ühtluskohta wõiks oletada Kreutzwaldi tõlgitud „Wiinakatku" (1840) ja „Wiinamyrkystä" (144) wahel. — „Suomi" 2. aastakäigus (1842) ilmuſid rootſikeelſes tõlkes „Verhandlung'eiſt" 1., 1 wõetud Fæhlmanni muistendid „Emajõe ſündimine", „Wanemuiſe laul" ja „Keelte keetmine". Tõlkijaks on nähtawasti prof. F. J. Rabbe. Tõlkija on liſanud ſiſſejuhatuſe, milles rõhutab hõimlaste eeſtlaste rahwuskirjanduſe tundmiſe wajaduſt wõrdlemiſeks omamaiſega. Fæhlmann olewat need muistendid unustuſeſt päästnud ja need näitawat, et ka eeſtlastele polewat Wäinämöinen tundmata. Wiimaſed arwamuſed teadawasti ei pea enam paika. Ometi on ſee eſimene kord, mil neid muistendeid, mida hiljem korduwate trükkide läbi nii ſoome kui rootſi keeles paljundati, Soomes tõlgitakſe. Lubatud liſa enam ei järgnenud.

1844 aſtub ka „Eſtländiſche Literäriſche Geſellſchaft" wäljaannetewahetuſſe SKS-iga.

1844 käi E. Lönnrot Eestis, wiibides ſiin ligi 5 kuud ja tutwudes ÕES-i tegelaste Fæhlmanni, Kreutzwaldi, Sachsſendahli, ſamuti Ahrenſi ja mõne muuga. Mõnega neiſt, näit. Sachsſendahliga jäi ta hiljem kirjawahetuſſe. Lönnrotil on olnud kawatſus kooſtada ſoome-eesti ſõnaraamatut, kuid ſee jäänud muude tööde tõttu teostamata. Ta on kopeerinud Tartus ÕES-i ſõnakoguſid, lootes nende abil rikastada ſoome keelt. Muuſeas käinud ta 7 nädalat maal ringi ja on olnud põrutatud meie rahwa elutingimuſiſt. Lönnrot on nähtawasti olnud eesti tegelaste ſoowitaja SKS-i kirjawahetajaiksliikmeiks, ſeſt eſimeſed neiſt walitakſe juſt peale L. reiſi: 1845 Fr. F. Meyer ja E. Ahrens, 1846 E. Sachsſendahl ja 1847 F. J. Wiedemann.

Kirjawahetajaliikmete walik tihendas ſidemeid. Need ſaatſid SKS-ile ja iſiklikult tuntud ſeltſi tegelastele omi töid ja üldſe eesti kirjanduſt ja kirjutaſid waſtamiſi oma maa oludeſt, kawatſuſiſt ja eduſammeſt. Wõib öelda, et ſidemed Eesti ja Soome wahel olid 40-ndal aa. tihedamad ja ühewäärſemad kui nii mõnelgi aastakümnel hiljem.

1847 ähwardas meie kirjandus- ja kultuuriloole ſuure tähtſuſega Roſenplänteri raamatu- ja käſikirjadekogu ostuteel SKS-ile minna. Wõiſtluspakkumiſel SKS-i, ÕES-i ja Eestim. Kirj. S. wahel aeti hind 100 rub. 150 rublale ja wiimati ſai ſelle ÕES. — 1849 ſoowib ÕES wahetada SKS-iga duplumeid, mis tal Roſenplänteri raamatukogu oſtuga tekkinud. SKS on nõus ja teeb korralduſe oma duplumide wahetuſeks Tartu ſaata.

Prof. Kaarle Krohn.

Soome Kirjanduſe Seltſi kauaaegne eſimees, alates 1917. a. kuni wiimaſe ajani.

1849 leiab H. Kellgren Helſingi ülikooli raamatukoguſt J. Gutsleffi teoſe „Kurtzer Bericht..." aastaſt 1644 ja kirjutab ſelleſt „Suomis" pealkirja all: „Om den heliga bäcken Wöhhanda i Liefland".

Kirjas Lönnrotile 1849 ſoowitab Sachsſendahl ſoojalt ſoomestamiſeks Kreutzwaldi „Ma-ilm ja mõnda mis ſeal ſees..." ſeſt ſelliſt pildiajakirja polewat ſoomlaſtel ſeni.

1854 reiſib A. Ahlqwiſt SKS-i ja teiste abirahadega Eestis. Ta ülesandeks on eesti keele õppimine. Ta wiibib ſügiſel Tartus. Reiſi tulemuſeks on tuntud eesti kirjanduſe ülewaade: „Wiron nykyiſemmästä kirjalliſuudesta" (1856), 109 lk., mil ei puudu huwitawuſt ka tänapäewa lugejale. See on ſoojuſe ja elawuſega kirjutatud ja hoopis kirjanduslikum kui hiliſem lai K. A. Hermanni oma 1898. Sellegi reiſi tulemuſeks oli rida iſiklikke tutwuſi ja keſtwaid kirjawahetuſi. Siitpeale on Ahlqwiſt aſjatundja eesti küſimuſis ja ſuhtlemine mõlema maa wahel tundub mõneaastaſe ſoikumiſe järele jälle elawamaks muutuwat.

1854. lõpul walitakſe H. Neus SKS-i kirjawahetajaks, wiiſt Ahlqwiſt'i ſoowituſel. Ta awaldab oma tänu aa eeſt, awaldades „Suomis" 1856 (ilm. 1857) 25-leheküljeliſe kirjutiſe: „Ett bidrag till jemförande språkforſkning" (Liſand wõrdlewale keeleteaduſele).

1856 ſureb Sachsſendahl ja Kreutzwald walitakſe tema aſemele kirjawahetajaks: Ta täidab uſtawuſega ſeda kohustuſt ja jääb pikemaks ajaks pidewa ſideme pidajaks Soomega. Ta tänab wiiſakalt walimiſe puhul ja ſaadab eſimeſeks annetiſeks „Maarahwa kaſuliſe kalendri 1857". Järgmiſel aastal hakkab „Verhandlung'eis" ilmuma ta „Kalewipoeg". Iga wihu ilmumiſe järele läkitab ta ſelle SKS-ile ja ſaadab ſiitpeale kõik oma ilmuwad teoſed üle lahe.

1856 teeb Kreutzwald Ahlqwiſt'i kaudu SKS-ile ettepaneku kirjastada tema „Eesti rahwa ennemuiſtſed jutud". Selts pärib Lönnroti ja Ahlqwiſt'i kui aſjatundjate arwamiſt ja on nende pooldawa otſuſe järele aſjaga päri ning 1866 ilmubki raamat SKS-i toimetiſis nr. 42. Seda trükiti 500 eks. ja Kreutzwaldile makſeti 10 rbl. poognaſt. Kreutzwald wõttis oma peale teoſe müügi walwamiſe Eestis. 1873 oli trükk otſas ja SKS andis K. palwe peale uue trüki õiguſe autorile tagaſi. — 1867 oli küſinud ja ſaanud Seltſilt luba tõlkida need muinasjutud ſakſa keelde (Schiefner). Hiljem tõlgiti teos muiſſegi keeliſſe.

Juba 1866 otſustas SKS A. Ahlqwiſt'i ettepanekul kooſtada ſõnastik trükiſolewate eesti muinasjuttude juurde, nii et ſeda kogu ſaakſid kaſustada eesti lugemiſeraamatuna ſoome ja ſugukeelte õppijad Helſingi ülikoolis. Cand. Aminoff walmistas käſikirja. Sõnastik ilmus 1869 800 eksemplaris.

1866 awaldas O. Donner „Suomis" eſimeſe uurimuſe „Kalewipojaſt": „Kalewipoeg jumalamüüdi ja ajaloo ſeiſukohalt".

1870—71 on M. Jürgens Pärnuſt SKS-iga kirjawahetuſes: ſaadab oma 1869 ilmunud ſalmikutekogu, lubab oma 1500-numbriliſe raamatukogu SKS-ile pärandada, kui ſee trükiks neiſt nimestiku juba tema eluajal ja annaks ſelleſt 60 eks. temale (SKS ei ole ſellega nõus), pakub ühtlaſi SKS-ile käſikirja „Eesti rahwa wanna aea kirja warra" (mille ſelts tagaſi lükkab), laſeb ſelle ſiis nähtawasti omal kulul „Suomalaiſen Kirjalliſuuden Seura" nimeliſes trükikojas 400 eksemplaris trükkida.

1872 awaldab J. Krohn „Suomis" uurimuſe: „Eesti ja ülepea läänesoome ained Kalewalas".

1872 ſuwel eſitleb ennaſt äsjaaſutatud Eesti Kirjameeste Selts ja ſoowib wäljaannete wahetuſt, millega ollakſe nõus. Palutakſe, et EKmS muretſegu uſaldataw agent, „kes Helſingiſt ſaadetawad raamatud Määwelis waſtu wõtaks". EKmS ſaatis kõik oma tegewuſe keſtel ilmunud raamatud SKS-ile ja ſai ſelle omad waſtu. Kuna ſoomlaſed olid rea eesti teadlaſi walinud kirjawahetajaiks, walis EKmS mitu ſoomlaſt auliikmeks. Nii waliti 1875 profeſſorid ja doktorid E. Lönnrot, A. Ahlqwiſt, O. Donner ja J. Krohn.

Kõrgpunkti ſaawutab Eesti-Soome läbikäimine 1881. Soomlaſi oli käinud Eestis juba mitmeid, eeskätt 1869. ja 1879. laulupidudel. Teiſelt poolt käis J. W. Jannſen tütrega 1871 Soomes. 1872 ja hiljem käis ſeal C. R. Jakobſon jne. — 1881 pidas SKS oma 50 a. juubelit. Siſe- ja wälismaakülaliste päraſt lükati ſelle pühitſemine harilikult aastapäewalt keſkkuwele. Eestit eſindas juubelil terwe ſaatkond: M. Lipp, M. J. Eiſen, A. Mõtus, H. Jannſen, M. Jürmann, J. Bergmann. Saatkonna nimel kõneles M. Jürmann eesti keeles ja andis kingituſeks SKS-ile pühendatud, kuldtähtedega trükitud raamatu „Eesti luuletuſed", mille M. J. Eiſen oli toimetanud. Tartu ülikooli eestimeelſete üliõpilaste nimel kõneles üliõp. A. Mõtus ſoome keeles. Liſaks oli hulk kirjalikke ja telegrammiliſi terwituſi Eestiſt. EKmS-i nimel ſaatſid preſident Hurt ja abipreſident Jakobſon õnneſoowikirja Peterburiſt, kus nad koos teiste ſeltſide ſaadikutega olid Aleksander 3-le eeſtlaste truualamliſi tundeid eſitamas. Peterburiſt ſaadeti weel teine ühine terwituskiri, millele olid alla kirjutanud: „Kirjameeste Selts. Aleksandri kooli peakomitee. Tartu Põllumeeste Selts. Wiljandi Põllumeeste Selts. Pärnu põllumeeste Selts. Põltſama Põllumeeste Selts. Wanemuine Tartus. Linda, Lootus ja Estoonia Tallinnas. Endla Pärnus. Ühendus Paides. Koit Wiljandis." Õnneſoowiaadresſid eſitaſid ÕES, Eestimaa Kirjanduſe Selts, kirjawahetajaliikmed Kreutzwald Riiaſt ja Wiedemann. Terwitustelegramme Eestiſt ſaatſid weel „Järwamaa Sakala ſõbrad", „Wirumaa Sakala ſõbrad" Rakwereſt, A. Grenzſtein „E. Poſtimehe" nimel ja L. Meyer.

Juubelipeoga ühenduſes peeti keeleteaduſe, muinasteaduſe ja ſoome-ugri ajaloo kongreſs. Keeleteaduslikus oſakonnas kandis A. Genetz ette referaadi: „Keeleliſi aineid ſoome [illegible]", pühendatud Eesti-Soome ühistööle. Selle ſiſuks oli rida ettepanekuid, kuidas mõlemaid keeli nii trükipildis kui häälikuõpetuſes ja ſõnawaras üksteiſele lähendada. Näit. ſoome keeles wõetagu tarwituſele y aſemele ü ja laenatagu Eestiſt ſõnad nagu oda, waſk, mängima, linnaſed, weski, oinas, habe, walm, lein, patt, kott, wiht jm. Eeſtlaſed jällegi aſendagu oma ptk bdg-ga ja laenaku Soomeſt (ſee nimestik on mitu korda pikem) — wiro, lipas (laegas), lahjoittaa (kinkima), waſu (korw), nauha (lint), lakki (müts), paisti (praad), paita (ſärk), makkara (worſt) jm. Laenamiſe põhimõtteks olgu wõõrſõnade kõrwaldamine. Oſa wiimaſe nimestiku ettepanekuid põhjenes puuduliku keeletundmiſel, kuna need ſõnad olid juba olemas eesti kirjakeeles wõi murdeis, nagu ſuſi, paikama, parw jm. — Kui kõik need ja muud ſoowitatud muudatuſed läbi wiia, lühenewat ſoome keel 10 protſ. wõrra ja oleks eesti keelele lähem.

Tegelikke jälgi too ſillaehituſettepanek pole jätnud. Iſegi ettepandud ſõnuſt on ainult mõned üksikud Soomeſt laenatud (näide, lohutus), waſtupidi aga mitte ühtki. Seewastu on küll hiljem lõpmatu hulk muid ſoome ſõnu lahe taga ſiſſe weetud, kuid wälja jällegi waewalt midagi. (Järgneb.)

Tartu teated.

Rahwaerakonna Klubiõhtu.

Esmasp., 16. märtſil kl. ½9 õhtul korraldatakſe Rahwaerakonna Tartu oſakonna ja naisoſakonna liikmetele klubiõhtu „Postimehe“ toimetuſe ſaalis. Kõneleb adw. J. Wiik teemil: „Poliitikategewus elukutſena“. Teeland, ühislaulud jne. Palutakſe kõiki liikmeid ilmuda, eriliſi kutſeid ei ſaadeta.

Üliõpilasſeltſide liidu juubel.

Üliõpilasſeltſide liit, kuhu kuuluwad praegu Ü. S. Raimla, Ü. S. Liiwika, Ü. S. Ühendus ja E. Ü. S. Põhjala, pühitſeb täna oma 5 aasta juubelit. Sel puhul korraldatakſe hommikul kell 11 Treffneri gümnaaſiumi ſaalis kinnine aktus, mille kawas ſeniſeſt tegewuſeſt ülewaate andmine, aktuskõne prof. Piibult ja nõupidamine wiliſtlaskogu aſutamiſe kohta. Juubeli puhul ilmub „Üliõpilaslehe“ üliõpilasſeltſide liidu erinumber.

Palutakſe ehituslaenu protſendi alandamiſt.

Tartu linna ehituslaenuga püstitatud majade omanikkude poolt on eſitatud palwe wabariigi walitſuſele, milles palutakſe laenuprotſenti alandada 4 pealt 2 peale, nagu makſawad aſunikud. Palujad rõhutawad, et nendel kruntide lühiajaliſe rendil oleku tõttu ei ole wõimalik teha hüpoteekaar-laenuſid, eralaenu protſent on aga nii kõrge, et ſee ei wõimalda maja pidamiſt, ſeſt uutes linnaoſades on maja taſuwuſeprotſent märkſa wäikſem kui laenuprotſent.

Kirjanikud kõnelewad.

Eesti Kirjanikkude Liidu awalik kõnekoosolek huwitawatel kirjanduslikkudel teemidel peetakſe pühapäewal Karlowa t. 2. k.-k. „Pallaſe“ üldateljees. Koosoleku algus kell 11 e.l. Kõnelewad: Ed. Hubel — „Meie kirjandus ja tänapäew“, H. Wisnapuu — „Kirjanduspolitiliſi päewaküſimuſi ja A. Alle — „Wäikerahwas ja kirjandus“. Siſſepääs koosolekule on kõigile waba.

Jääb ſoowida, et need huwitawad kõned leiaks arwuka kuulajaskonna.

7 ſtipendiaati Soomes.

Helſingi üliõpilaskonnalt ſügisſemeſtriks 2 ſtipendiumi.

Helſingi üliõpilaskond on teatawaks teinud kaks ſtipendiumi tulewaks ſügisſemeſtriks Eesti üliõpilastele edaſiõppimiſeks Helſingi ülikoolis. Stipendiumid on kumbki 4000 Smk. ſuuruſed. Stipendiumide ſoowijad peawad ſoowiawalduſed eſitama üliõpilaskonna juhatuſele hiljemalt 15. aprilliks ühes wastawate paberite ja ſoowitustega. Eesti poolt tuleb ſtipendiumidele kandidaadid eſitada Helſingi üliõpilaskonnale 1. maiks.

Praegu õpib ſtipendiaatidena Soomes 7 Eesti üliõpilaſt, neiſt on üliõpilaskonna ſtipendiaate 3, Soome riikliku ſtipendiumi ſaajaid üks ja ükſikute oſakondade ſtipendiaate 3. Kuna käesolewal ſemeſtril Soomes oli kaſutada Eesti üliõpilastele ainult üks riiklik ſtipendium, on neid edaspidiſeks määratud kaks.

Üllatus kirjandusſõpradele !!
Suur
Odaw raamatumüük
weel käesolewal kuul.
„Jälgige Postimeeſt“.

Pangandus ja ühistegewus.

Kõne Ameerika külaliſelt Akad. Ühistegewuſe Seltſis.

Pühapäewal, 15. ſkp., kell 5 p. l. ülikooli peahoones, kuuldeſaal nr. 5 kõneleb Akadeemiliſes ühistegewuſe Seltſis magiſter Johan Torpats teemal „Pangandus ja ühistegewus“. Mag. J. Torpats ſõitis kümne aasta eeſt Põhja-Ameerika ühisriikidesſe ja astus New-Yorgis Columbia ülikooli, kus ſpetſialiſeerus panga-, era- ja riigifinantsasjanduſes ja adminiſtratſioonis. Columbia ülikooli kurſuſe lõpetas mag. J. Torpats 1924. a., kuid õppis ſealſamas edaſi ja ſooritas hiljem magiſtri ekſamid. Peale ſelle on mag. J. Torpats teotſenud mitmes ſuuremas pangas ja finantsaſutiſes. Praegu wiibib mag. J. Torpats aasta aega kodumaal, kus on tutwunud meie majandusliku eluga ja enne tagaſiſõitu Ameerikasſe peab Akadeem. ühistegewuſe ſeltſis ſeltſi kutſel mõned ettekanded, milledele ſisſepääs on kõikidele waba.) Järgmine ettekanne oleks 17. ſkp. kell 8 õht. ſamas kohas teemale „Börs ja ühistegewus“.

Panganduſega ſeotud küſimuſed on praeguſel ajal akuutſelt päewakorral. Aasta wahetuſel pealinnas aſet leidnud kahe ſuurema aktſia-panga krahh, ſellega ühenduſes olewad asjaolud kui ka päewakorral olew krediitſeaduſe muutmine on tõmmanud ſeltskonna eriliſt tähelepanu panganduſele ja ſellepäraſt on eriti huwitaw kuulda kõnet panganduſe ja ühistegewuſe kohta iſikult, kes on töötanud nendel aladel majanduſes ja moodſas töökorralduſes eſirinnas ſammuwates Põhja-Ameerika ühisriikides.

Linna eelarwe läheb trükki.

Linna eelarwekomisjon lõpetas oma töö, wõttes eelarwe wastu teiſel lugemiſel. Tehti mõneſuguſeid paranduſi. Nüüd läheb eelarwe trükki ja ſaadetakſe umbes 10 päewa päraſt wolinikkudele kätte. Wolikogus tuleb eelarwe arutuſele 30. märtſil.

Õpilaskontſert.

Kõrgem muuſikakool korraldab pühapäewal kl. 12 päewal „Wanemuiſes“ õpilaskontſerdi.

Eſinewad pr. A. Brosſe klaweri-, prl. A. Mahotina laulu-, hra J. Niksman'i metſasarwe-, hra R. Peenemaa wiiuli-, hra M. Slaikini tſhello ja hra P. Toomi koosmängu-klasſi õpilaſed.

Kontſerdi ſisſetulek läheb waeſemate õpilaste toetusfondi heaks.

Sõiduauto piirituſega.

Kas wälismaalt toodud ſalakaup?

Läinud aasta alul tabaſid kriminalistid Tartus Meltſiweski tänawal nr. 52 maja eeſt ſõiduauto nr. 179 piirituſega. Autos leidus kuus piirituſenõud, mis kandſid tähte „B“. Piirituſewedajateks olid tallinlaſed Meinhard Hanſen ja Anette Põltsmann, kes oſtnud piirituſe tundmata iſikult.

Sama maja hoowil Hugo Pärna kuuriſt leiti wiimaſe kuuekümneaastaſe abikaaſa ettenäitamiſel weel 2 ſääraſt piirituſenõu piirituſega. Tabatuteſt oli Meinh. Hanſen waremgi ſalapiirituſeweolt tabatud ja ſelle juures iſegi haawata ſaanud.

Rahukohtunik karistas Meinhard Hanſeni, Emilie Pärna ja Anette Põltsmanni ſolidaarſelt 1800 kr. rahatrahwiga wõi makſujõuetuſel 11-kuuliſe arestiga. Peale ſelle igaüht kahekuuliſe wangistuſega. Autojuht mõisteti õigeks.

Selle otſuſega ei jäänud rahule makſudewalitſus, kes palus konfiskeerida autot. Rahukogu aga kinnitas rahukohtuniku otſuſe, leides et autojuhil ei olnud piirituſe wedu teada.

Riigikohtule eſitaſid edaſikaebuſe M. Hanſen ja A. Põltsmann. Riigikohus tühistas rahukogu otſuſe, leides et ei ole tõestatud äratõetud piirituſe ſalakaubaks olemine. Rahukogul tuleb asja uuesti arutada.

Trahterimakſu puudujäägi katmine.

Linnawolikogu möödunud aastal määras 1931. a. trahterimakſu üldſummaks alkoholſete jookide müügi õiguſega trahteräridelt kr. 110.000.—, milleſt kr. 74.000.— määrati ärajaotamiſele ükſikute trahteraſutiste wahel, kuna puudujääwa makſu oſa, mis wõrreldes 1926. a. ſama makſu tegeliku ſisſetulekuga 109.883 kr. 40 ſendiga, teeb wälja kr. 35.883.40, katmiſt, wõi kui ſee ſumma olude ſunnil muutub, ſiis muutunud ſumma katmiſt otſustati nõutada riigi ſummadeſt.

Waheajal ongi muudatuſi olnud, mille tõttu muutuwad ka trahterimakſuſt ſisſetulewad ſummad:

Suureturul nr. 13 jäi 1. liigi restoran „Automaat“ awamata. Makſu jaotuſe järele on ſelle restorani peale määratud trahterimakſu kr. 3025 aastas, milline ſumma jääb ſaamata.

Narwa tän. nr. 22 aſuwa restorani omanik Rudolf Luik awaldas ſoowi 1. liigi restorani awamiſeks, milliſt toetas ka linnawalitſus. Olles arwamiſel, et ſee ſoow rahuldatakſe makſudewalitſuſe poolt, määrati nim. restorani peale 1. liigi maks kr. 2400 ſuuruſes. Päraſt makſujaotuſt ſaadi makſudewalitſuſelt teada, et täh. restoran on määratud 2. liiki, mispäraſt ſelle restorani peale määratud aastamakſu R. Luige palwel tuli alandada kr. 2400 pealt 1500 kr. peale, nõnda ei R. Luik'ilt jääb linnal ſaamata 900 kr. aastas.

Päraſt trahterimakſu jaotuſt makſudewalitſus andis Johann Oſſile loa ühe uue 2. liigi alkoholſete jookide müügiõiguſega restorani awamiſeks Holmi tän. nr. 26. Selle restorani peale, wõrreldes teiste ſarnaste aſutistega linnawalitſus määras trahterimakſu 3300 kr. aastas, milliſeſt ſummaſt 1650 kr. on restoraani pidaja taſuda. Kuna restoran awati alles 4. weebr. ſ. a., ſiis jääb nim. ſummaſt kr. 1650, ſaamata 33 päewa maks, ſ. o. kr. 151.25, nii et Johan Oſſil on taſuda linnale kr. 1498.75 aastas.

Eelſeiswat arwesſe wõttes kujunewad trahterimakſu ſummad, mis linnal ſaada järgmisteks: Trahteraſutistelt kr. 71.573.75, riigiſummadeſt 1931. a. 1. weerandi eeſt kr. 9690,85, aga kolme järgm. weerandaasta eeſt kr. 9530,60 ſuuruſes.

„Cantate Domino“ ſegakoori loterii-allegri.

Pühapäewal korraldab ülikooli koguduſe lauluſeltſi „Cantate Domino“ ſegakoor KMNü ruumes loterii-allegri. Koori liikmed on palju ilusaid ja wäärtuslikke asju korjanud ja walmistanud, nii et awaneb wõimalus wäheſe kuluga omandada mõndagi tarwilikku. Et wõimaldada waba arenemiſt ja kindlat tulewikku, loodab ta Tartu kodanikkudelt wastutulekut ja toetuſt ſelle loterii külastamiſe näol.

Toimetuſele ſaadetud kiri.

W. a. „Postimehe“ toimetuſele.

Palume teie lugupeetud lehes järgmiſele õienduſele lahkelt ruumi lubada:

Organiſeerimatute üliõpilaste poolt on 10. üliõpilaskonna edustuſe walimiste lendlehel eſitatud mitmeid waleandmeid, muuſeas üliõpilasmaja kaſutamiſe ja üliõpilaskonna ſummade kohta, mille õiendamiſeſt awalikkuſe ees üliõpilaskonna juhatus ei wõi loobuda.

1) Ei wasta tõele, et organiſeerimatuile oleks tehtud takistuſi üliõpilasmaja kaſutamiſel. Üldiste koosolekute jaoks on ruumid igal korral lubatud. Küll aga keelati ajutiſelt 4 k. „Organiſeerimatute büroole“ ühe toa kaſutamine ſeal nende poolt ettetulnud wäärnähtuste päraſt.

2) Üliõpilaskond ei ſaa õppemakſuſt oma eelarwe jaoks mitte 20.000, waid ainult 14.000 kr.

3) Wäide, et iga-aastaste toetusnädalate ſisſetulekutega korraldatakſe wäliseksſkurſioone, pidustuſi ja wastuwõtte ,on täiesti wale, ſeſt kõigi toetusnädalate ſisſetulekud ſeiſawad pangas hoiul üliõpilaskonna haigekasſa arwel ja ſummad on tänapäewani puutumatud.

Üliõpilaskonna juhatuſel nimel
H. Paalman, eſimees,
K. Muhel, laekur.

Pahlbärk waatleb naiſe ilu.

Kui preili Ita Rina ilmus kinoukſeſt tänawale, et astuda autosſe, ſiis ſõnatas keegi poiſſjõmm ümbritſewaſt rahwahulgaſt:

„Hiiglama kõbe eit ikka küll!“

See tuli mulle nii elawalt meele, kui istuſin täna ſüüpingil ja kuulatleſin Juta etteheitwat juttu:

„Nii, nii — ſee passib ſulle ju ſuurepäraſelt. Selle kuningannaga olid kui aruſt ära, hommikuſt õhtuni jookſus, uih-aih, uih-aih, kuninganna ja keiſrinna! Jaama wastu ja jaamaſt mööda linna ikka ſaba ſörgis— nüüd läks ta ſinna ja nüüd tuleb ſealt! Ja nüüd on waewalt paar päewa möödas — juba jälle kuninganna. Waat, miſuke tüſe tüdruk ſee Ita Rina, miſuke nägu ja miſuke nina! Miſuke ſuurepärane nina!

Ma ei tea, kas te olete kõik hullumeelſeks läinud, wõi on midagi weel halwemat juhtunud. Nagu oleks kõigile tuli alla tehtud ja ajud põlema pandud. Ennewanasti peeti niiſuguſt asja narritembutuſeks ja ükski mõiſtlik mees ei laſknud ennaſt ſäärastesſe kehkendustesſe wedada, aga nüüd peetakſe ſeda koguni auasjaks.

Auasjaks! Tuleb mõni Jitariita kuſtki kaugelt ,tont teab kuſt, ja olete otſemaid oma arukeſe kaotanud. Olete nagu pilwedesſe tõstetud, kui ſaate teda näoſt-näkku näha, karjute õnnejoowastuſes, kui ſaate paar ſõna kõnelda! Minuga wõid ſa päewad läbi juttu ajada, aastate kaupa, aga pole kunagi märganud ſu ſilmiſt paradiiſiõndſuſt, pole ſa kunagi rõõmujoobumuſes hõiſanud! Pole kunagi mööda tänawaid mulle ſabaſörki laſknud ega õnnewärinal mu lähedalolu oodanud. Sul pole iſegi minu pilti — aga näe, ſealt ſinu ſahtliſt leidſin kuninganna Lilli foto ja ſealt raamatuwahelt Rio Rita ja ſealt taskuſt tont teab miſukeſe Rita.

Olen ſulle olnud truuks abiliſeks ja hoolitſewaks naiſeks, kaswatan ſu lapſi, tõnnin ſu kõrwal alati teenistuswalmis, muretſen ſu mureſid ja hädatſen ſu hädaſid, aga ſina jookſed kino ette jumaldama mingiſuguſt naiſt, kes ſind ei nägi, kellele oled ainult naeruwäärne õhk! Räägikſid ainult temaſt ja kesteab, milliſeid unistuſi eneſes weel hellitad!

Sa näed, ajan praegu päris rahuſat juttu ja olen kangel igasuguſeſt tühjaſt armukadeduſeſt. Kõnelen oma ſüdame kibeduſes asjaſt, mida ma kuidagi ei oska mõista.

Naiſe ilu, ütled ſa, naiſe esteetiline wõluwus, ſee köidab ſind. Sa kõneled koguni, et ſee aitab ſind kõrgemale ja iluſamate taotluste poole!

Ah, neid kuldſeid ſõnu! Kergemeelſus on ſee, jookſutuhin wärwitud näolapikeſe poole, hilpharaka lippamine mööda ahwatlewaid radu,mille üks ots on tühjas keigarlikkuſes ja teine ots elupõletuſejanus.

Wõta aru pähe, kallis Juhan, löö need fotod tulle — kui tahad olla mees. Aga noh, nüüdſel ajal ei taha mees enam olla mees, ega naine naine — tuia ſiis edaſi, kuni jõuad ükskord ſinna igatſetawasſe paradiiſi!“

*

Mõtleſin omaette — päris mõiſtlikku juttu ajas ſeekord mu muidu nii kange joonega proua. Tal oli tõſiſelt nukker olla — ſeda oli näha. Süda oli kurb päris otſemeelſelt.

Nii nii — tal wõis ſelleks põhjuſt olla. Natuke huwi ſai ju nende kaunite naisterahwaste wastu tuntud, weidi nii kui imeasju waadeldud, aga kas ſee juſt õnnejoowastuſega ſeotud oli, ſelles kahtlen wäga. Ei makſa nii traagiliſelt wõtta! Wäikeſt meelelahutuſt otſib inimene ju alati — ükskõik mil wiiſil — ega ſaa nii kurjasti ſuhtuda, kui ſelleks meelelahutuſeks juhtuwad teinekord ſiukeſed meie oludes esmakordſed nähted nagu need kuningannad ja keiſrinnad.

Ega ma ſeepäraſt oma Jutat kartoawäärtki wähem hindama hakka. Tean, kes ta on ja mis ta mulle on. Kuninganna unustan homſeks ära — need pildikeſed ſahtlis ja raamatute wahel on ju niiſama juhuslikult kätte pistetud — Jutat aga ei unusta kunagi, ega ſaagi ſeda teha, ſelleks on ta liig konkreetne oſa mu iſiklikuſt olemiſeſt.

Nii ſiis — ei makſa ärrituda. Wäikeſe meelelõbu päraſt pole põhjuſt traagiliſi noote wõtta. Waatan iluſat pilti ja waatan wahel ſekka ka eluſaid pilte — wahet pole mingiſuguſt. Kataſtroofi ei too ſee kellelegi.

Juhan Pahlbärk.

„Kuulſuſe hind“ teiſipäewal „Wanemuiſes“

„Kuulſuſe hinna“ (What Price Glory) autorid, Laurence Stallings ja Maxwell Anderſon on mõlemad ajakirjanikud — üldſe leidub ameerika näitekirjanikkude ſeas palju ajakirjanikke. Stallings on praegu 36-aastane, alustas oma karjääri reporterina ja wõttis oſa maailmaſõjaſt, kus ta jäi ilma üheſt jalaſt. Kaks aastat kaheksa kuud pidi ta wahetpidamata hospidalis lamama. Kui ta lõpuks ſealt wabanes, lõpetas ta ülikooli magiſtrikraadiga ja pühendus uuesti ajakirjanduſele. Anderſon ſündis 1888. a., ſamuti ülikooliharidusega; oli kaks aastat kooliõpetaja, enne kui hakkas ſhurnalistiks. 1923. a. ilmutas ta oma eſimeſe näidendi „Walge kõrb“, mis kukkus läbi. Ühel teiſel tükil oli weidi menu, kuid kuulſuſe tõi Anderſonile ja ta kaaslaſele nende „Kuulſuſe hind“, mis warsti filminagi pealkirja all „What Price Glory“ läbistas kogu ilma, peatudes Eestiski.

„Kuulſuſe hind“, mis „Wanemuiſes“ tuleb eſiettekandele teiſipäewal, on wäga huwitaw näidend ſuure maailmaſõja päewilt. Temas on kakskümmendkuus meestegelaſt ja ainult üks naine — kõrtſimehe tütar Charmaine (M. Türk). Selle naiſe päraſt on kogu aeg käimas äge wõitlus, koguni wõitlus kapten Flaggi (E. Türk) ja ſeerſant Quirt'i wahel (A. Waino), wõitlus, mis ei kannata ſugugi ſelle all, et kapten on endaſtmõistetawalt ſeerſandi ülemus.

Peale iſiklikkude konfliktide näitab meile „Kuulſuſe hind“ ſõda ennaſt — ta ei ole patſifistlik näidend, aga ta ei ülista ſõda ka mitte. Ta näitab ſeda meile ſelliſena, milline ta on. Neljawaatuſe kestel, mida waatad lakkamatu huwiga. Mürarikkaid lahingustſeene ei ole kuigi palju — kuid ſõjaõhkkond annab ennaſt tunda juba kohe peale eesriide kerkimiſt.

„Kuulſuſe hind“ on huwitaw kõigile — neile, kes teawad, mis on ſõda, ja neile, kes ſeda ei tea.

Kaastegewad peale juba nimetatute hrad Maiasjepp, Sunne, Piller, Wõlde, Lipp, Pettai, Põder, Kull, Kurg, Lind, Tülkow, Lattik, Muraſchkin, Nau, O. Martinſon, F. Martinſon j.t.

Lawastus E. Türk, dekoratſioonid W. Haas'ilt. Üli- ja kooliõpilastele piletid makſwad.

Ringi ümber kodumaa.

Wana-Kuuste konstaabli juubel.

Wana-Kuuste walla konstaabel Jüri Palumets pühitſes 14. märtſil oma 50 a. ſünnipäewa. Juubilar teenib politſei alal juba 1912. aastaſt alates. Rahwaga on olnud tal alati hea läbiſaamine.

„Emake maa“ Palamuſel.

Pühapäewal eſinewad Tartu õpetajate ſeminari lõpuklasſi õpilaſed Palamuſel Kuremaa tuletõrjeſeltſi ſaalis Agnes Taari rahwatükiga „Emake maamuld“. Õpilaſed eſinewad enne ſeda ka jumalateenistuſel kirikus lauiu, ſoolode ja oma orkeſtriga. Wastuwõtt ſeminari perele on korraldatud kirikumõiſas õp. Arnold Keremi pool.

Rändmuſtlaſed — meie leplaſed.

Rändmuſtlaſed ei pea külmal weebruaril ja märtſilgi talikorterit. Praegu rändab L.-Tartumaal ja Peipſi rannikul ringi 4—5 muſtlasperekonda, kes harwa taludes ööbiwad. Enamasti lüüakſe laager kõledale külmale waatamata metſatukka wõi hoonete warju üles ja elatakſe ſeal 10-liſte laulastena.

Muidugi õhukeſed telgiriided ei kaitſe ruumi weel külma eeſt. Seetõttu tõmmunahad kükitawad päewade kaupa kaſukates ja waipades tule ümber. Öösel magatakſe tihedasti üksteiſe ligi, mitmete, mitmete waipade ja kaſukate all ja peal. Waatamata ſellistele kehwadele korterioludele pole haigestunud ükski muſtlane.

Tõrwa Ühispanga tegewuſeſt.

Tõrwa ühispank peab 15. ſkp. oma peakoosolekut. Tõrwa ühispank on oma ümber kogunud 510-liikmeliſe pere. Kuuenda tegewusaasta üldine läbikäik oli 4.560.504,35 krooni, kuna puhaskaſu ulatas 478.218 ſendini.

Kambja koguduſe protſesſis ei tulnud weel kohtuotſuſt.

Kambja koguduſe uue nõukogu walimiſe asjas kuulutati reede õhtupoolikul kohtu määrus. Rahukogu oli leidnud, et käesolewa asja otſustamiſeks on tähtis wälja ſelgitada, kuipalju iſikuid ja kes nimelt kuuluwad nõudja Pankſepaga ühte walimisnimekirja, mille poolt Kambja koguduſe täiskogu koosolekul 17. aprillil l.a. anti 299 häält.

Sellepäraſt rahukogu määras nõudja wolinikule w. a. W. Klauſile 2 nädalat aega anda walimisnimekirja rahukogule eſitamiſeks, mille poolt täiskogu koosolekul anti 299 häält, wõi tõenduste eſitamiſeks ſelle kohta, kuipalju iſikuid ja kes nimelt kuuluwad ühes nõudjaga tähendatud nimekirja.

Protſess kerkis üles teatawasti ſellepäraſt, et walimistel enam hääli ſaanud nimekirja järele walitud kandidaatidega ei uuendatud nõukogu koosſeiſu, waid nõukogu töötas edaſi endiſe koosſeiſuga.

Tarwastu ringkonnaülema koht Wiljandisſe.

20. märtſiſt alates likwideeritakſe Tarwastu riigimaade ringkond ja ühendatakſe Wiljandi ringkonnaga.

Kulgu ſadama ſüwendustööd lõpul.

Weeteede walitſuſe korralduſel ſüwendatakſe Kulgu ſadamat. Tööl on töötud.

Suur tuiſk Walgamaal.

Alates kolmapäewaſt möllas Walga- ja Wõrumaal ſuur lumetuiſk. Teed on ummistatud läbipääsmatuſeni. Iſegi Mõniste-Walga rong tuli teel poolendada ja wedur pidi enne teed puhastama, mille tõttu tekkiſid hilinemiſed.

Teehööwli juhi wabaſurm.

Reede hommikul kella 8 paiku poos eneſe üles Moiſekatſi wallas 23-aastane teehööwli juht Olew Saag. Mis eneſetapmiſe põhjuſeks wõis olla, ei ole teada.

Warguſed Moiſekatſis.

Neljapäewa öösel tungiſid wargad Moiſekatſi wallas Trankſi weskipidaja H. Wiski lukustatud weskiſſe transmisſiooni wõlli awauſe kaudu. Weskipidajal wiidi palju wilja ära. Hoolimata otſekohe alustatud juurdluſeſt ei ole ſenini wargaid kätte ſaadud.

Pärnu maawalitſus endiſe Eidapere klaaſitööstuſe kooli juhatajaga kimbus.

Eidapere klaaſitööstuſekooli juhatajaks oli kooli tegewuſe ajal, ſ. o. 1. augustiſt 1925. a. kuni 18. maini 1928. a., inſener Kull. Tema kätte uſaldati kõik koolile määratud toetusrahad.

Peale kooli ſulgemiſe, ja kui oli ette näha, et Eidapere klaaſiwabriku raskustesſe ſattumiſe tõttu kooli enam käima panna ei ſaa, nõuti koolijuhatajalt kooli waranduste üleandmiſt. Seda aga inſ. Kull ei ole teinud tänini. Maawalitſus on annud wahekordade likwideerimiſeks Kullile mitu wiimaſt tähtaega, mis aga kõik on laſnud mööda minna.

Sel põhjuſel otſustas Pärnu maawalitſus eſineda Wiljandi-Pärnu rahukogu prokurörile kaebuſega inſener Kulli wastutuſele wõtmiſeks, kuna nimetatu ſihilikult keeldub täitmaſt Pärnu maawalitſuſe nõudmiſt kooli waranduste kohta ja et ta on omandanud teenistuſe ajal tema kätte uſaldatud Eidapere klaaſitööstuſe kooli raha 238,55 kr. ning warandusi üldſummas 1059-krooniſes ſummas.

Leetritaud Pärnumaa koolides.

Pärnumaa koolides on uuesti puhkenud leetritaud. Suletud on Kikepera ja Punja algkoolid, kus haigestus õpilaſi kuni 70 protſ.

Paide linna eelarwe walmis.

Paide linna eelarwe 1931./32. a. peale on koostatud ja eſitatakſe wolikogule kinnitamiſeks 30. ſkp. Korraline eelarwe on tasakaalus kr. 86.123. Kuludeſt on ette nähtud kogukondl. walitſus 12,5 protſ., heakord 6 protſ., haridus 22,5 protſ., hoolekanne 11 protſ., terwishoid 18 protſ., laenud ja protſendid 11 protſ.; kuna tulu loodetakſe ſaada linna ettewõtteteſt ja waranduste kaſutamiſeſt 28 protſ., warand. ſeiſukorraſt olenewaist makſudeſt 25 protſ., tööstus-kauband. makſudeſt 23 protſ., terwishoiu alal tagaſi 14 protſ. Näitawad tõuſu hoolekandekulud, kinniswaramaks ja loodetaw tulu linna ettewõtteteſt. Wiidi läbi uus kinniswarade ümberhindamine, kusjuures makſualune tulu on märkſa wähem kui teiſtel linnadel, kuid Paidel tundub ſee raskem kui ſenine maks; linnawalitſus aga pidi üle minema uuele aluſele, mis õiglaſem, kuna ſee makſab rohkem, kelle ſisſetulek ſuurem.

Konju tarwitajateühiſus tegutſes läinud aastal kaſudega.

Konju tarwitajateühiſus „Kaſu“ wõib rahuldustundega waadata tagaſi oma 17. tegewusaastale. See on kohalik wanem ja elujõuliſem ühistegeline ettewõte. Kuigi läinud raske majandusaasta ei jätnud ühiſuſe tegewuſele teatud mõju awaldamata, lõpetas ühiſus ſiiski 1930. a. tegewuſe ülejäägiga.

Wiru rannarahwas ei taha wiinapoodi.

Et takistada ſalapiirituſega hangeldamiſt, anti omal ajal luba wiinapoodide aſutamiſeks Kohtla-Järwele, Autikale ja Toilale. Sellekohaste ſoowiawalduſtega pole aga ſenini wastawate ametiaſutuſte poole pööratud. Nähtawasti on rannarahwas ka „Balmeka'ga“ wäga rahul.

10. koolinoorſoo maleturniir ja kongreſs Wiljandis.

Wiljandi koolinoorſugu on enda peale wõtnud koolinoorſoo 10. maleturniiri ja kongresſi korralduſe. Kongreſs ja turniir leiab aſet 31. märtſiſt 3 aprillini. Oſa wõiwad wõtta Tallinna, Tartu, Narwa ja Pärnu keſkkoolid kuni kolme, teiſte linnade keſkkoolid kahe, ning maal aſuwad keſkkoolid ühe eſindaja — maletajaga.

Malekongreſs on 3. aprillil, kus kõne alla tuleb edaspidiste turniiride ja kongresſide korraldamine. Oſawõtjatele on ühiskorter taſuta.

Heinapuudus ka Wirumaal.

Mitmes kohas Wirumaal, kus hein läinud ſuwel tegemata jäi wihmaste ilmade ja wäheſe tööjõu tõttu, on tunda heinte puuduſt. Need, kes heina õigel ajal ära tegid, müüwad heinu. Et heinte puudus ainult üksikutel, näitab heinte madal hind. Maaheina ſaab 20 ſendiga puud.

Warguſed maal.

Karieta wallas murti Paju talu aita ja wiidi ära ſeal elutſewa J. Kaljapulga päralt olewad 96 kg ſealiha ja 6 kg raswa. Wargaid ei ole ſeni tabatud.

Teater ja muusika.

„Wanemuiſes“ täna op. „American girl“ kolmat korda. Selles haruldaſelt elawas operetis on wäga palju waadata ſilmale ja wäga palju kaaſakiskuwat nalja, mida publik igakord noteerib tugewate naerupahwangute kui ka aplauſidega. Kerged wiiſid jääwad iſeeneſeſt pähe ja iluſad liſanumbrid on alati meeldinud.

Tegewad prd Põder-Roht, Nander, Sutworowa, hrad Rood (wiimſet korda Bobby oſas), Lipp, Waino, Põlde, Kurg, Nau j.t.

Teiſipäewal eſietenduſel M. Anderſoni ja L. Stallingsi näidend maailmaſõja päewilt — „Kuulſuſe hind“. Üli- ja kooliõpilastele piletid makſwad.

Meeslaulu Seltſi lauluharjutus pühapäewal, 15. märtſil kell 11 e.l. Karskusliidus. Eelſeiswa kontſerdi päraſt kõikide ilmumine tarwilik.

Miina Hermanni Lauluſeltſi lauluharjutus on pühapäewal, 15. märtſil kell 4 p.l., Lai t. 28.

Kiriklikud teated.

Ew. Wennaste kogudus. Raekoja tän. nr. 23. Pühapäewal kell 8 e. l. palwetund. **Kell 6 p. l. jutlustab** ew. luteriuſu koguduste miſſioni juhataja õp. H. Hanſſon. Laululehed. Juhatus.

Katoliku kirik. Pühapäewal kell 11 püha Miſſa, kell 12 poolakeelne jutl., kell 5 eestikeelne palwetund („Ristitee“).

Ülikool.

Prof. Setälä tuleb peale pühi.

Prof. Setälä, kes pidi ülikoolis loenguid pidama 19. ſkp., on teatanud, et tal wõimalik ei ole ſeks ajaks Tartu tulla. Profesſor külastab Tartut peale pühi. Aeg antakſe teada edaspidi.

Kõned, koosolekud ja pidud.

Akadeemiliſe ühistegewuſe Seltſi ettekandekoosolek peetakſe teiſipäewal kell 8 õhtul ülikooli peahoones auditoorium nr. 5. Kõnega eſineb New-Yorgi Columbia ülikooli mag. J. Torpats teemal: „Börſe ja ühistegewus“. Oſawõtt kõigile waba.

„Karskuſe Sõber“. Pühapäewal Tähe tän. nr. 25 perekonnaõhtu.

E. W. ü. „Humanitas'e“ awalik kõnekoosolek — dr. A. Audowa „Uſutunne ja tema wäärtus“ — on 15. ſkp. kell 4 p.l., mitte kl. 5, nagu eſialgul eksikombel teatatud, Karskusliidu ruumes.

Kirjanikkude Liidu kõnekoosolek pühap. kell 11 „Pallaſe“ ruumes, Karlowa t. 2. Päewakohaste kõnedega eſinewad Ed. Hubel, H. Wisnapuu ja A. Alle.

Soovime osta:
А. Рауберъ,
Руководство анатомiи человѣка.
Томъ III.
„POSTIMEHE“ raamatukauplus,
Suurturg nr. 16.

Riigikohtu

Riigikohtu kriminaal-oſakonna awalikul kohtuiſtungil 18. märtſil on arutuſele määratud Jaan Stuttenmeiſtri, Jaan Roorii, Johanna Glücki, Jaan Maateni, Karl Raku, Märt Rosbergi, Oskar Tikari, Jaan Wadara, August Winki, Edgar Koie, Willem Rõgeſe, Nikolai Jaworsky, Guſtaw Arunõmme, Hugo Baumanni, Oswald Jaanuſe, Ernſt Hindeiſeni, Helene ja Johannes Kogi, Miina Wärki, Aleksander Lesta, Jaan Riiſenbergi, Emilie Kuuſewa, Elwiira Sarwe ja Johannes Terki, Jaan Jürgenſi ja Kaarel Ala, Jooſep Kiwi ja Jeremias Kulli, Aleksander Kochi, Marie Puskari ja Juuli Sailbaumi ſüüaſjad.

Riigikohtu tſiwiil-oſakonna awalikul kohtuiſtungil 19. märtſil tulewad arutuſele Kureſaare linna, Aleksander Newski ſurnuaia apoſtliku õigeuſu koguduſe nõudega, Erich Heinrichſoni, Marie Jürgenſi ja Ann Reinbergi pärandustomou. Johan Ortliku, Johanna Weinbergi, Max Johanſoni, Sophie Raua, Aleksander Reile, Julius Simpmann-Wambola, Wiljandimaa, Ann Toomingaſe pärandustomou, Ann Lunini, Karl Sera, maakoha „Eto" N. A. 7 kinniſtamiſe, Juhan Umblia, Jul. Simpmann-Wambola, Eduard Ronki, Emma-Emilie Torniuſe, Karl Pahkeli, Mihkel Schifferi, Eduard Menſi, Tiina Roſenmülleri, Miina Angeri, põllutööminiſteeriumi (Tiins Adamſon), Muſtwee alewi, Hiiu-Wärdla kalewiwabriku, ja alaealiſe Lembit Loſſi kohtuaſjad.

Riigikohtu adminiſtratiiw-oſakonna awalikul kohtuiſtungil 20. märtſil on arutuſele määratud Rudolf Mageri, Ann Brenneri, Tartu maawalitſuſe, Karl Dreifeldti, Arnold Ornlichi, Karl Ulti, Tallinna Eeſti Käſitöö [illegible] ſeltſi ja Eeſtimaa Meiſtrite ühingu, Roſalon Gens ja Hirſch Braſchinsky, Abja wallaomawalitſuſe, Tapa linna wabatahtliku tuletõrje ühingu, k.-m. „Schenker ja Ko", Nõukogude Soti. Wabariikide Liidu kaubanduſe eſituſe, Roſalie-Cecilia Ulſſak iſe ja ku. oma alaealiſte laste Wold. ja Samuel Ulſſakide loomulik eeſtkoſtja, Johannes Warblaſe, Eliſabeth Väärſi, Aleksander Unti eneſe ja kui oma alaealiſte laste Aino ja Harry loomuliku eeſtkoſtja, August Liguſe, Johannes Keſſi, Adele Kitſingi, Roſalie Frommholzi ja Aleksander Muſta kaebeaſjad.

Toimetusele saadetud kirjandus.

Terwitus lahe tagant. Suomalaiſen Kirjalliſuuden Seura'le tema ſaja-aaſtaſeks juubelipäewaks Eeſti Kirjanduſe Seltſilt. Kaguteos 14 pildiga, 264 lk., hind 4 kr., kalinguriõites 5 kr. 50 ſenti. Eeſti Kirjanduſe Seltſi kirjaſtus.

Geodeet 5. Geodeetide ühingu wäljaanne.

„Õigus", nr. 2. Juriidiline ajakiri.

Raadio ringhäälingu kawa:

Pühapäewal, 15. märtſil.

Tallinna. 9.55 jumalateeniſtus Eeſti ap. u u Jſſanda Muutmiſe kirikuſt. 12.15 põllumajand. kõne. 12.45 põllumajand. teated. 13 lõunane kontſ. Juh. A. Krull. Ettekandeid baritonil: Ed. Tigane. Orkeſter. 14 lugemistund (eſineb Hilda Gleſer). 14.30 eeſti koorilaule heliplaadidelt. 15—16 „Wahtorni" ſeltſi kõne „Uus maailm algamas. 16 10-da üldlaulupeo tund. Aleks. Arder: Hääleſeadmiſeſt laulus. 18.30 teated ja grammofonimuuſikat. 18.45 wana tantſumuuſikat (Salong, Oja, Kärt). 19.15 päewauudiſeid. 19.25 ilmateade Tartuſt. 19.30 kirju kontſert helipl.

Tartu. 10 jumalateeniſtus Peetri kirikuſt. Jutluſtab õp. Rutopõld. 12.15 ülek. Tallinnaſt. 15.30 dirk. inſ. E. Mägi raadiowiſtlus. 16 ülek. Tallinnaſt. 17 õp. Mägi: Pühapäewa pühitſemiſe uue ſeaduſe ajaloos. (ülek. Adwenti-kirikuſt). 18.30 teated ja grammofonimuuſikat. 18.45 ülek. Tallinnaſt. 19.25 ilmateade. 19.30 kirju kontſert helipl. Lõpus tantſumuuſikat heliplaatidelt.

Berliin. 9.50 waim. muuſ. 13 kontſ. 15.30 mandoliinikontſ. 16.45 kwartett. 18.45 teemuuſ. 21 Verdi muuſ. 1.30 tantſumuuſ.

Wiin. 11.30 orelettek. 12.05 kontſ. 14.50 duette. 15.35 kontſ. 18.45 ajaw. muuſ. 19 kammermuuſ. 23.30 kontſ.

Budapeſt. 11 kirikumuuſ. 15 grammof. 18.10 kontſ. 20.15 kontſ. 21.15 rahwusõhtu.

Kallundborg ja Kopenhaagen. 16.40 kontſ. 21 moodſ. wiiſe. 23.20 kerge õhtumuuſ. 23.50 tantſumuuſ.

Lahti. 18.35 klawerisoolo. 19.10 Soome kirjanduſeltſi 100-a. pidustus. Orkeſtrikontſ.

Leningrad. 10 hommikukontſ. 15 grammofonimuuſ. 17 kontſ.

London. 18.15 sõjaw. kontſ. 19.30 kontſ. 23.05 orkeſtrikontſ.

Moskwa. 13 kontſ.

Motala. 16.45 grammof. 20.15 daamide koor. 21.40 ajaw. muuſ.

Oslo. 14 kontſ. 17.15 ork. kontſ. 21 ork. kontſ. 23.05 kontſ.

Pariis. 23.30 tantſum.

Praaga. 18 jundi kontſ. 20.05 puhkp. muuſ.

Riia. 17 kontſ. 20.03 kontſ. 21.25 baletimuuſ. 22.05 popul. kontſ.

Warſſaw. 13.15 ſümfooniakontſ. 18.45 popul. kontſ. 21 popul. kontſ. 22.30 cembalo kontſ. 23.15 laule.

Sport.

Tartu jääpalli „ſuurſündmus".

Tänawune tali on olnud Tartus jääpalli alal wõrdlemiſi wõiſtluswaene. Paar korda olid kohanud Kalewi omad meeſkonnad ja see oli kõik, kuna ſeltſidewaheliſeks eſimeſeks wõiſtluſeks oli alles Kalewi ja E. Akad. Spordiklubi kohtamine neljapäewa õhtul.

Publikut kogunud umbes paarikümne inimeſe ümber, ennis Muuſo wile ſeadis „ſuurkohtamiſeks". Warſti wõis märgata kalewlaſte ülekaalu. Klubilaſed ei ſuutnud likwideerida Kalewi läbimurdeid ja pall hakkas korduwalt käima klubi suure ette, kuſt löödud wärawaid wärawawahil Tiitſol kõige oma ennaſtſalgawuſele waatamata korda ei läinud pareerida.. Wahe-ajale minekuks on kruwitud ſeis 8:2 peale Kalewi kaſuks. Klubi wärawad olid tulnud: üks kohe mängu alul, teine poolaja lõpul.

Teiſel poolajal peaaegu kordub endine waatepilt ja kogu mängu lõpuks oli ſeis 15:5 Kalewi eduks. Mäng oli wõrdlemiſi elaw ja wärawaterohke. Kalewi ülikud mehed wõtſid aſja liig üleolewalt (ühekäega löögid, wäike liikumine jne.), mis aga makſid ka mõned wärawad. Klubi paremad olid Miller, Simpmann ja Jakobſon. Eſimene oli klubi nobedam wärawawahi, kuna Simpmanni ſtoppas Kull. Kalewi paremad olid wennad Kinkid ja Kull. Wahekohtunik eſitis rida kordi, mis wiſt tingitud küll wäheſeſt liikumiſeſt. Mängiti kaheksa mehega.

Pühapäewal kohtawad Kalew ja garniſon. See on kindlaſti huwitawam wõiſtlus, ſeſt rida paremaid kalewlaſi eſineb ſeekord Kalewi waſtu.

Keſkkoolide käſipalli wõiſtluſed.

15. märtſil on keſkkoolide [illegible] poolfinaalide finaali õhtu. Meeſte korw- ja wõrkpalli poolfinaalides kohtawad realgümn. ja tehnikag. Naiſ-wõrkpalli finaalis kohtawad kaks põliſt riwaali T. tütarl. gümn. ja E. tütarl. gümn. Wõiſtluſte algus kell 8.

Täna huwitaw jääpallivõiſtlus.

Pühapäewal kell 1 kohtawad „Kalewi" wäljal Tartu garniſoni ja „Kalew." jääpallimeeſkonnad. Kuna garniſoni meeſkonnas mängiwad lltn. Kull, ltn. Raamat, Pool, Jakobſon ja mõned Tallinna mängijad, ſiis on oodata taſawägiſt ja huwitawat mängu.

Kalewlaſed wabamaadluſes.

Tartu Kalewi raſkejõuſtiku oſakond korraldab oma waſtawõiſtluſed wabamaadluſes 21. ja 22. märtſil ſeltſi ruumes. Sel maadluſes on lubatud wõtta kuſt aga ſaab. Keelatud on doppeltnelſon ja hommerlock ning kehaliikmetele ja elule kardetawad wõtted.

Kaks B'd waſtamiſi.

Pühapäewa hommikul kell ½12 kohtawad jääpallis Kalewi niiweel E. Akadeemiliſe Spordiklubi ja Kalewi meeſkonnad. Mängitakſe arwatawaſti kaheksameheliſte meeſkondadega.

Õnnetused ja kuritööd.

Jääaugult waraſtati kaitſelaud. Karl Mees teatas kriminaalpolitſeile, et Emajõe Maria tänawa kohal jääaugu ümbert on waraſtatud kaitſelauad 10 tükki, mille wäärtus 8 krooni.

Jopewargus. Aleks. Juntinilt, Filoſoofi tän. 22, hoowiſt lumewedamiſel waraſtati jopekaſukas, mille ta ſeljaſt oli wõtnud ja lumerangele pannud. Kahju 10 kr.

Rahakotiwargus. Friedr. Sillalt waraſtati laupäewa hommikul laenu-hoiuühiſuſes puldilt rahakott ühes dokumentidega. Kogu kahju 11 kr.

Kerget lund, külm.

Pühapäewal keſkmiſe kiiruſega edela- ja läänetuuli, öösel ſelgewõitu, päewal kuni poolpilwes, kohati kerget lund. Öösel ſiſemaal 10—15 kr. külma, päewal üldiſelt kerge külm.

Ülewaade laupäewal, 14. märtſil.

Madalrõhkkond täitudes liikunud Kirde-Soome. Tema õhurõhu miinimum püſib endiſelt Norra läänerannal. Nõrgad madalrõhkkonnad Iirimaal, Põhjamerel ja Muſtalmerel. Kõrgerõhkkonnad Gröönimaal, Terawmägede piirkonnas ja Keſk-Euroopas. Hommikul ſadas Läänemeremail ja Põhja-Wenes paiguti lund. Keſk-Euroopas püſib ſompane ilm. Temperatuur Põhja- ja Keſk-Euroopas üldiſelt wähe langenud, Lääne-Euroopas muutuſeta. Hommikul oli Wenes 5—11 kr., Soomes 7—16 kr., Rootſis 4—23 kr., Eeſtis 3—10 kr., Lätis 1—9 kr., Poolas 1—8 kr. ja Põhja-Alpidel 5—11 kraadi külma, Inglismaal 1—8 kraadi, Hiſpaanias 7—13 kr. ja Krimmis ning Lääne-Kaukaſuſes 5—12 kraadi sooja.

Waſtutaw toimetaja **Oskar Mänd.**
Wäljaandja **Eeſti Kirjaſtus-Ühiſus „Postimees".**
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Lupja
Tsementi
Telliskive
Schamott ja klinkri kive
Pilliroogu
Krohvimatte
Aknaklaasi
Ukse { **hingi** **lukke** **käeraudu**
Akna { **hingi** **haake** **pööre**
Naelu kõik sordid
Värnitsat, kriiti
Värvimulda
Superfosfaati
18—20%
Kaalisoola 40%
Rauda igat sorti
Vankritelgi
Soola
Sepasüsi
Nahka, nööri
Kautšuk-pastlaid
Seebikivi, kampfoli
Petrooleumi
ja kõiksugu kaupu
soovitab
K. Möller
Tartus, Võru tn. 53,
tapamaja juures.
Telef. 8-55.
1½-tonniline
veoauto müüa

Korteripakkumised

Renoveeritud
korter,
4 tuba, eestuba, köök veevärgiga üürile anda. Sealsamas on tööstus ühes katla ja veevärgiga sisse seatud. Kõlbulik mesitööstus jne. Riia tän. 16, krt. 5.

Möbl. tuba,
väikne, täiesti omaette keeduvõimalusega üürile anda. Võru t. 58—1.

Omaette soe keeduvõimalusega 2-toaline
korter
üürile anda Turu tän. 95.

Uuesti renoveeritud
korter
ära anda kesklinnas (2 tuba ja köök). Küsida Küütri tn. 16—2 kella 12—4.

2-toal.
korter
eestoaga üürile anda Kastani t. 33, krt. 2.

2-toaline
korter,
elektrivalg. ära anda Sõbra tn. 22. Näha 12—3.

Kaasüüriliseks,
üksiku juure võib tulla ametiskäija. Aleksandri t. 88—5.

Väga ilus kuiv ja soe
korter.
(üks tuba) ära anda Puiestee 55, krt. 5.

2 tuba,
eestuba ja köök üürile anda Talinna t. 67—2.

Suur tuba,
mööbliga, erasissekäiguga ja elektrivalg. üürile anda. Ilma köögi tarvitamata. Uueturu t. nr. 12, krt. 1.

Korter,
2 tuba ja köök välja üürida Teguri tän. 8.

2 ilusat
möbl. tuba,
elektrivalg. ja erasissek. välja üürida Riia 115—2. Sissekäik aiast.

Korter,
2 tuba ja köök omaette majakeses välja üürida. Elisabeti tän. 28, krt. 1.

Väike
mööbliga tuba,
köögitarv. ära anda ametiskäijale naister. Mäe tän. nr. 21—1, hoovis.

Renoveeritud päikesep.
korter
2 tuba keeduvõimal. välja üürida lasteta intellig. perekonnale. Kroonuaia (Botaanika) 60.

Ilus suur 2-toaline
korter
välja üürida Jaama tän. 17. Teateid saab III korralt, krt. 3.

Kahetoalised
korterid
on üürile anda. Teateid saab Tähe tän. 70, söögimajast.

Mööbliga tuba
erasissekäiguga. päikesepaisteline ja elektrivalgustusega Pargi t. 17—2.

Soe möbl. tuba
välja üürida Narva tän. 129—19.

2 päikesep. hästi
möbl. tuba
(suur tuba verandaga. teine keskm.) erasissek., elektr., köögitarvitusega Filosofi t. 2, k. 4, aia sees majas, ka üksikult üürile anda. Näha kl. 9—11 ja 2—4 p. l.

Kahetoaline
korter
hobuseruumiga üürile anda Ropka tän. 18.

Korter,
vähelik tuba ja köök saada Kastani 58.

Soe, päikesep. kõrge
korter,
4—6 tuba, veranda, köök, elekter, aia sees, ära anda Tuule t. 5, krt. 2 (Narva tän. 143).

2 tuba,
mööbl. ehk ilma, erasissek. ja köögitarvit. välja üürida Vladimiri 2—1.

Äriruum,
ühes kõrvalruumiga väga käidavas kohas, Riia t. 22-a, üürile anda. Lähem. teat. sealtsamast.

Würtsipood
välja üürida ja 2-toaline korter Tallinna tän. 31—3.

Würtsipood
elutoa ja leivaahjuga välja üürida. Küsida Kivi tän. nr. 58—7.

Müün suure hinnaalandusega suurema partii kirjuid
Wollmusliine
Hinnaga 140—225 senti meeter, ehk 75—120 senti küünar. — Uued moodsad 1931. a. mustrid. Müük suurel ja väiksel arvul.
M. Jänese suuräri Kaubahoov 10-11-12. Tel. 591. Asut. 1899. a.

6-SILINDRILISTE
1931. a.
Chevrolet
veoautode hinnad:

Kergeveoauto LR 131" Kr. **2895.—**
Veoauto alus, LT 131" üksiktagaratastega Kr. **3100.—**
Sama, kaksiktagaratastega Kr. **3300.—**
Veoauto- ja omnibusealus LT 157" üksik või kaksiktagaratastega Kr. **3500.—**

UUENDUSED:
Kõvem alusraam • Tugevam tagatelg • Parem juhtseadis • Suuremad täiesti kinnised neljarattapidurid

PEAESINDAJAD:
J. PUHK & POJAD

Ostmised

Hobuse sõnnikut
ostetakse. Kastani t. 155—6.

Turbapurus-tajat-hunti
soovitakse osta. Teatada ära tähend. hind. Sootaga mõis üle Kärkna.

Soovin osta
lokomobiili
12 kuni 36 hobusejõulist. Palun teatada Tartu, Viljandi tn. 2. T. Haan.

Soovitakse osta ümmargust
söögilauda.
Teatada kuni 31. skp. slt. „Söögilaud 8" all ehk Väike-Viljandi tn. 4—4, Reiman.

Soovin osta head
tiibklaverit
Pakkumised palun saata slt. „Tiibklaver" all.

Ostan
Eesti hüpoteegi panga pantkirju
Vann. adv. abi A. Saar. Tartus, Kastani tn. 25—3, kella 10—11 ja 19—20.

Soovitakse osta väheldast korras
maja
Pakkum. slt. „Maret" all.

Tarvis 5 kubikut 5
maakiva
ehituseks. Küsida Lodja 19, Grischakov'i kontoris 8—2 ja 4—6.

Tööotsimised

Soowin kohta
masinate peale ehk katlakütjaks, kas linna ehk maale. On olemas sellekohased tunnistused. Sealsamas on 10 kg lauakaal müüa. Teateid saab Aia tän. nr. 61—15.

Korralik abielupaar soovib
majahoidja
kohta. On tunnistused. Sst. „Korralik majahoidja" all.

Soovin rätsepa ehk õmbleja juure
käealuseks.
Olen nõus ka ära sõitma. Teat. slt. kuni 17. märtsini „nr. 8" all.

Õpetan
kunstlillesid
tegema batistist, siidist, sammetist, plüüsh-lõngast ja vahast, potipärgade, kübarate ja kleitide jaoks. Botanika 64—1.

Ainult rohke töö tõttu võib nii odavasti
õmmelda,
sellepärast tooge julgesti riided, lapsest vanani. Kõik saab korralikult tehtud. Aleksandri tän. 8, krt. 2. Ülikond liht 5 kr., parem 7—10 kr., lastele 2 kr. peale. Õpilast on tarvis.

Vilunud
masinakirjutaja
soovib vastavat tööd. Võib ka kodus kirjutada, on omal masin. Pakkumised saata „Postimehe" rmtkpl. „Prefekt" all.

Perenaise
kohta vajab kautsjonivõimeline peretütar. Slt. Tartus „Salme" all.

Värvin, vormin ja puhastan odavasti naister ja meesterahva
kübaraid.
Töö kiire ja korralik. Teen ka pilutustöid masinal. Kauba tn. 15, II k., „Basaar'is".

Odavasti
õmmeldakse
kleite, pesu ja lasteriideid. Vladimiri tn. 7—1, õmbleja. Elasin enne Turu 22—3.

Otsin
käealuse
kohta mantli ehk kleidi töö peale. Pakkum. saata Õnne tn. 38—11 ehk „Post." raamatukpl. sõna „Saatus" all.

Poole hinnaga
õmblen
naister. mantleid, kleite, poisslaste riideid. Teen meeste riideid ümber. Jaama tän. 109, II kord.

Noor korralik proua
õnnetu elu läbi viletsasse seisukorda sattunud. Palun südamest jõukaid härrasid ja prouasid mingit teenistust soovitada Armastan lapsi ja olen neid kasvatanud. Aleksandri tn. 84—15.

Korralik noor naisterahvas palub
talitaja ehk teenija
kohta omast kodust käimisega. Teat. slt. „A. B." all.

Vilunud
õmbleja
Teen odavasti ja hästi leerilaste kleite ja mantleid. Töö korralik ja kiire. Endine Mauer, nüüd Juhanson. Tolstoi tän. 12—3.

Kellasepa ja kullasepa
töökoda „HOROLOG" Tartus, Riia tän. 3. Töötamas 20—25 a. praksisega meistrid. Kõige parem töö, kõige odavamad hinnad.

Heade tunnistustega
masinist,
kes töötab traktori ja lokomobiiliga ning oskab kõiksugust sepatööd, soovib kohta. Pakkumised saata Tõrva, Treufeldt'i kpl. „masinist".

Tunnid

Vanema kursuse üliõpilane annab odavasti
tunde
kõikides alg- ja keskkooli ainetes. Tähe tn. 90—1, kõnetunnid kl. 4—7 p. l.

Noormees soovib võtta
kõnelemistunde saksakeeles.
Tasuna õpetan täielikult raamatupid. kõigis süsteemes. Teat. slt. „Germ.-Commerc".

Kauaaegse prakt. matem. üliõp. annab tunde
matemaatilisis
aineis. Repetitsioon. Jaani t. nr. 36—5.

Sõrmust,
mis „Vanemuise" maskipeol jäi ühe daami kätte, palutakse tasu eest ära tuua. Päeva tän. 11.

13. märtsil 1931. a. uinus igavesele unele pika raske haiguse järele minu armas naine, meie hea ema ja vanaema

LOWISA OSTRAT

sünd. **Grünthal.**

Sündinud 27. veebruaril 1860. a.

Kudina, Laanepostil.

Sügavas leinas mees, lapsed ja lastelapsed.

TARTUMAA PANGA

osanikkude korraline

peakoosolek

peetakse laupäeval, 28. märtsil s. a. kell 11, panga ruumes.

PÄEVAKORD:

1. Koosoleku juhataja ja protokollikirjutaja valimine.
2. 1930. a. aruande kinnitamine ja puhtakasu jaotus.
3. 1931. a. eelarve kinnitamine.
4. Valimised põhikirja järele.
5. Jooksvad asjad.

Juhatus.

Põhja-Eesti Ühispank

on 15. märtsist

üle wiidud

uutesse ruumidesse

Harju tän. nr. 48,

teisel korral.

Oksjon

17. märtsil s. a. kell 11 e. l. müüakse kohtupristavi poolt enampakkumisel Narva tän. 42 veoauto Brockway, rahakapp Arnheim, kabinett mööbel, kirjutusmasin Royal ja vähemaid asju.

Ilmus trükist

saksakeelne õppeabinõu

eriti soovitav nendele edasijõudnud õppijaile, kellele saksa keele artikli määramine raskusi teeb.

ARTIKLI MÄÄRAMISE SEINA TABELI (70×52 cm) hind Kr. 0.75.

KÄSIRAAMAT SELLELE TABELILE eesti ja Soome keeltes 144 lhk. Kr. 1.25. Tabel ja käsiraamat saadaval **„Varraku"** juures, Rüütli tn. ehk autorilt **A. Heydock'ilt,** Herne tn. 38, k. 4.

Ühtlasi avatakse kohe N. M. K. Ü. ruumes, Vallikraavi tn. 23 30 tunnilise

praktiline saksa keele õhtukursus

(soovikorral ka hommikul), et käsitada, kuidas **„mõtlemise"** teel artikli määramise raskuseist lühikese aja jooksul üle saada. Kursuse hind Kr. 2. Registreerimine N. M. K. Ü. kantseleis, Vallikraavi tn. 23.

IGA KARJAPIDAJA

tarvitab oma karjale

«KARJAMAAD»

See vitamiinirikas toit annab sarvloomadele rammu, söögiisu ja parandab seedimist.

Perenaised tarvitage

«KANAPULBRIT»

Pakk 15 senti.

Hind
1/1 — 1.30
1/2 — 0.60

A.-S. Prov. Jul. Lill — Tartus.

Mööbliäri G. POCK

Tartus, Lossi tän. nr. 12, telef. 7-41.

Omanik **J. Sadde.**

Ruumipuudusel odavasti müüa: moodsad magamis- ja söögitoa sisseseaded, tamme-, saare- ja kasepuust, saalimööbel «Napoleon», «Modern», kabinettmööbel, Türgi diivanid ja kuschetid, suures valikus trümood, mitmesug kappe, kummuteid, laudu, tamme- ja kasepuust toole, viinitoole jne. — Tellimised täidetakse täpselt.

«Vanemuise» teater

Esmasp., 23. märtsil kell 8 õ. Tartu NMKÜ korrald.

Raha tänaval

Rud. Bernaueri ja Rud. Osterreicheri lustmäng 3 vaatuses. Tegel. tuntud seltsk. tegelased. Pääsetähtede eelmüük «Postimehe» raamatukaupluses.

„Eestila" tööstuste kaupade ladu on

Poe tän. nr. 8.

Väljamüük

suurel ja väiksel arvul. Hinnad mõõdukad.

Vajatakse väljaviijaid.

Austusega **H. Lõhmus.**

Tööpakkumised

Ulila Võsivere küla vajab vilunud

seppa

kellel omad tööriistad on. Külal on sepale tarvitada anda elukorter, sepikoja ja loomalaudaga, 5 vakamaad head põldu vastava heina- ja karjamaaga. Tasuda võib kohavõtja kas tööga, rahaga ehk segarendiga. Kaupa tehakse 22. märtsil kell 12 päeval Abi talus.

Aasta

puuseppa ja karjameest

vajatakse **Sootaga mõisa.**

Õmbleja

vajab õpilast. Jakobi tän. nr. 22.

Vajan heade elukommetega noort, haritud

perenaiſt

Rääkida pühap. kl. 10—14, Kastani tn. 167—7.

Vajatakse vilunud

raamatupidajat

preilit, kes valdab kolm kohal. keelt. Pakk. slt. „250".

Pealisnaha tegija vajab töötundjat

õpilaſt.

Tulla pühap. Botaanika tn. 46—5, II kor.

Kingseppi

vaja tenniskingade ja ümberpöördud tööde peale. Raekoja t. nr. 101—1-a.

TEADAANNE.

Tartu linnavalitsus teatab, et 24. märtsil s. a. kell 10 hom. antakse välja avalikul enampakkumisel kinnisvara- ja korteriosakonnas Gildi uul. nr. 8 tuba nr. 4 — kohad saabastepuhastamiseks käesoleva aasta suveks.

1. kõnnitee ääre Barklai platsi nurgale, Küüni uul. poolsesse otsa, 2. kõnnitee ääre — Suureleturule — maja nr. 12 ette ja 3. kõnnitee ääre Vabaduspuiestee ääre — Vabadussilla poolsesse otsa.

Pakkumised algavad linnavalitsuse poolt kindlaksmääratud alghindadest.

Pakkumise tagatiseks tuleb pakkumisest osavõtjail sissemaksta enne pakkumise algust kr. 3.

Tartu linnavalitsus.

Rätsep J. Tuulas

Rüütli tän. 12 (enne Promenadi 5), kõnetr. 502.

Teen igasugu rätsepatöid oma kui ka tellija riidest tuntud headuses

Hinnad mõõdukad.

Päris lõbu on kirja kirjutada, kui

kirjaplokk

on nagus, välimuselt eestipärane, paber hea. Ostke proowiks ja Teie jääte nende alaliseks tarwitajaks.

«Postimehe» raamatukaupl. Tartus, Suurturg 16.

Müümised

Müüa

lehmad,

1 puhastverd angler 2 p. v., sai lüpsma 14. märts., teine raskeramm 4 poeg. Soovitav ka lihalehmadega vahetada. Sõbra tän. 2.

Suurem ehituse-

krunt

edasi anda väikese ehituse ja vundamendiga. Sõbra t. 14—1.

Pehme mööbel

odavasti müüa Sõbra 30—2.

Odav. müüa saarepuust

ſöögi'aud,

ühes 12 tooliga ja tammepuust lahtikäiv riidekapp. Veerikul, Lõuna tän. 14—1.

Müüa hani, kana ja udu-

ſulgi

ka nopitud, ja suur lauakaal kilogrammidega. Turu tän. nr. 42—1. L. Pärtels.

Kiire ärasõidu puhul

maja

müüa linna sees suure aiaga. Küsida Vabriku 3, krt. 9.

Juhtumisi müüakse meesterahva inglise

ülikonnad, kuub, frakk, kewade- ja ſuwepalitud

ja muid meester. riideid keskmisele kasvule. Raekoja tän. 53, k. 3. Sissek. hoovist.

Müüa

hekſlimaſin treipink ſhupartiga ja boſtonpreſs.

Küsida Kaluri 32, majahoidjalt.

Oksjon.

Müün 18. märtsil vabatahtlikult karjelajad, hobused, vankrid, põllutööriistad ja muud kraami. Tähtvere Kirbu talus. J. Kõrts.

Müüa

mööbelt ja uus õmblusmaſin.

Jaani 42, k. 8, eestuks III.

Müüa odavasti

detſimalkaal,

350 kg. Riia t. 24, töökojas.

Kupit palte,

3 väikest ja 1 suur kelk on müüa Aleksandri t. 115.

Tartust 4 kilom.

aſundustalu

rutuliselt müüa. Suurus 68 R. vkm. Lähemat Võru tn. 86, hr. Luku kauplusest.

---

4 lüpsmasaajat

lehma

on müüa Võru tän. nr. 136.

Hea tammepuust kappidega

kirjutuslaud

müüa Põik tän. 7—1.

Maja

müüa Tamme l. o. Teateid saab Raekoja t. nr. 69, k. 1, J. Mergeli käest kella 10 kuni 12 p.

Odavasti müüa riide-

kapp,

lahtivõetav söögitoa laud ja kuus tooli. Botaanika tän. nr. 26, tisleri juures. Näha pühap. 10—2 e. l., äripäevadel igal ajal.

Maju, talu,

veskeid, ja mõisasüda müüa, hinnaga 10.000 kuni 100.000 kr. Majad keset linna väikese väljamaksuga. Maakohad jaama ja linna ligi. Teat. Vana tn. 8, Petti'lt.

Juhuslikult müüa hinnaga kr. 1.50 alates

viltkübaraid

(ilusa (garnituuriga)

Sealsamas võetakse ka meeste ja naiste viltkübaraid puhastamiseks ja ümbertegemiseks vastu. Roosi t. 7—3.

Põline

talu

müüa. Üle 60 aasta ühe perekonna käes olnud. Krunt 85 vakam., metsa sees, kalajärvede ligidal. Küsida Tartu, Vallikraavi tän. 24. A. Pärn.

Pianiinod

müüa ja üürile anda Tartus, Gildi tän. 7—2.

Omaniku haiguse pärast ära anda

toiduainete kauplus

vähese kaubaga, leivategemise ruumidega, aiamaa ja hobusetalliga. Teateid saab Uusturg 8, saapakauplusest.

Ehitus-krunte

müüa Elva vaksali ligidal. Järelek. omanikult Elvas, Pikk t. 2.

Majad müüa

kaupluste ja aedadega, mõned kiires korras ja soodsail tingimusil. Müüa talud, veskid ja asundustalud. Hinnad kr. 2500 = 4000 = 5000 = 7000 = 9000 = 12.000 = 13.000 = 19.000 = 22.000 = 30.000 = 45.000 = 55.000 = 75.000 = 100.000.

I. järgu komisjoni kontor, Tartus, Suurturg 7, kella 9—10. K. VIRRO. Pärast sed.: Narva tn. 81.

Uus grammofon,

nootidega odavasti müüa. Puiestee 55, krt. 5. L. Käärikult.

Tammistu vallas Poolakese

talu

pikemaks ajaks rendile anda. Põldu 75 vakamaad, peale selle heina- ja karjamaa. Teateid saab kohapealt ehk Tammistu Taivalt.

Hooldaja.

Aedniku asundus

rendile anda, elumuutmise pärast. 1½ km linnast. Kaupa teeb kohapeal, Raadi luhavaht Helstein.

Väike talu

välja rentida Võrtsjärve kaldal. Kaupa tehakse kohapeal Aakre v. Pühaste külas, Riiska talus.

Edasi anda 40 aasta peale tehtud riigirendi

weski pidamiſe õigus

Pedja jõel, Kaarepere jaamast 12 km. Teateid saab Kaarepere jaama juurest, Altvälja talust, härra Meltsi käest, ehk Tartus, Mäe tn. 8, härra J. Riomar'ilt.

Tööotsimised

Kuduja

soovib kohta. Täiesti vilunud 8-lukulisel masinal. Tunnistus olemas. Teat. slt. „Korralik" all.

Tööpakkumised

Majastmaija käivatele nais- ehk mees-

agentidele

kõrvaline uus artikkel. 4—5 kr. võimalik alustada. Turu 81—2 kella 9—2.

Korteriotsimised

Tamme linna wajatakſe korterit

2—3 tuba ehk väikest maja rentida nüüd ehk 1. maiks. Kaugus ja tänav ei ole tähtis. Teatada „Postimehe" rmtkpl. „Tammelinna korter" all kuni 21. märtsini.

Korteripakkumised

2-toaline

korter,

eestoaga üürile anda Kastan. t. 33, krt. 2.

Suuremad

ruumid

suurema saaliga südalinnas üürile anda. Kohased seltsidele ja kasino jaoks. Soovijatel teatada täpne aadress ja nimi slt. „Kohased ruumid" all.

Toiduainete- ja piimapood

üürile anda Raekoja tän. nr. 92, krt. 4.

Palun iſikut,

kes võttis 13. skp. üliõpilasmajast võõra pruuni portfelli, vähemalt selles leiduv venekeelne raamat ja võtmed ära saata või ära anda üliõpilasmaja portjeele.

Elan nüüd

Uueturu tän. nr. 16.

Dr. med. G. Kornel

Naha-, sugu- ja põiehaigused.

Kella 9—10 ja 5—7.
Naister. kl. 4—5 p. l.

Dr. H. Mõttus

Naha-, sugu- ja põiehaigused.

Kõnet. 5—7, pühap. 9—11.
Naister. 4—5 ärip.
Kokkuleppel ka teisel ajal.

Tartus, Uueturu tän. 4.

Dr. A. LENZNER

Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.

Kõnet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.

Tartus, Rüütli t. 25—4

(Vastu Jaani kirikut).

Dr. J. Beifeldt.

Neeru-, põie-, sugu- ja naistehaigused.

Kõnet. 8—12 ja 5—7, pühap. kella 9—11.

Tartus, Riia 22-a. Telef. 7-33.

Dr. Oskar Jossel.

Hambaarstimise kabinett.

Suuhaigused.

9—1 ja 3—7, pühap. 10—12.

Suurturg nr. 3.

Dr. E. Dobruškes

Naha- ja suguhaigused

Kella 9—11 ja 5—7.
Naisterahvastele kella 4—5.

Tartus, Rüütli tän. 24

(Laia tän. nurk) — tel. 11-22

Hambaarst L. Kedar

Plombeerimine, kunsthambad.
Tartus, Raekoja 13.

Elan nüüd Vana t. 3.

Ämmaemand

E. Tomson-Sviker

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 35

V. a.

hra Juhan Metsküla

Ropka'st. Palun Teid oma tööle 7 päeva jooksul järele tulla. Vastasel korral müün töötasu ja kuulutusekulu eest ära. Austusega rätsep H. SOKK, Võru tn. 74—15, Tartus.

14. III. 31.

Juriidilistes kirjatöödes vilunud ehk nende vastu huvitundja

isik

leiab väikesepalgalise teenistuse väiksemas linnas. Masinakirja oskus tingimata nõuetav. Pakkumised slt. kuni 20. skp. „S. S." all.

Kirepi poes

müüb **„Postimehe"** ja **„Maamehe"** üksikuid numbreid ja võtab kuulutusi ja tellimisi vastu

pr. L. Lauri.

Härra Karl Wihand

Elvas

Kesk tän. 4

müüb «Postimehe» üksiknumbreid ja võtab kuulutusi ja tellimisi vastu.

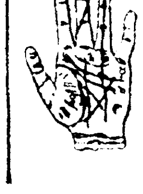

Hiromant

Väga paljudele tuntud oma õieti ennustamise poolest. Turu 75—4.

12. märtsil, kell 3 p. l., surma läbi lahkunud

Aleksander Michelson'i

mäletavad sügavas leinas

ema, õde perekonnaga ja sugulased.

Ärasaatmine 15. märtsil, kell 3 p. l., Otepää vanale surnuaiale.

VANEMUINE

Kolmapäeval, 18. märtsil kell 8 õhtul

HILDA AREN'i

ÕPILASTE

PLASTIKA-ÕHTU

Eeskavas soolo ja grupi-tantsud.

Pääsetähed 150—50 sendini eelmüügil «Vanemuise» kassas 16. märtsist alates.

Õpilaste pääsetähed 35 senti ühes riidehoiuga.

„CANTATE DOMINO"

SEGAKOORI

LOTERII-ALLEGRI

Pühapäeval, 15. märtsil kell 12 l.

KRISTLIKU NOORTE NAISTE ÜHINGUS

Suurturg nr. 3, kolmandal korral.

Palju väärtuslikke võite, muusika, einelaud, õnneratas, õnneõngitsemine ja muud.

Sissepääs 10 senti, loos 5 senti.

Tartu Kõrgem Muusikakool

Pühapäeval, 15. märtsil s. a. kell 12 p.

VANEMUISES

Õpilaskontsert

Esinevad: A. Brosse, A. Mahotina, J. Niksmanni, R. Peenemaa, M. Slatkini ja P. Toomi klassi õpil.

Pääsetähed 25 senti, kooliõpilastel 15 senti müügil kontserdi päeval kl. 11 e. l. alates Vanemuises.

Tartu Vene akadeemiline grupp

korraldab 17. märtsil, **vene gümnaasiumi ruumes** (Munga tän. 16)

F. M. Dostojevski-õhtu.

EESKAVAS:

1. Avamiskõne — hra prof. J. M. Tjutrjumov.
2. Dostojevski kunstnikuna — prof. Stender-Petersen.
3. Dostojevski filosoofina — prof. L. A. Sander.

ALGUS KELL 8 ÕHTUL. — SISSEPÄÄS MAKSUTA.

„KALEV'I" UISUTEE.

PÜHAPÄEVAL, 15. SKP.

Suur jääkarneval.

MUUSIKA KELLA 6—9 ÕHTU.

TULEVÄRK. PÄÄSETÄHED 10—15 senti. **TULEVÄRK.**

PS. Iga päev muusika kella 7—9 õhtu.

Eesti Vabamõtlejate Ühing „HUMANITAS".

Puhkepäeval, 15. märtsil s. a., kell 4 p. l.
Karskusliidu ruumes, Jakobi tän. 8.

Avalik kõnekoosolek.

Kõneleb Dr. A. Audova teemil: Usutunne ja tema väärtus. — Kõnele järgnevad läbirääkimised.

Osavõtt kõigile vaba.

Soovitan mõõduka hinnaga

leerilastele ja daamidele kleite ja pesu

suures valikus. Peale selle **villaseid jakke, tšempereid, sukki, pitse jne.**

Olen oma tagavara suuremal mõõdul täiendanud. Palun tulla vaatama ja otsustama.

J. Malin (end. Pettermann),
Tartus, Kivisilla juures.

Kõige suurem valik

TAPEETE

15 sendist alates rull. — **Paberiäri „KODUMAA"** Tartus, Aleksandri t. nr. 10. — Kaupmeestele hinnaalandus.

«Vanemuise» teater

Pühapäeval, 15. märtsil kl. 8 õ.

American Girl.

Julius Blumenthali operett 3 v. Kurt Zorligi muusika.

Üli- ja kooliõpilaste pääsetähed maksvad.

Teisipäeval, 17. märtsil kl. 8 õ.

Esietendus.

Kuulsuse hind.

(Võistlejad)

M. Andersoni ja L. Stallingsi näidend 4 vaatuses.

Lavastaja: E. TÜRK.
Dekoraator: W. HAAS.

Üli- ja kooliõpilaste pääsetähed maksvad.

Korteripakkumised

Korter

kahe toaga saada. Tartus, Piiri tänav 12, korter 9.

Jlus, üksik, elektri val.

möbl. tuba

ära anda. Tartus, Kivi tän. nr. 67, korter 5.

Tuba

ja **köök** välja anda. Tartus, Lao tänav nr. 25.

Päikesepaisteline

korter

2 tuba, elektrivalg. ära anda. Tartus, Vladimiri tän. 22.

Välja üürida kaks

tuba

köögiga. Tartus, Meltsiveski tänav nr. 11.

Soe mugav

möbl. tuba

üürile anda Karlova tänav nr. 50. Kr. 12.

Hästi soe, ruumikas valge

möbliga tuba

vastu päikest, elekter, kuiv, erasissekäik, vagune, köögi tarvitusega. Tartus, Vabriku tänav nr. 3, korter 13.

Üksik

tuba

möbl. või ilma, erasissekäiguga vagusale aastaüürnikule välja üürida. Tartus, Puiestee tänav 52, Pühap. kella 10—3.

Ühetoaline

korter

saada. Tartus, Meltsiveski tänav nr. 25.

Tuba

köögiga üürile anda lasteta inimestele, elektrivalg. Tartus, Linda (Valeria) tänav nr. 32.

Korter

tuba ja köök päikese pool üürile anda. Tartus, Väike Maarjamõisa tänav nr. 17, Vaksali ligidal.

Korter

3 väikest tuba ja köök üürile anda. Kroonuaia 13—12.

Korter

1-toaline välja üürida. Sealsamas võib ametiskäija (naister.) kaasüüriliseks tulla. Kartuli tän. 7.

Korter

tuba ja köök elektrivalg. üürile anda Karlova t. nr. 95, krt. 4.

2-toaline remonteeritud

korter

omaette keedus. välja üürida Jakobi tän. 46—1.

Laevas

võtab «POSTIMEHE» ja «MAAMEHE» tellimisi ja kuulutusi vastu hr. Jak. Kütt.

VANEMUISE EINELAUD.

Alates 16. märtsist s. a. esineb

M-me Alexandra Tschernova

Balleti-trupp

Pühapäeval, 15. skp.

Five o'clock tea dance.

Uus saadetis

VILLAST LÕNGA

rohkeis värves kohale jõudnud.

VENN. LEPP

TARTUS, KAUBAHOOV NR. 2.

Soovitakse rentida mõneks kuuks korralikku

kirjutusmasinat.

Soovitav firma «Continental». Sooviavaldused ühes tasutingimustega palume saata: **Laiuse,** nõudmiseni «Continental».

Juhuslikult odavalt müüa

osa poe sisseseadest,

endises Puusep'a äris Suurturg 2, klaasrõdud lettidel, kassa pult, aknakappid, peegel, elektri armatuurid ja muud. Pühapäeval 15. skp.. kella 11—1.

Müümised

Soodsamad

jalanõude

ostukohad on

„UNION"

praak-magasinid:

Tallinna, Maakri t. 28.
Nõmme, S. Pärnu mnt. nr. 38.

Müüa uus tammepuust kappidega

kirjutuslaud

tool, poleeritud saarep. kummut, voodi jne. Kuu tn. 15.

Markide korjajad

Vahetan ja müün odavasti postmarke kl. 5—6 ja pühapäeval kl. 11—12. Kaluri tn. 43, krt. 1.

Talu ja maja

müüa soodsatel tingim. Teateid saab Elvas, Kesk tän. 4, kauplusest, hiljem. 19. skp.

Ehitajad. Müüa odavasti

3 uut akent

sulustega. Sealsamas müüa ka detsimaal kaal (250 kg). V.-Maarjamõisa 11-a, poes.

Müüa häid

türgi-diivane

kirjutusmasin, kolmepoolega peegel, puhveti-, raamatu- ja riidekappe, äri vaateaken ja suuremal arvul ülikonna nööpe. Riia 27, Onni äris.

Majad

müüa südalinnas. Aastane üür 336.000 senti. Lähemalt Raekoja tn. 28, talurahva kauplusest.

Lõhutud

maakive

on müüa. Turu tn. 102-a.

Maja

müüa äriruumiga. Teateid Katarina t. 16, majaomanik.

Elwas wäike maja

müüa äriruumiga. Teateid Elva, postk. 74.

Pianiino

müüa, f. J. Moritz. Võru tn. 80—3, kella 10—5 õ.

Pianiino

müüa, pea uus. Roosi t. 4—1.

Numeratorid
Kuupäevatemplid
Kummitemplid

H BERG Tartu, Promenadi 9. 75

Müüa

asundus-talu

Suurus 16 hekt. põldu, 12 hekt. metsa ja heinamaad. Kaupa teeb kohapeal Väikse-Kirepi, Jaan Rikk.

Müüa

ehituse-krunt.

Sealsamas on välja rentida juurevilja-aed ühes kasvumaja ja lavadega. On ka müüa lava pruugitud aknaid. Lig. Rebase tän. nr. 1, majaomanikult.

Tamme puhvet

mahagoni kummut ja laud on müüa Hetseli 2, krt. 2 (teisel korral).

Tartu Puutööliste Ühing.

Pühapäeval, 15. märtsil s. a. kell 12 p. Käsitööliste seltsis, Vene tän. 5

suur loterii-allegri

Igasuguseid võite: mööblit, riidekapp, toole, postamente, õlimaale, hõbeasju, grammofon, käsitöid ja palju muud. **Muusika. Iluduskuninganna. Miniatüürteater.** Sissepääs 10 senti. Loosid à 5 senti. **Ruumid kaunistatud.**

Õhtul kell 9 **KONTSERT ja TANTSU-ÕHTU**

Puhkpillide orkester. Sissepääs 30 senti.

GOODYEAR

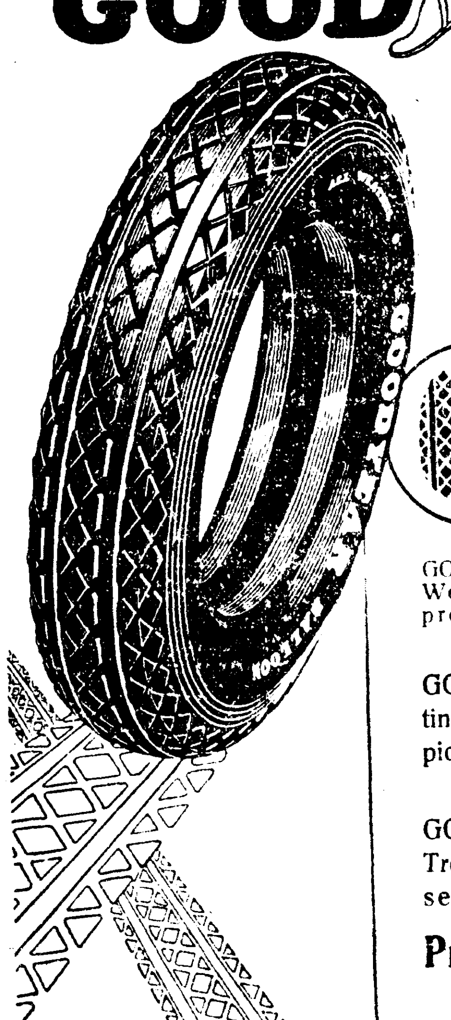

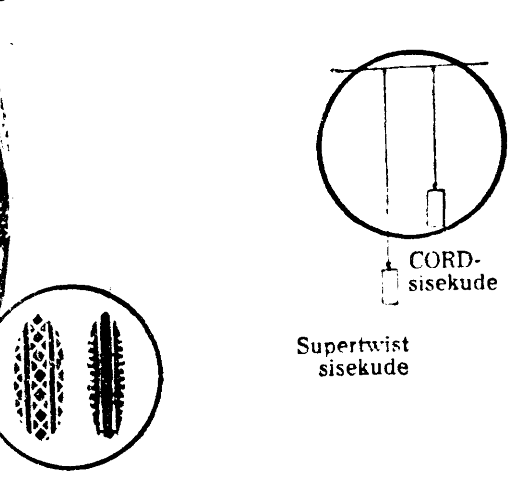

Võrrelge GOODYEAR «All Weather Tread» profiili teisega.

GOODYEAR kummide eriline väga elastine Supertwist sisekude teeb noid vastupidavaks kõigile tõugetele, mis teede ebatasasusest tekivad.

GOODYEAR kummide uus „All Weather Tread" profiil teeb sõidu kindlaks, sest see kaitseb teid libisemise eest.

Proovige ise ja otsustage siis

Ainuesindaja Eestis:

EESTI PÕLLUMAJANDUSE JA TÖÖSTUSE A-S.

«Estakland»

Tallinna, S. Kloostri tän. nr. 11.

Tarvitage

GOODYEAR

SISEKUMME

Üleilmline kuulsus, **frenoloog** ja

selgeltnägija

E. M. KRAFT

Kes Eestis ja välismaa linnades suure eduga esinenud, paneb oma ennustuse tõsidusega kõiki imestama. **Ainuke selgeltnägija,** kes omab loomuse poolt **sissesündinud läbinägemise.** — Soome ja Rootsi rahva lemmik. Venemaal iseäranis suurt karjääri omandanud kõrgemas aadli seltskonnas. Õieti ettekuulutanud keiser **Nikolai II-le** ja vürst **K. K. Golitsõnile.** Seletusi annab kõiksugu keeltes, igale ilma tõlgita, omas ema keeles. Vastuvõtmine iga päev kella 9—7. Annab ettekuulutuse kursusi, kursustele ülesandmine kuni 20. märtsini. Läbisõidul peatub ainult lühikest aega **Tartus, Puu tän. nr. 17, krt. 2** (hoovimaja).

Vaadake edasi!!!

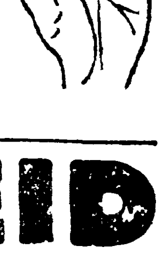

Teid huvitab oma ja teiste elusaatus, ärge mõtelge, et mõni kaardimoorike, ehk mõni liht käevaataja, kes hästi rääkida oskab, Teile tõtt ütleb. Ostke minu raamat **„Täielik ettekuulutaja"**, lühikene astroloogia, lugege ise ja Teile on saatuse saladused avatud, siin ei ole mitte liht sõnadega tegemist, vaid teadusega, mida uskuda võite, minevik, olevik ja tulevik, olgu oma ehk võõra, on Teil teada.

Raamat saadaval **Tartus, Puu tän. nr. 17, krt. 2.**

TÖÖHOBUSEID OSTETAKSE

Rootsi saatmiseks ostetakse suuri ja tugevaid märasid ja ruunasid 4—8 aastat vanad. Ostmine sünnib: **neljapäeval, 19. märtsil s. a. Mustvee alevis,** raudtee jaama juures kl. 11—12. Ostja on **Hilmer Eriksson, Rootsist.**

Müüa

söögilaud ja 12 tooli, kapid, kummut, kirjutuslaud, peeglid, pehmed toolid, voodid ja muud asjad. Vana tän. nr. 7, krt. 3, kolmandal korr. Tulla pühapäeval kl. 12—2, esmasp. ja teisip. kl. 12—1.

Maja

ühes 706 ruutsülla aiamaaga kiires korras müüa. Nõva t. nr. 15.

Odavasti müüa

juuksetööstuse sisseseade

üksikult ehk koos. Jaama t. nr. 65—6.

Lgp. daamidele teatan, et minu

kübaraäri

mis asus Promenadi t. 8, asub nüüd **Uueturu t. 5,** kus endiselt mõõdukate hindadega kübaraid soovitan. Võtan ka kantud kübarate uuendustöid vastu.

Aupaklikult **E. Tenno.**

Müüa väljamaa

pianiino

ja pähklipuust kirjutuslaud. Kastani 41 all.

Müüa kaheuksega

riidekappe

ja kummutid Narva tän. nr. 22, tisler.

Kuulus

hiromant

ja kaardipaneja. Õnne tän. nr. 3—6.

Välja rentida pikema aja peale suurem

talu,

Kodijärve vallas. Pruuli talu. Teateid saab koha pealt ehk Unipiha as. nr. 1. Kaupa tehakse laupäevast teisiäevani.